

VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Osnutek proračunskega načrta sektorja država 2026

Oktober 2025

KAZALO

1	UVOD.....	1
2	PREGLED FISKALNIH ZAVEZ	2
3	EKONOMSKI IZGLEDI IN PRIČAKOVANJA.....	6
4	PROJEKCIJE SEKTORJA DRŽAVA	16
5	STRUKTURNE SPREMEMBE	24
	PRILOGA	34

1 UVOD

Leto 2025 je prvo leto izvajanja prenovljenega okvira fiskalnega upravljanja na ravni EU, ki je stopil v veljavo aprila 2024. Večina držav članic je tako že jeseni 2024 predložila Srednjeročne fiskalno-strukturne načrte, ki predstavljajo osrednji element novega okvira. V njih se države zavežejo spoštovati omejitve rasti očiščenih odhodkov sektorja država za naslednje štiri leta, načrti pa vključujejo tudi reformne in naložbene zaveze države. Načrte in poti gibanja očiščenih odhodkov na podlagi ocene Evropske komisije potrdi Svet EU. V Srednjeročnem fiskalno-strukturnem načrtu Republike Slovenije 2025-2028 (v nadaljnjem besedilu: SFSN), ki ga je Svet EU potrdil januarja 2025, je v obdobju 2025-2028 določena povprečna letna rast očiščenih odhodkov v višini 4,5 %. Takšna rast bo zagotovila srednjeročno vzdržnost dolga in ohranjanje primanjkljaja sektorja država pod referenčno mejo 3 % bruto domačega proizvoda (v nadaljnjem besedilu: BDP).

Zaradi zaostrenih geopolitičnih razmer je Evropska komisija marca 2025 pozvala države članice EU h koordinirani aktivaciji nacionalne odstopne klavzule, ki bo do leta 2028 zagotovila dodaten fiskalni prostor za povečanje obrambnih odhodkov. Klavzula bo v obdobju 2025-2028 omogočala državam, da zaradi dodatnih odhodkov za obrambo presežejo omejitve rasti očiščenih odhodkov iz srednjeročnega fiskalno-strukturnega načrta. Dovoljeno je letno odstopanje v višini do 1,5 odstotka BDP, in sicer glede na raven obrambnih odhodkov iz leta 2021. Slovenija je za aktivacijo nacionalne odstopne klavzule zaprosila aprila 2025, Svet EU pa je njeno uporabo paketno odobril za petnajst držav članic julija 2025.

Slovenija ostaja zavezana k spoštovanju fiskalnih pravil. Z Osnutkom proračunskega načrta sektorja država za leto 2026 se tako predstavlja fiskalna strategija za prihodnje leto, ki temelji na denarnem toku štirih blagajn javnega financiranja ter ostalih podatkih, ciljih, vsebinah in ukrepih, opredeljenih v proračunskih dokumentih za prihodnji dve leti, ki jih je vlada posredovala v Državni zbor. Prav tako je treba upoštevati, da je leto 2026 volilno leto tako na nacionalni kot lokalni ravni.

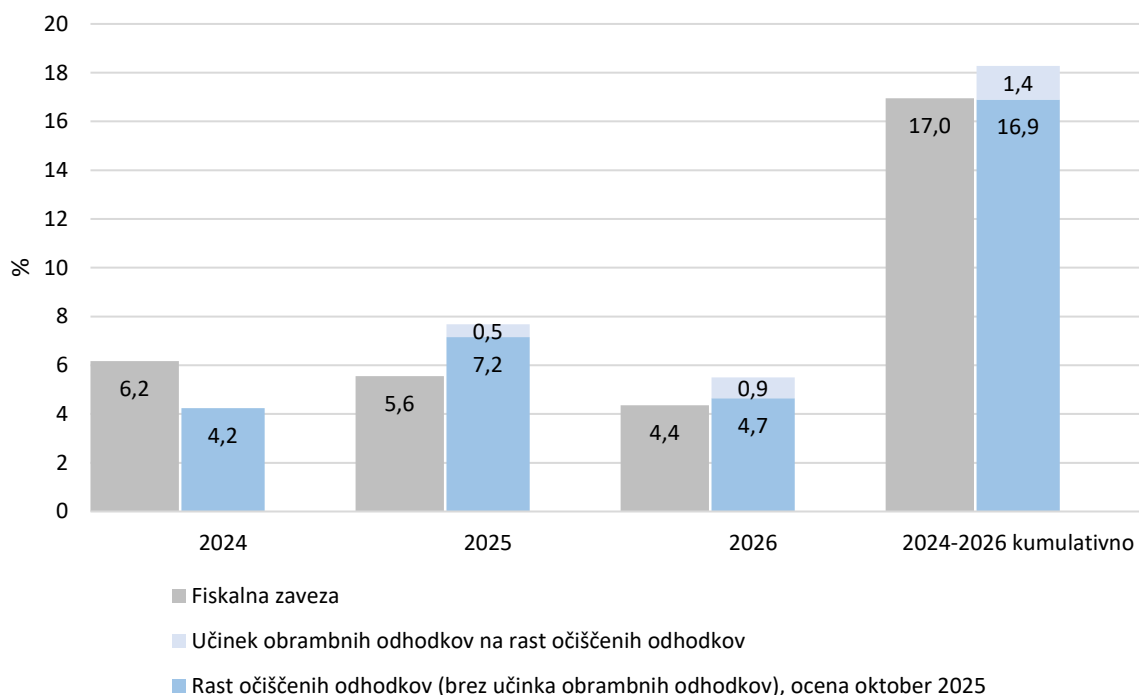
Z Osnutkom proračunskega načrta sektorja država ocenjujemo, da z upoštevanjem nacionalne odstopne klavzule dosežemo izravnano stanje kontrolnega računa v letu 2026. Rasti očiščenih odhodkov so tako v mejah dopustnih odstopanj od dovoljenih rasti, načrtanih v SFSN. Ukrepi fiskalne in ekonomske politike bodo v naslednjem letu osredotočeni na ohranjanje visoke ravni investicij in vlaganja v obrambo, varnost in odpornost, zdravje, znanje, zagotavljanje zanesljive in dostopne energetske oskrbe, cestno in železniško infrastrukturo, omogočanje primernih in cenovno dostopnih stanovanj ter pospešitev prehoda v gospodarstvo z visoko produktivnostjo. Nadaljevala se bo tudi obnova po poplavih leta 2023. Med prednostnimi področji so še izvedba reform in investicij v okviru Mehanizma za okrepanje in odpornost ter pospešek investicijske dejavnosti v okviru Programa evropske kohezijske politike 2021-27.

2 PREGLED FISKALNIH ZAVEZ

V skladu s SFSN naj bi srednjeročno vzdržnost javnega dolga in ohranjanje javnofinančnega primanjkljaja pod referenčno vrednostjo 3 % BDP zagotovila 6,2-odstotna rast očiščenih odhodkov v letu 2024, 5,6-odstotna rast v letu 2025 in 4,4-odstotna rast v letu 2026 oziroma 17-odstotna kumulativna rast v letih 2024 do 2026.

Lani je rast očiščenih odhodkov znašala 4,2 %¹, letos bo po ocenah Ministrstva za finance (v nadaljnjem besedilu: MF) znašala 7,7 %, v letu 2026 pa 5,5 %, s čimer naj bi kumulativna rast v tem obdobju presegala fiskalno zavezo za 1,4 odstotne točke (v nadaljnjem besedilu: o. t.) – Slika 1. Z Osnutkom proračunskega načrta 2026 ocenjujemo, da z upoštevanjem nacionalne odstopne klavzule za obrambne odhodke izpolnjujemo zahteve fiskalnega pravila (več v Okvirju 1). Rasti očiščenih odhodkov so v mejah dopustnih odstopanj od dovoljenih rasti, začrtanih v Srednjeročnem fiskalno-strukturnem načrtu Republike Slovenije 2025-2028. Evropska komisija bo stanje kontrolnega računa prvič ocenila v sklopu pomladanskega svežnja evropskega semestra v letu 2026 na podlagi dejanske realizacije obdobja 2024-2025.

Slika 1: Pregled fiskalnih zavez

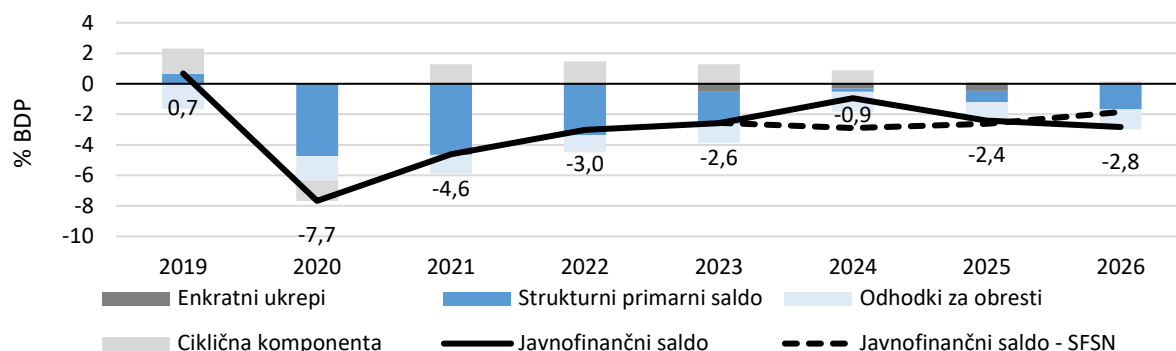
Vir: Statistični urad Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: SURS); MF.

Leta 2024 je primanjkljaj sektorja država znašal 0,9 % BDP², letos pa ga ocenjujemo na 2,4 % BDP, kar je za 0,5 o. t. BDP višje od pomladanskih pričakovanj. Povečanje primanjkljaja v letu 2025 med drugimi odraža plačno reformo v javnem sektorju, povečanje obsega investicij, odhodkov za zdravstvo ter odhodkov za pokojnine, ki vključujejo tudi nov zimski dodatek. Prav tako na primanjkljaj v letu 2025 še vedno vplivajo ukrepi, povezani s poplavami, ki se še štejejo kot enkratni (ang. one-off). V letu 2026 na primanjkljaj vplivajo povišani odhodki za obrambo in odpornost. V primeru izključitve teh odhodkov bi primanjkljaj v letu 2026 znašal okoli 2,4 % BDP (Slika 2).

¹ Upošteevajoč zadnje revizije podatkov za sektor država s strani SURS (25. 9. 2025) je letna rast očiščenih odhodkov v letu 2024 za 0,3 o. t. nižja kot je bila ocenjena v Letnem poročilo o napredku 2025.

² Kar je nižje od načrtovanega v SFSN (2,9 % BDP).

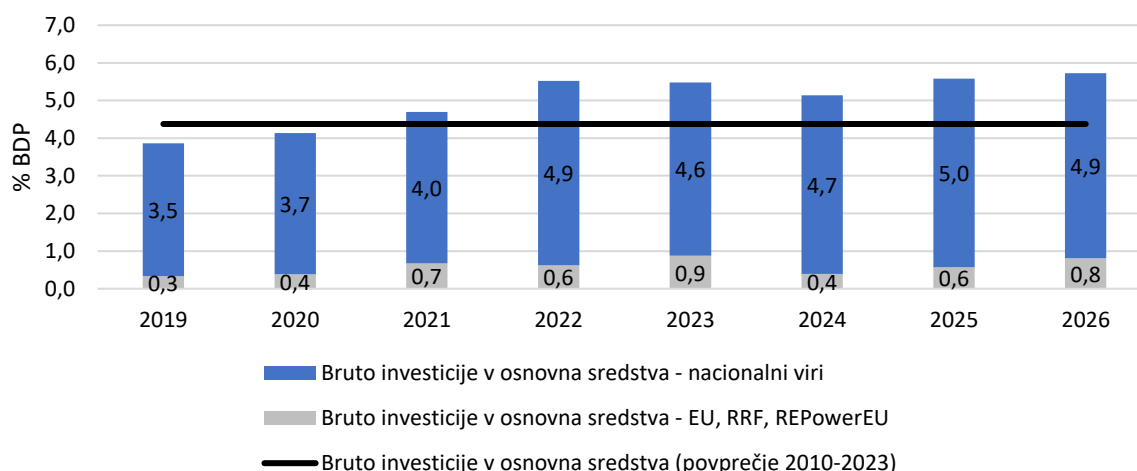
Slika 2: Gibanje salda sektorja država in njegovih komponent

Vir: SURS; MF.

Delež investicij sektorja država v BDP se je lani ohranil na visoki ravni (5,1 % BDP) in bo s 5,6 % BDP v letu 2025 in s 5,7 % BDP v letu 2026 presegal povprečje let 2010–2023 za več kot odstotno točko BDP (Slika 3). Lani so se na visoki ravni ohranile investicije, financirane iz nacionalnih virov (4,7 % BDP), ki se bodo v letu 2025 predvidoma povišale in znašale 5,0 % BDP ter 4,9 % BDP v letu 2026. Investicije sektorja država, financirane s sredstvi EU, pa naj bi se letos povišale na 0,6 % BDP, v letu 2026 pa na 0,8 % BDP. Črpanje EU kohezijske politike in Načrta za okrevanje in odpornost se bo pospešilo.

Slika 3: Bruto investicije v osnovna sredstva sektorja država po virih sredstev

Vir: SURS; MF.

K povišanju investicij prispevajo tudi investicije javnih zavodov, občin in ostalih enot sektorja država (Slovenske železnice, 2 TDK ipd.). Več v poglavju 4.

Razvoj dolga sektorja država

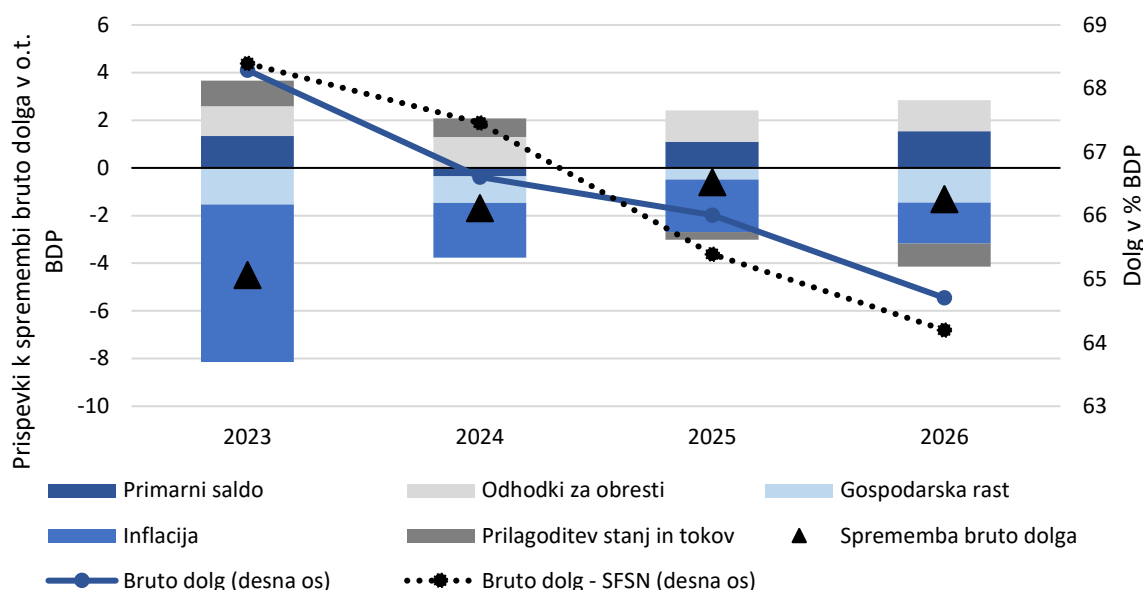
Na podlagi dovoljena rasti očiščenih odhodkov (skladno s SFSN) se zagotavlja srednjeročna vzdržnost dolga sektorja država.

Dolg sektorja država je za konec leta 2025 ocenjen na ravni 66,0 % BDP. Nadaljnje zniževanje dolga je načrtovano predvsem preko nominalne rasti BDP in koriščenja obstoječih likvidnih rezerv državnega proračuna. Likvidnostna rezerva sicer pomembno prispeva k nižjemu deležu neto dolga sektorja država v BDP. Če jo upoštevamo, se dolg sektorja država izrazito zniža pod referenčno vrednost 60 % BDP.

Na podlagi zadnje napovedi gospodarskih gibanj s strani UMAR in upoštevanje načrtovano nominalno raven stanja dolga sektorja država za leto 2026 v okviru SFSN, se bo po oceni dolg

v razmerju do BDP do konca leta 2026 gibal na ravni okoli 65 % BDP, tj. najnižja raven po letu 2012 (54,1 % BDP) – Slika 4.

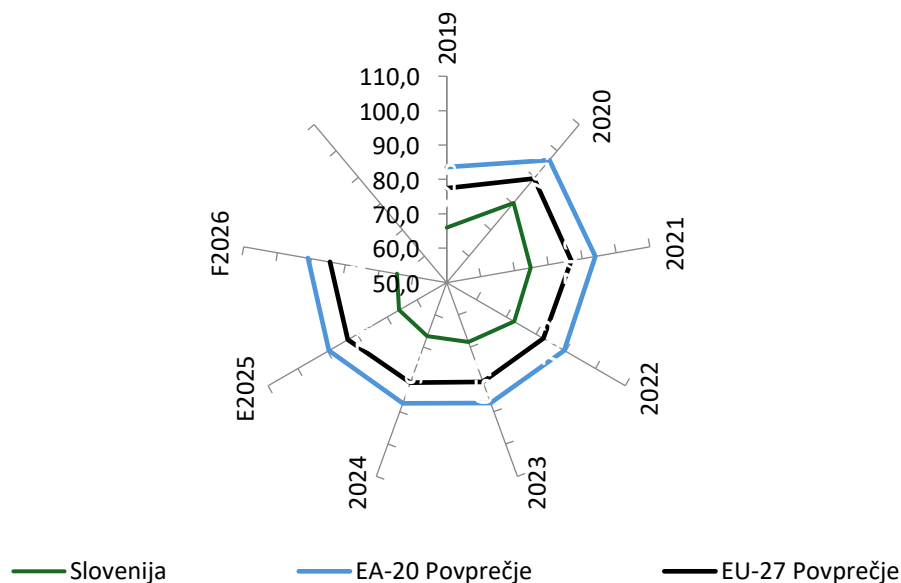
Slika 4: Prispevki k spremembi bruto dolga sektorja država (v o. t. BDP)

Vir: SURS; MF.

Slovenija v svojih načrtih predvideva še naprej ostati izrazito podpovprečno zadolžena država v okviru držav z evrom (EA-20) in v okviru države Evropske unije (EU-27) – Slika 5.

Slika 5: Dolg sektorja država Slovenije v primerjavi s povprečjem EA-20 in EU-27 (v % BDP)

Vir: MF; UMAR; Eurostat; EK Ameco podatkovna baza (2. 10. 2025).

Bonitetna ocena kreditne sposobnosti Republike Slovenije je ključnega pomena za njen dostop do financiranja prek dolžniških kapitalskih trgov. Republika Slovenija izkazuje oceno dolgoročne kreditne sposobnosti visokega investicijskega razreda pri S&P (AA, stabilni izgledi) in zgornjega srednjega investicijskega razreda pri Fitch (A+, stabilni izgledi) in Moody's (A3, pozitivni izgledi).

Okvir 1: Obramba in fiskalne zaveze

Med temeljne naloge države spadajo obramba, varnost, zagotavljanje stabilnosti in odpornosti. S tem se zagotavlja zaščito prebivalcev in omogoča nemoten gospodarski razvoj. Slovenija je kot članica Nata in Evropske unije aktivno vključena v oblikovanje in izvajanje skupne obrambne in varnostne politike. V zadnjih letih so se geopolitične razmere spremenile in zaostrele, mednarodno varnostno okolje pa se je zaradi novih napetosti in povečanja števila groženj poslabšalo, kar je privedlo do potrebe po spremembah na področju obrambe, modernizaciji vojske in večji pripravljenosti, stabilnosti in odpornosti obrambnega sistema. Tako na nacionalni kot evropski ravni pa je treba povečati tudi samooskrbo ter s tem zmanjšati odvisnost od tujih trgov. Vse naštetu je poleg mednarodnih zavez privedlo do trenda postopnega povečanja obrambnih odhodkov. Resolucija o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske do leta 2040 opredeljuje cilj postopnega dviga obrambnih odhodkov, in sicer naj bi v letu 2030 NATO obrambni odhodki predstavljali 3 % BDP, od katerih bo vsaj 20 % namenjenih investicijam v osnovna sredstva, 2 % pa raziskavam in razvoju. Na področju obrambe in varnosti bo eno izmed ključnih vlog imela dvojna raba, kjer gre za koncept, da se določen vir, dejavnost ali sredstvo lahko hkrati uporablja v vojaške in civilne namene. Povišanje obrambnih odhodkov bi lahko pozitivno vplivalo na gospodarsko aktivnost (glej Okvir 2). Projekti v okviru dvojne rabe predstavljajo priložnost za povečanje obsega financiranja obrambe in varnosti na državni ravni. Projekti se nanašajo na kritično infrastrukturo, pri čemer največji delež predstavljajo projekti s področja železnic in cest. Sledijo projekti s področja zdravstva, telekomunikacij, letalstva in pomorstva. NATO obrambni odhodki, ki zajemajo neposredno vojaške odhodke ter projekte dvojne rabe za dvig varnosti, bodo v letu 2025 znašali okoli 2 % BDP in v letu 2026 2,6 % BDP.

Aktivacija nacionalne odstopne klavzule (NEC) v okviru Pakta za stabilnost in rast omogoča dodatno fleksibilnost pri obrambnih odhodkih in dovoljuje začasno odstopanje od fiskalnih zavez. V okviru NEC se bo povečanje odhodkov za obrambo glede na leto 2021 upoštevalo v okviru kontrolnega računa³.

COFOG odhodki za obrambo so leta 2021 znašali 1,19 % BDP, 1,15 % BDP v letu 2022, 1,23 % BDP v letu 2023 in so ocenjeni na 1,44 % BDP v letu 2024. V letošnjem letu so obrambni odhodki po klasifikaciji COFOG ocenjeni na 1,41 % BDP - delež je nižji predvsem zaradi upoštevanja avansov⁴. Za leto 2026 pa je načrtovanih 1,78 % BDP odhodkov za obrambo. V letu 2025 je bilo za 0,22 o. t. BDP in v letu 2026 za 0,59 o. t. BDP več obrambnih odhodkov kot v letu 2021.

³ Kontrolni račun meri letna in kumulativna odstopanja od poti gibanja očiščenih odhodkov v srednjeročnem fiskalno-strukturnem načrtu. V času aktivacije nacionalne odstopne klavzule pa se bodo kot olajševalna okoliščina upoštevala povečanja obrambnih odhodkov. V okviru kontrolnega računa se ne upošteva nomenklatura NATO odhodkov ampak klasifikacije funkcij države (COFOG). Med obema prikazoma prihaja do razhajanj zaradi dveh temeljnih razlik med klasifikacijama: prva je v času beleženja odhodkov, ki izhaja iz dejstva, da NATO temelji na denarnem, COFOG pa na obračunskem toku, druga razlika pa je v obsegu, torej v kategorijah, ki jih posamezna klasifikacija ali njene skupine zajemajo. Kljub temu, da se pri izračunih med klasifikacijama pojavijo razlike, le te ne bi smele biti sistematčne. V nekaterih letih so vrednosti po NATO klasifikaciji višje, kar odraža predplačila za vojaško opremo (denarni tok), v drugih letih pa vrednosti po COFOG zaradi dobave opreme (obračunski tok).

⁴ Pogodbe za vojaško opremo se lahko podpišejo v obdobju aktivacije NEC, dobava opreme pa se lahko zgodi pozneje, kar lahko vpliva na javne finance po obračunskem toku šele kasneje. Poznejša dobava po štiriletnem obdobju NEC se bo upoštevala pri dodatni fleksibilnosti pri odstopanju od fiskalnih zavez, če so bile pogodbe podpisane v obdobju aktivacije odstopne klavzule in so v referenčni meji 1,5 % BDP glede na leto 2021. Glej EK (2025). Communication from the Commission. Accommodating increased defence expenditure within the Stability and Growth Pact.

3 EKONOMSKI IZGLEDI IN PRIČAKOVANJA

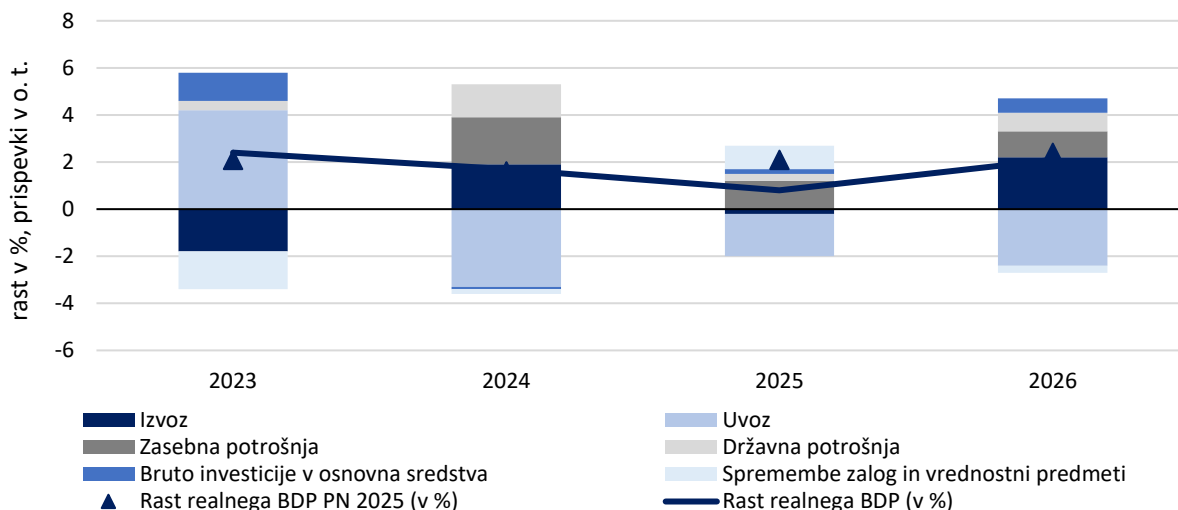
Realna rast gospodarske aktivnosti evrskega območja se je lani okrepila na 0,9 %, z 0,4 % v letu 2023. V prvem in drugem četrtletju letošnjega leta se je BDP evrskega območja medletno povečal za 1,6 oziroma 1,5 odstotka. S tem je gospodarska aktivnost v prvi polovici letošnjega leta presegla pomladanska pričakovanja mednarodnih institucij, kar je posledica hitrejši rasti izvoza pred pričakovanim zvišanjem carin in investicij. Urad Republike Slovenije za makroekonomske analize in razvoj (v nadaljnjem besedilu: UMAR) v Jesenski napovedi gospodarskih gibanj 2025 (v nadaljnjem besedilu: JN 2025) za evrsko območje v letu 2025 pričakuje 1,2-odstotno rast, v letu 2026 pa 1,3-odstotno, kar je za 0,4 oziroma 0,2 o. t. višje v primerjavi s pomladanskimi pričakovanji.

Slovenija je v preteklih dveh letih zabeležila višjo gospodarsko rast od povprečja evrskega območja. Po 2,4-odstotni rasti v letu 2023 se je sicer rast realnega BDP Slovenije že lani znižala na 1,7 %. UMAR v JN 2025 pričakuje, upočasnitev rasti v letu 2025 na 0,8 %, kar je nižje od pomladanskih pričakovanj (2,1 %) – Slika 6. Ključni razlog za nižjo napovedano rast je 0,2-odstotni upad aktivnosti v izvoznem sektorju, kot posledica močne podvrženosti Slovenije težavam v evropski industriji. Ob 2,4-odstotnem povečanju uvoza bo prispevek salda menjave s tujino letos negativen (2,0 o. t.). Gospodarska rast bo tudi letos slonela na zasebni potrošnji, katere rast bo sicer počasnejša (2,2 %) kot lani (3,8 %). Podprta bo z razmeroma visoko ravno zaposlenosti in pospešeno rastjo plač, omejevali pa jo bodo cenovni pritiski, zmanjšan optimizem potrošnikov in njihova nagnjenost k varčevanju, ki se ohranja na razmeroma visokih ravneh. Tudi rast državne potrošnje bo letos zmernejša (1,6 %) od lanske (7,3 %)⁵ in tudi nižja od UMAR-jevih pomladanskih pričakovanj (2,7 %). Po lanski stagnaciji UMAR v letošnjem letu pričakuje šibko rast bruto investicij v osnovna sredstva (0,8 %). Povečale se bodo zlasti nestanovanjske in infrastrukturne investicije in tudi investicije v predelovalnih dejavnostih.

V letu 2026 se bo gospodarska rast predvidoma okrepila na 2,1 %. Izvoz, ki se bo povečal za 2,8 %, bo glavni dejavnik rasti. K rasti blagovnega izvoza bo prispevalo predvsem dokončanje investicij v novem farmacevtskem obratu ter zagon proizvodnje novega osebnega vozila. Ob okrevanju evropske proizvodnje se bo zvišal tudi izvoz proizvodov za vmesno potrošnjo. Ker se bo uvoz (3,1 %) povečal bolj kot izvoz, bo prispevek salda s tujino ostal rahlo negativen (0,2 o. t.). Rast zasebne potrošnje se bo ohranila na 2,2 %, krepitev rasti državne potrošnje (3,8 %) pa bo posledica polne uveljavitve Zakona o dolgotrajni oskrbi. Tudi rast bruto investicij v osnovna sredstva se bo okrepila (3,0 %). Ob rasti aktivnosti v mednarodnem okolju UMAR pričakuje nadaljnjo rast investicij izvoznih dejavnosti in investicij v gradbene objekte, kjer se bodo poleg infrastrukturnih investicij okrepile tudi stanovanjske.

⁵ Lanska visoka rast državne potrošnje je med drugim izhajala iz metodološkega vpliva preoblikovanja dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja v obvezni zdravstveni prispevek.

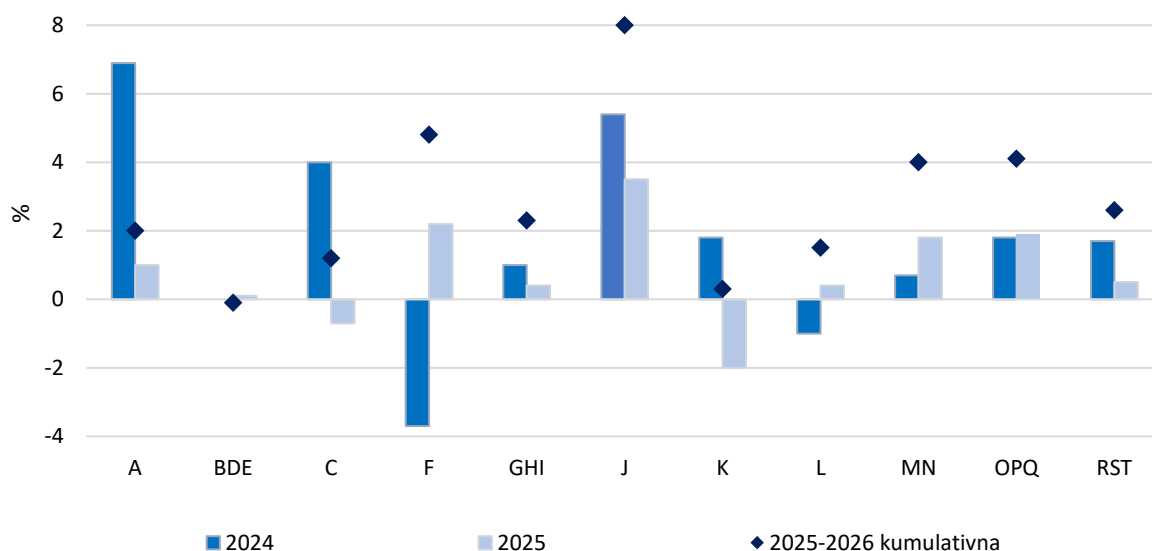
Slika 6: Rast realnega BDP in prispevki k njegovi rasti v JN 2025

Vir: SURS; UMAR PN 2025; UMAR JN 2025.

Realna rast dodane vrednosti se je v lanskem letu upočasnila na 1,7 % z 2,5 % v letu 2023, pri čemer je bila višja v dejavnostih⁶ A, C, GHI, K, OPQ ter RST in nižja v BDE, F, J, L ter MN. Medtem, ko je bila v letu 2024 najvišja rast zabeležena v dejavnostih A (6,9 %) in v J (5,4 %), je prišlo do padca v dejavnostih F (3,7 %) in v L (1 %). UMAR za letošnje leto ocenjuje, da se bo rast skupne dodane vrednosti ponovno znižala, in sicer na 0,8 %, a je napoved za prihodnje leto spodbudnejša (2,1 %). Po napovedih bo v obdobju 2025–2026 kumulativna rast najvišja v dejavnostih J (8,0 %), F (4,8 %) in v OPQ (4,1 %), edina kontrakcija pa se pričakuje v dejavnostih BDE (0,1 %) – Slika 7.

Slika 7: Realna rast dodane vrednosti po dejavnostih SKD

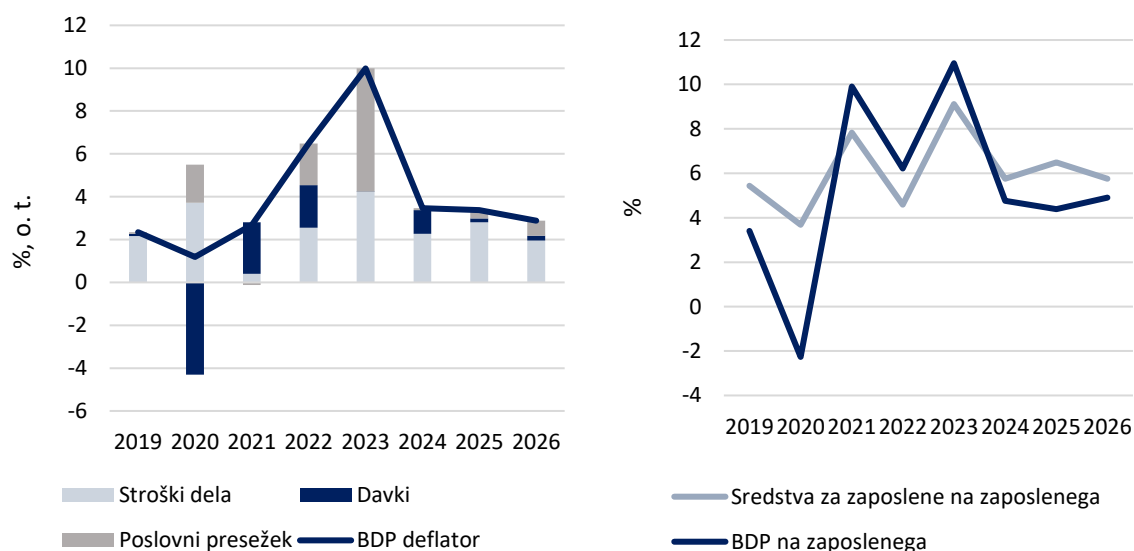

Vir: SURS, UMAR JN 2025; izračuni MF.

⁶ A = Kmetijstvo, lov, gozdarstvo, ribištvo; BCDE = Rudarstvo, predelovalne dejavnosti, oskrba z elektriko in vodo, ravnanje z odpadki, saniranje okolja; F= Gradbeništvo, GHI= Trgovina in popravila vozil, promet in skladiščenje, gostinstvo; J= Informacijske in komunikacijske dejavnosti; K= Finančne in zavarovalniške dejavnosti, L= Poslovanje z nepremičninami, MN= Strokovne, znanstvene, tehnične dejavnosti in druge raznovrstne poslovne dejavnosti; OPQ= Uprava in obramba, izobraževanje, zdravstvo in socialno varstvo; RST= Druge storitvene dejavnosti.

Potem ko je znižanje inflacije v letu 2023 v Sloveniji izhajalo predvsem iz znižanja tujih cenovnih pritiskov (deflator uvoza se je znižal s 118,3 v letu 2022 na 98,0 v letu 2023), so se lani znižali tudi domači cenovni pritiski. K lanskemu znižanju BDP deflatorja za 6,5 o. t. je najbolj prispevalo znižanje prispevka bruto poslovnega presežka na enoto proizvoda (Slika 8 - levo). V primerjavi z letom 2023 se je lani skrčil tudi (sicer pozitiven) prispevek rasti stroškov dela na enoto proizvoda, ki se bo v letu 2025 ponovno okrepil in tudi v letu 2026 predstavljal glavno gonilo rasti BDP deflatorja. Nominalna sredstva za zaposlene na zaposlenega se bodo namreč letos povečala za 6,5 %, v prihodnjem letu pa za 5,8 % in presegala rast BDP na zaposlenega za 2,1 o. t. oziroma 0,9 o. t. (Slika 8 – desno). Povprečna bruto plača na zaposlenega se bo v letu 2025 nominalno povišala za 7,5 %, realno pa za 4,9 %. Letos bo zaradi izvajanja plačne reforme višja rast povprečne bruto plače v javnem sektorju (10 % nominalno oziroma 7,3 % realno), ki pa se bo v prihodnjem letu umirila na 5,9 % (nominalno) oziroma 3,5 % (realno).

Slika 8: Rast BDP deflatorja (%) in njegovih prispevkov (izraženih v realnem BDP, v o. t.) – levo ter nominalna⁷ rast sredstev za zaposlene na zaposlenega in BDP na zaposlenega – desno

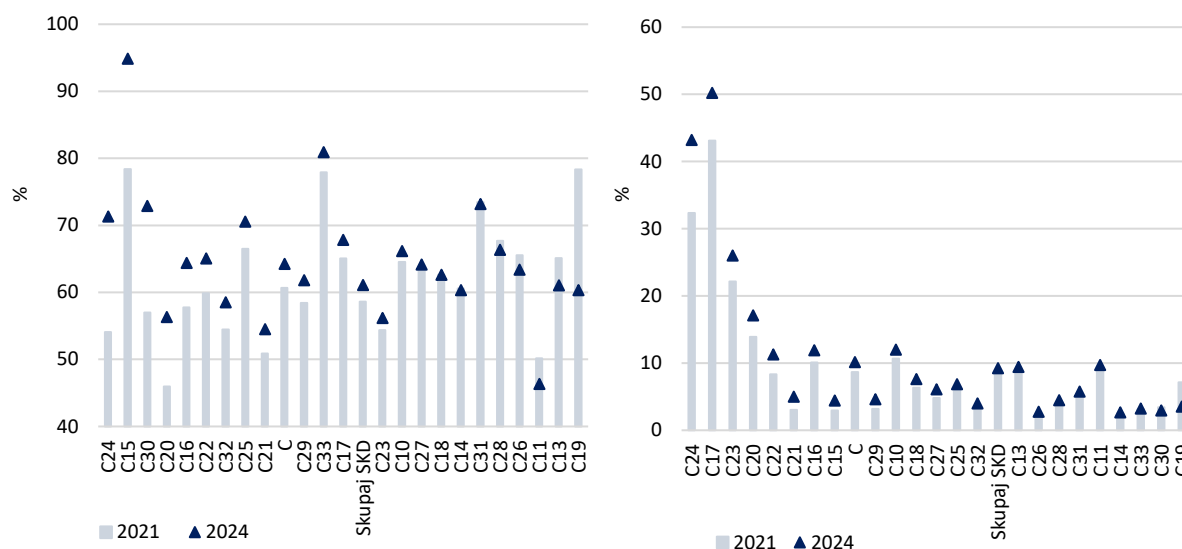

Vir: UMAR JN 2025; izračuni MF.

Stroški dela v slovenskih gospodarskih družbah so se lani povišali za 6 %, kar je za 2 o. t. več kot se je povečala njihova ustvarjena dodana vrednost. S tem se je delež stroškov dela, izražen v dodani vrednosti, lani povišal na 61 %, s 60 % v letu 2023, in presegal svojo vrednost iz leta 2021 za 2 o. t. V Predelovalnih dejavnostih (C) je omenjeno razmerje v letu 2024 znašalo 64 % in presegalo svojo raven iz leta 2021 za 3 o. t. V SKD oddelkih, kjer se je omenjeno razmerje ohranilo na povišani ravni so bili tudi stroški energije, izraženi v dodani vrednosti, v lanskem letu še vedno višji kot v letu 2021 (Slika 9).

⁷ Ker na razmerje med gibanjem plač in produktivnosti lahko vpliva uporaba različnih deflatorjev, primerjamo nominalne indikatorje.

Slika 9: Razmerje med stroški dela in dodano vrednostjo (levo) ter stroški energije in dodano vrednostjo (desno) v slovenskih gospodarskih družbah v Predelovalnih dejavnostih

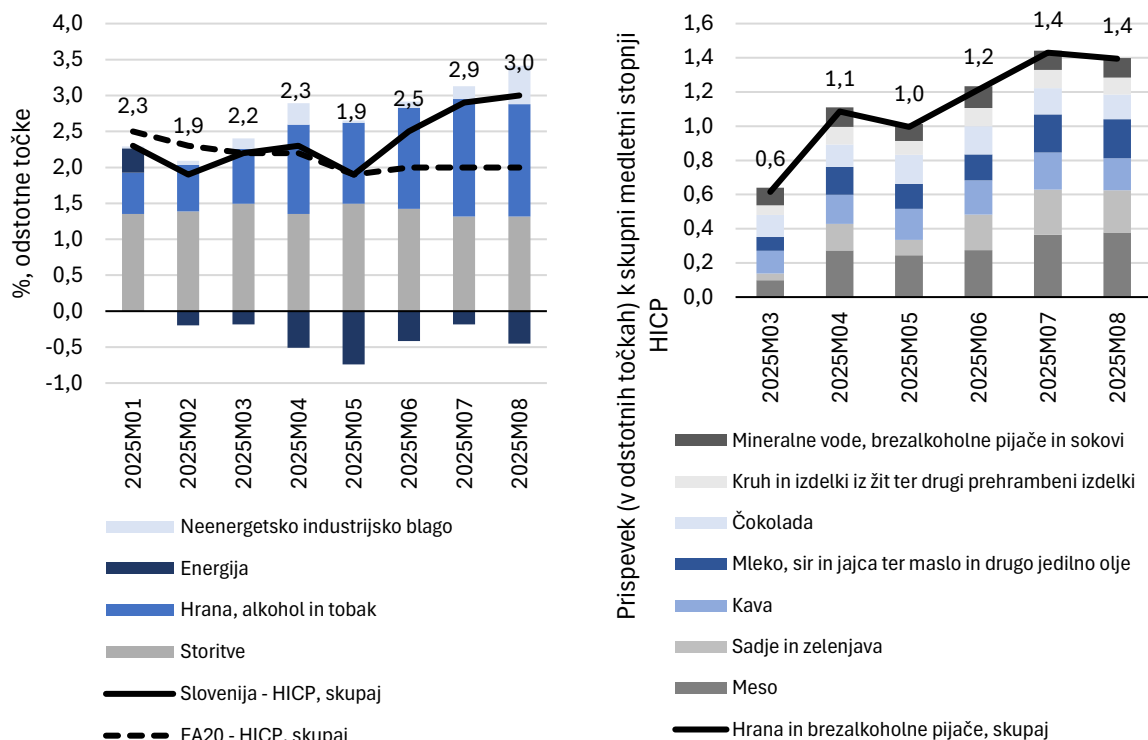
Vir: AJPES, izračuni MF.

UMAR v JN 2025 pričakuje, da bo povprečna stopnja inflacije (merjena s CPI) letos znašala 2,5 %, kar je za 0,5 o. t. višje kot v predhodnem letu in tudi nekoliko višje kot je bilo pričakovano pomladi.

Inflacija (merjena s HICP) se je v evrskem območju v zadnjih mesecih stabilizirala blizu 2 %, v Sloveniji pa se je okrepila in avgusta znašala 3 %. Razkorak je predvsem posledica višjega prispevka v skupini hrane in brezalkoholnih pijač v Sloveniji, ki se povečuje že od marca, pri čemer ga blaži še vedno negativen prispevek cen energentov (Slika 10 – levo). V skupini hrane in brezalkoholnih pijač ima trenutno največji pozitiven prispevek skupina meso (Slika 10 – desno), ki je bilo v avgustu medletno dražje za 11,1 %. K skupni inflaciji so nato pomembneje prispevale medletne podražitve kave (28,5 %), čokolade (19,2 %), drugega jedilnega olja (16,1 %), masla (15,3 %) in svežega sadja (12,8 %). Prispevek višjih medletnih cen storitev v Sloveniji (kot tudi v evrskem območju) ostaja eden od glavnih dejavnikov inflacije, pri čemer pa se je medletna rast cen storitev v Sloveniji v avgustu ter juliju nekoliko upočasnila (na 3,7 %) glede na junij (4,0 %).

V letu 2026 se pričakuje, da se bo inflacija znižala in v povprečju leta znašala 2,4 %, predvsem zaradi bolj umirjene rasti cen hrane, rast cen storitev pa bo še naprej nekoliko presegala rast cen življenjskih potrebščin.

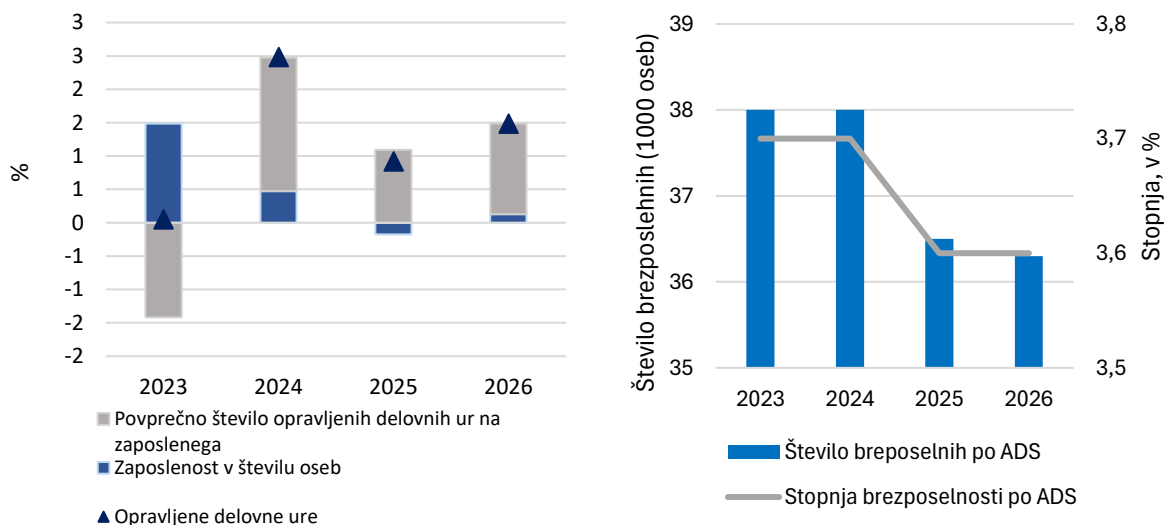
Slika 10: Gibanje medletne stopnje HICP (v %) in prispevkov (v odstotnih točkah) v Sloveniji in v evrskem območju – levo ter podrobnejši pregled prispevkov hrane in brezalkoholnih pijač – desno

Vir: SURS; Eurostat; izračuni MF; UMAR JN 2025.

Število zaposlenih, ki se ohranja na visoki ravni, naj bi se v letu 2025 zmanjšalo za 0,2 %, v prihodnjem letu pa stagniralo. Pri tem bo velik del novega zaposlovanja še naprej izhajal iz zaposlovanja tujih državljanov. Ob nižji rasti povprečnega števila opravljenih delovnih ur na zaposlenega se bo tudi rast celotnega števila opravljenih delovnih ur v tem in prihodnjem letu umirila (Slika 11 – levo). Stopnja brezposelnosti se bo v letošnjem letu znižala na 3,6 % in na zgodovinsko nizkih ravneh tudi v prihodnjem letu (Slika 11 – desno).

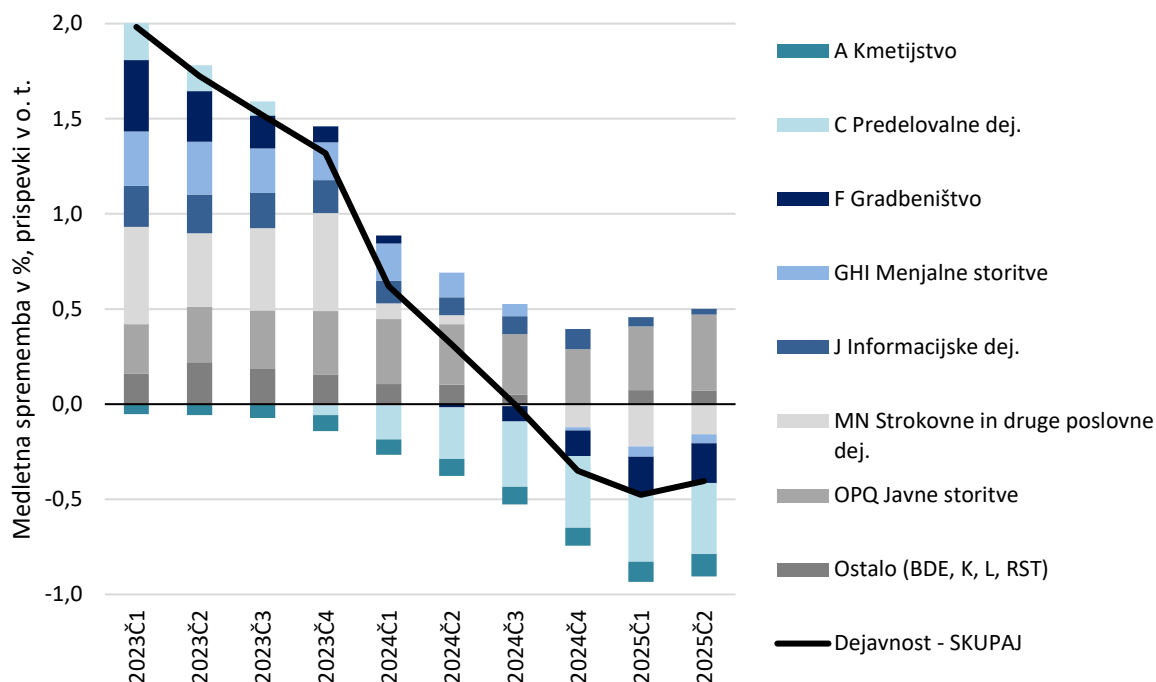
Slika 11: Rast števila in povprečnega števila opravljenih delovnih ur na zaposlenega ter rast števila zaposlenih – levo in število brezposelnih ter stopnja brezposelnosti – desno

Vir: UMAR JN 2025; izračuni MF.

V drugem četrtletju leta 2025 se je število zaposlenih medletno skrčilo v večini SKD dejavnosti, najbolj pa v dejavnostih Gradbeništvo (F – za 2,6 %), Kmetijstvo, lov, gozdarstvo, ribištvo (A – za 1,9 %) in v Predelovalnih dejavnostih (C – za 1,9 %). Po drugi strani se je število zaposlenih v dejavnostih Uprava in obramba, izobraževanje, zdravstvo in socialno varstvo (OPQ), ki zaposlujejo 20 % vseh zaposlenih, v prvem četrtletju letošnjega leta povečalo za 2,1 % in ublažilo 0,4-odstotni padec celotnega števila zaposlenih v SKD dejavnostih (0,4 %) – Slika 12.

Slika 12: Rast števila zaposlenih (v %) in prispevki po SKD dejavnostih (v o.t.)

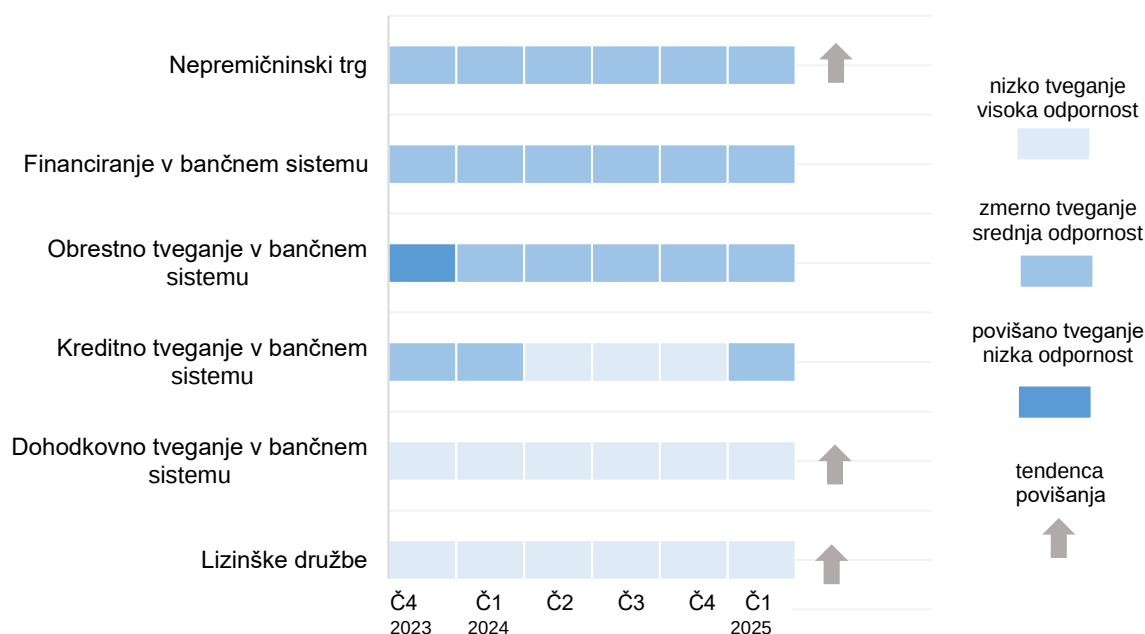

Vir: SURS; izračuni MF.

Splošna raven tveganj za finančno stabilnost se je v prvem četrtletju letošnjega leta nekoliko povečala. Kljub temu so sistemska tveganja ostala v razponu med nizko in zmerno ravno (Slika 13). Med posameznimi kategorijami tveganj je bilo poslabšanje zaznati pri kreditnem tveganju, ki se je glede na preteklo četrtletje povišalo z nizke na zmerno raven. Čeprav je povečano tendenco k tveganjem za prihodnja obdobja zaznati na nepremičninskem trgu, pri lizijskih družbah ter v segmentu dohodkovnih tveganj, bančni sistem ohranja odpornost in ustrezno kapitalsko raven, kar potrjujejo tudi rezultati makro stresnih testov⁸ za obdobje 2025–2027.

⁸ Podatki za oceno v stresnih testih so s konca leta 2024, temeljijo pa na napovedi makroekonomskih gibanj Banke Slovenije iz decembra 2024. Glej Banka Slovenije (Avgust 2025). Stresni testi: slovenski bančni sistem ostaja stabilen in odporen na morebitne šoke iz okolja. Dostopno na: <https://www.bsi.si/sl/mediji/objave/stresni-testi-slovenski-bancni-sistem-ostaja-stabilen-in-odporen-na-morebitne-soke-iz-okolja-2>

Slika 13: Prikaz spreminjanja sistemskih tveganj za slovenski finančni sistem

Vir: Banka Slovenije (April 2025). Poročilo finančni stabilnosti.

Uresničitev JN 2025 spremljajo znatna, večinoma negativna tveganja, ki izhajajo predvsem iz zunanjega okolja. Povezana so z morebitnim zaostrovanjem trgovinskih napetosti, povečanjem negotovosti v mednarodnem okolju in stopnjevanjem geopolitičnih trenj. Negativna tveganja v domačem okolju so povezana predvsem z izvedbo investicijskih projektov in rastjo stroškov dela. Obstajajo tudi pozitivna tveganja za gospodarsko rast, ki izhajajo iz morebitnih pozitivnih učinkov povečanja domače in tuje obrambne porabe, uspešnejšega privabljanja visoko izobražene delovne sile in pozitivnih učinkov črpanja sredstev EU skupaj z reformnimi ukrepi.

Okvir 2: Makroekonomski učinki prehoda na višjo raven obrambnih odhodkov

Po zgledu Evropske komisije⁹ smo s slovensko različico modela QUEST III R&D¹⁰ ocenili možne makroekonomske učinke dodatne obrambne porabe za Slovenijo. Simulirali smo postopno zviševanje obrambnih odhodkov, kot ga predvideva nova obrambna resolucija. V analizo smo vključili tri scenarije, ki se razlikujejo glede na predpostavljen delež državnih investicij in tekoče potrošnje v povečanju obrambnih odhodkov ter uvozno odvisnost Slovenije. Scenarij 1 predpostavlja, da bo 20 % letnega povečanja obrambnih odhodkov namenjenih produktivnim javnim investicijam¹¹, Scenarij 2 pa da bo zaradi dvojne rabe delež investicij znašal 45 %. V obeh scenarijih predpostavljamo 20-odstotni uvozni delež tekoče obrambne potrošnje in 80-odstotni uvozni delež obrambnih investicij. Ker je cilj novoustanovljenega državnega obrambnega podjetja znižanje uvozne odvisnosti Slovenije,

⁹ Evropska komisija, (2025). European Economic Forecast, Spring 2025. EK. Pridobljeno s [Spring 2025 Economic Forecast: Moderate growth amid global economic uncertainty - European Commission](#).

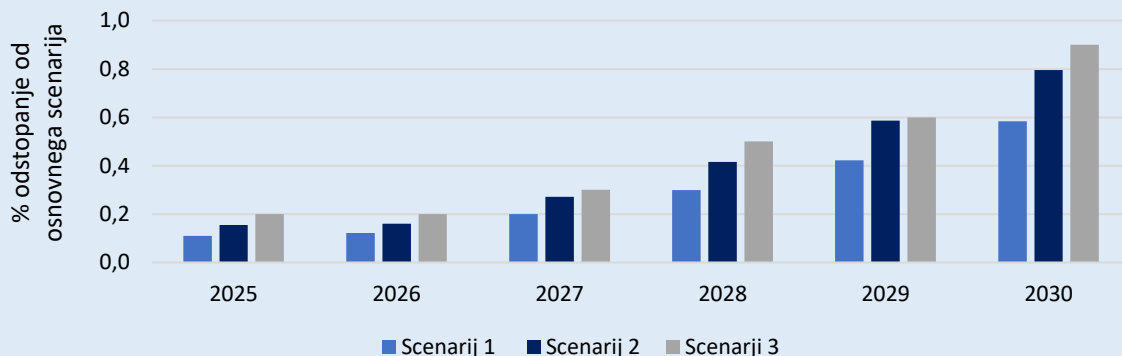
¹⁰ Podroben opis modela in postopek njegove kalibracije je na voljo v Roeger idr. (2008).

¹¹ Pri tem predpostavljamo elastičnost proizvoda glede na javni kapital v višini 0,12, kar je skladno s povprečno oceno iz analize avtorjev Bom in Lighthart (2014), ki se pogosto uporablja pri kalibraciji modelov DSGE. Pri izvedbi simulacij smo v modelu uporabili tudi druge predpostavke, med njimi fiskalno pravilo za zagotavljanje dolgoročne vzdržnosti javnih financ ter Taylorjevo pravilo za vodenje denarne politike. Ob tem je fiskalno pravilo izključeno do leta 2030, kar pomeni, da povečanje obrambnih odhodkov ni povezano z drugimi fiskalnimi prilagoditvami in tako odraža čisti makroekonomski učinek povečanja javne porabe.

v ilustrativnem Scenariju 3 prikazujemo makroekonomske učinke Scenarija 2 ob predpostavljenih polovico nižjih uvoznih deležih.

Modelske ocene¹² kažejo, da bi bila lahko raven slovenskega BDP leta 2030 v primeru Scenarija 1 za približno 0,6 % višja glede na osnovni scenarij¹³, v Scenariju 2 bi se ta učinek povečal na 0,8 %, v primeru Scenarija 3 pa na 0,9 % (Slika 14).

Slika 14: Učinek dodatne državne porabe za obrambo na raven slovenskega BDP, % odstopanje od osnovnega scenarija

Vir: Model QUEST III R&D Evropske komisije (različica 2025).

POLOŽAJ V CIKLU IN POTENCIALNA RAST

Po ocenah MF na podlagi JN 2025 je slovensko gospodarstvo doseglo ciklični vrh v letu 2022, ko je proizvodna vrzel dosegla 3,1 % potencialnega BDP (Slika 15 – levo). Po znižanju na 1,9 % v letu 2024 se bo proizvodna vrzel zaradi letošnje občutno nižje realne gospodarske rasti v primerjavi s potencialno rastjo predvidoma znižala na 0,2 % in na 0,3 % v letu 2026.¹⁴

Vrzel med dejansko in naravno stopnjo brezposelnosti¹⁵ se bo v napovednem obdobju ohranila blizu -2 % (Slika 15 – levo). Kljub ohlajanju gospodarstva v zadnjih letih se namreč stopnja dejanske brezposelnosti ni bistveno spremenila in se bo v obdobju napovedi še nekoliko znižala, kar je povezano predvsem z demografskimi spremembami, ki postopoma povečujejo prehajanje iz brezposelnosti v neaktivnost oz. v upokojitev.¹⁶

Kazalnik gospodarske klime se je avgusta 2025 približal svojemu dolgoročnemu povprečju (Slika 15 – desno). Izboljšala sta se kazalnika zaupanja potrošnikov in zaupanja v predelovalnih dejavnostih, ki sicer (predvsem slednji) ostajata pod svojim dolgoročnim

¹² Ocene se osredotočajo le na določene kanale in temeljijo na poenostavljenih predpostavkah.

¹³ Parametri modela, ki označujejo osnovni scenarij brez ukrepov, so kalibrirani na podlagi nacionalnih računov, fiskalnih in preostalih makroekonomskih podatkov. Vedenjski parametri, ki določajo dinamično prilagajanje šokom temeljijo na ocenah QUEST modela.

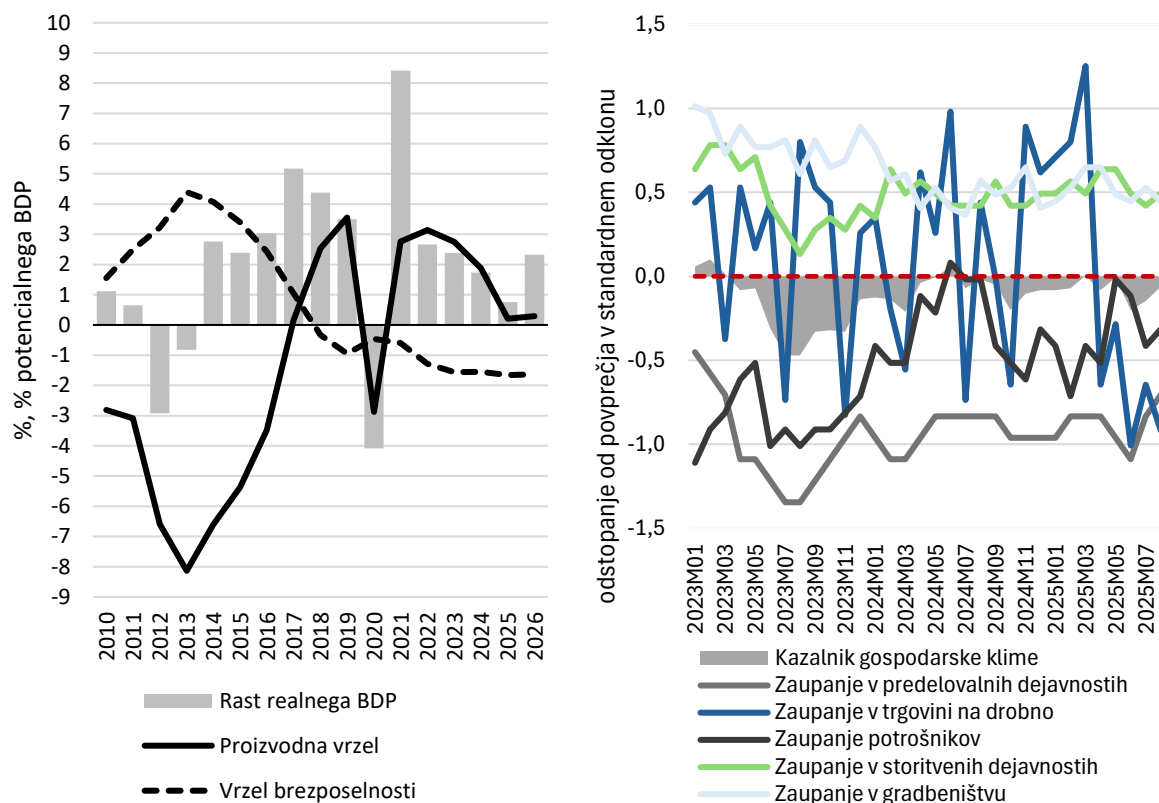
¹⁴ Po definiciji EK je gospodarstvo v normalnem obdobju poslovnega cikla, kadar je ocena proizvodne vrzeli med -1,5 % in 1,5 % potencialnega BDP. Glej Evropska komisija (2019). Vade Mecum on Stability and Growth Pact: 2019 Edition. Institutional Paper 101. April. European Commission. Dostopno na: https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/economy-finance/ip101_en.pdf

¹⁵ Pozitivna vrednost vrzeli brezposelnosti pomeni, da je dejanska stopnja brezposelnosti višja od naravne, kar načeloma velja v obdobju negativne proizvodne vrzeli. Negativna vrzel brezposelnosti pa nakazuje na tesne razmere na trgu dela in možnosti pregrevanja gospodarstva (dodatni inflacijskih pritiski), kar je načeloma korelirano s pozitivno proizvodno vrzel. Pri tem pa lahko pride do odstopanj zaradi prisotnosti šokov ali strukturnih dejavnikov. Glej Foroni, C. & Furlanetto F. (2022). Explaining deviations from Okun's Law. ECB Working Paper Series No 2699. Dostopno na: <https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scpwps/ecb.wp2699~a1985f19ed.en.pdf>

¹⁶ UMAR JN 2025.

povprečjem. Kazalnik zaupanja v gradbeništvu in storitvenih dejavnostih sta se tekom letošnjega leta ohranila nad svojim dolgoročnim povprečjem, medtem ko se je zaupanje v trgovini na drobno od marca 2025 občutno znižalo.

Slika 15: Rast realnega BDP (v %) in proizvodna vrzel (v % potencialnega BDP) ter vrzel brezposelnosti – levo ter kazalnik gospodarske klime – desno

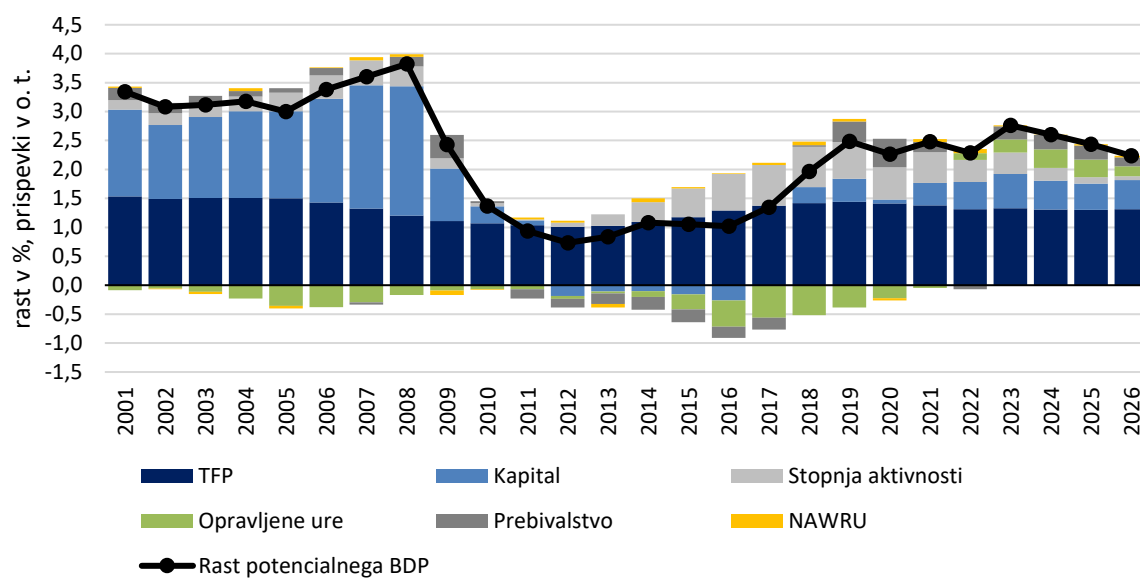

Vir: SURS; izračuni MF; UMAR JN 2025.

Rast potencialnega BDP (Slika 16) je v letu 2024 dosegla 2,6 %, v letu 2025 pa se bo predvidoma znižala na 2,4 %. K rasti potencialnega BDP Slovenije bo še naprej največ prispeval tehnični napredek (1,3 o. t. v letu 2025, kar je tudi blizu dolgoročnega povprečja). Prispevek dela se bo v letu 2025 znižal na 0,7 o. t. (z 0,8 o. t. v letu 2024) zaradi nižjega prispevka stopnje aktivnosti ter na 0,4 o. t. v letu 2026 zaradi nižjega prispevka vseh komponent dela (razen prispevka NAWRU, ki ostaja podoben). Prispevek kapitala bo v letu 2025 in 2026 znašal 0,5 o. t. in bo podoben kot v preteklih treh letih.¹⁷

¹⁷ Povprečni prispevek kapitala v obdobju 2009-2019 je znašal 0,1 o. t., v obdobju pred finančno krizo (2000-2008) pa 1,7 o. t.

Slika 16: Rast potencialnega BDP (v %) ter prispevki k potencialni rasti (v o. t.)

Vir: SURS; izračuni MF; UMAR JN 2025.

4 PROJEKCIJE SEKTORJA DRŽAVA

Primanjkljaj sektorja država v letu 2025 je ocenjen na 2,4 % BDP in v letu 2026 na 2,8 % BDP. V primeru izključitve povečanja obrambnih odhodkov, bi primanjkljaj v letu 2026 znašal okoli 2,4 % BDP. Prioritetna vlaganja bodo ob obrambi usmerjena v znanje, raziskave, socialno zaščito, trg dela in konkurenčnost. Na prihodke pozitivno vpliva prispevek za dolgotrajno oskrbo, ki bo v letu 2026 uveljavljen v polnem obsegu.

PRIHODKI SEKTORJA DRŽAVA

Ugodne razmere na trgu dela se bodo še naprej odražale v rasti prihodkov sektorja država v letu 2025, k rasti pa bodo pripomogli tudi diskrecijski ukrepi na strani prihodkov.

Prihodki sektorja država bodo v letu 2025 znašali 32,5 milijarde evrov, kar je za 6,0 % ali 1,8 milijarde evrov več kot v letu 2024. K rasti bodo v tem letu največ prispevali višji prihodki od davkov, kar je med drugim posledica Zakona o obnovi, razvoju in zagotavljanju finančnih sredstev – ZORZFS ter tudi višjih predvidenih dobičkov gospodarskih družb, in ugodna gibanja socialnih prispevkov. V letu 2025 bodo na strani davčnih prihodkov imeli največji prispevek k rasti višji prihodki od davkov na dohodke in premoženje, ki se bodo povečali za 2,2 % ali okoli 130 milijonov evrov. Prihodki od dohodnine se bodo v 2025 povečali za 175 milijonov evrov ali 4,9 %, prihodki iz naslova davka na dohodke pravnih oseb pa bodo nekoliko nižji, in sicer za 55 milijonov evrov ali 3,1 %, predvsem na račun visoke davčne osnove v letu 2024. Rast prihodkov od davkov na proizvodnjo in uvoz bo znašala 4,4 % ali dobrih 380 milijonov evrov. K tej rasti bodo največ prispevali višji prihodki od davka na dodano vrednost (za 241 milijonov evrov ali 4,5 %). Prihodki iz naslova trošarin se bodo v letu 2025 nominalno zmanjšali za slabe 4 milijone evrov ali 0,2 %, predvsem na račun nižjih prihodkov od trošarin na mineralna olja in plin, nekoliko višji pa bodo prihodki trošarin na tobak in alkohol. Prihodki od drugih davkov na proizvodnjo bodo višji za slabih 40 milijonov evrov ali 4,7 %, Prihodki iz naslova socialnih prispevkov bodo v letu 2025 višji za slabih 1,1 milijarde evrov ali 9,1 %, kar je predvsem posledica uvedbe obveznega socialnega prispevka za dolgotrajno oskrbo, ki ga delno plačujejo delodajalci (1 % bruto plače) in delno zaposleni (1 % bruto plače). Prispevek je bil prvič obračunan za julij leta 2025. Med ostalimi prihodkovnimi kategorijami bodo v letu 2025 opazno rasli prihodki od kapitalskih transferjev (za 164 % ali 164 milijonov evrov), predvsem na račun višjih prihodkov iz naslova sklada za okrevanje in odpornost in iz naslova strukturnih skladov.

V letu 2026 se bo rast prihodkov sektorja država nekoliko umirila in bo znašala 5,1 %. Prihodki bodo tako znašali 34,2 milijarde evrov, kar je za 1,7 milijarde več kot leto prej. Prihodki od dohodnine bodo višji za slabih 190 milijonov evrov ali 5,0 %, prihodki od davka na dohodke pravnih oseb pa za dobrih 120 milijonov evrov ali 6,9 %. Prihodki od davkov na proizvodnjo in uvoz bodo višji za 305 milijonov evrov ali 3,4 %, rast prihodkov od davka na dodano vrednost pa bo znašala 5 % ali 280 milijonov evrov. Prihodki od trošarin se bodo še nekoliko zmanjšali (za 1 % ali 18 milijonov evrov), predvsem na račun trošarin na mineralna olja in plin. Rast prihodkov od socialnih prispevkov bo znašala 1.262 milijonov evrov ali 10 %, kar bo še vedno posledica visoke zaposlenosti, predvsem pa uvedbe prispevka za dolgotrajno oskrbo, ki bo v letu 2026 prvič obračunan za celo leto in bo znašal dobrih 650 milijonov evrov. Med ostalimi prihodkovnimi kategorijami se bodo v letu 2026 povečali prihodki od kapitalskih transferjev, in sicer za 17 milijonov evrov ali 2,2 %. Rast bo povezana predvsem z višjimi prihodki iz naslova sredstev EU iz večletnega finančnega okvira 2021-2027. Prihodki od lastnine se bodo v letu 2026 znižali za slabih 145 milijonov evrov ali 15,1 %, tako na račun nižjih prihodkov od obresti, kot tudi nekoliko nižjih prihodkov od razdeljenih dobičkov gospodarskih družb glede na predhodno leto, čeprav raven ostaja visoka, skladno z napovedjo SDH.

Tabela 1: Prihodki sektorja država¹⁸

			2024	2024	2025	2026
	Prihodki	ESA koda	Mrd. EUR	% BDP	% BDP	% BDP
1	Davki na proizvodnjo in uvoz	D.2	8,7	12,9	12,9	12,7
2	Tekoči davki	D.5	5,7	8,4	8,3	8,3
3	Prispevki za socialno varnost	D.61	11,6	17,2	18,0	18,8
4	Drugi tekoči davki	(P.11+P.12+P.131) + D.39 + D.4 + D.7	4,3	6,5	5,9	5,3
5	Davki na kapital	D.91	0,1	0,2	0,2	0,2
6	Drugi kapitalski prihodki	D.92+D.99	0,3	0,4	1,1	1,1
7	Skupni prihodki (= 1+2+3+4+5+6)	TR	30,7	45,5	46,3	46,3
8	Od tega: prerazporeditve EU (prehodno nezaračunani prihodki, ne denarna sredstva)	D.7EU+D.9EU	0,6	0,9	1,0	1,3
9	Skupni prihodki, razen prerazporeditev EU (= 7-8)		30,1	44,6	45,3	45,1
10	p.m. Ukrepi na strani prihodkov (prirastki, brez ukrepov, ki jih financira EU)		0,7	1,0	0,5	0,4
11	p.m. Enkratni prihodki, vključeni v projekcije (ravni, brez ukrepov, ki jih financira EU)					

Vir: SURS; MF.

DISKRECIJSKI UKREPI NA STRANI PRIHODKOV

Diskrecijski ukrepi na strani prihodkov za leta 2024, 2025 in 2026 so na področju zagotavljanja sredstev za obnovo po poplavih, davčnih sprememb in spremembe zakonodaje.

Zaradi sanacije po poplavih je vlada v Zakonu o obnovi, razvoju in zagotavljanju finančnih sredstev (Uradni list RS, št. 131/23) sprejela vrsto ukrepov:

- začasno zvišanje davka od dohodkov pravnih oseb za tri odstotne točke z 19 na 22 odstotkov (za leta od 2024 do vključno 2028; učinek zvišanja davčne stopnje za leto 2024 se je poznal že v akontacijah davka med letom 2024, v letu 2025 pa so bili izvedeni poračuni);
- začasni davek na bilančno vsoto bank in hranilnic (uveden za koledarska leta od 2024 do vključno 2028 – ti prihodki so bili prvič nakazani v državni proračun leta 2025 za koledarsko leto 2024);
- začasna uporaba čistega in bilančnega dobička Slovenskega državnega holdinga.

Za leto 2024 je bil sprejet ukrep ne uskladitve dohodninske lestvice in olajšav, kar je pozitivno vplivalo na javne finance, z letom 2025 pa je bila uvedena 100-odstotna indeksacija z rastjo plač. Za leto 2026 se predvideva uskladitev lestvice za odmero dohodnine in olajšav v višini 50 odstotkov rasti plač, a bo konkretna višina določena po usklajevanju s socialnimi partnerji.

Zvišanje trošarin za tobačne izdelke v letu 2024 predstavlja dodatne letne prihodke v višini 20 milijonov evrov, a glede na to, da je ta sprememba veljala le polovico leta 2024 to pomeni dodaten priliv v višini 10 milijonov evrov ter v letu 2025 še dodatnih 10 milijonov evrov. S 1. junijem 2025 so se ponovno zvišali zneski trošarin na tobačne izdelke, kar bo na letni ravni prineslo dodatni priliv v višini okoli 8 milijonov evrov.

¹⁸ Priročnik za pripravo projekcij prihodkov sektorja država (2019) opisuje postopke in metode, ki jih MF uporablja pri proračunskem načrtovanju. Dostopno na: <https://www.gov.si/assets/ministrstva/MF/ekonomska-in-fiskalna-politika/Blagajne-JF/Prirocnik-za-napovedovanje-prihodkov-2019.pdf>.

V paketu davčnih sprememb, ki jih je sprejela vlada avgusta 2024, se je na področju davka na dodano vrednost zvišala stopnja (z 9,5 na 22 %) obdavčitve pijač z dodanim sladkorjem in energijskih pijač. Zaradi tega ukrepa smo ocenili dodatnih 12 milijonov evrov prihodkov v letu 2025. S 1. junijem 2025 so se zvišali zneski trošarin na alkohol in alkoholne pijače za 7 %, kar naj bi prineslo letno okoli 8 milijonov evrov.

V drugi polovici leta 2025 je bil uveden prispevek za dolgotrajno oskrbo, ki bo zagotavljal vir financiranja, ocenjen na 255 milijonov evrov v letu 2025. V naslednjih letih se bodo prilivi iz tega naslova povečali, saj bodo veljali za celo leto. Za leto 2026 se ocenjuje priliv v višini 653 milijonov evrov. Zaradi uvedbe prispevka se ocenjuje izpad prihodkov od dohodnine v višini 25 milijonov evrov v 2025 in dodatnih 65 milijonov evrov v letu 2026.

Višina okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida se je v septembru 2024 povečala s 17,3 evra na 30,85 evra, kar je v letu 2024 povečalo prihodke za 30 milijonov evrov, v letu 2025 in 2026 pa se ocenjuje priliv v višini 110 milijonov evrov.

V Tabeli 2 je prikazan učinek diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov za leta 2024, 2025 in 2026. Skupen učinek naštetih diskrecijskih ukrepov je ocenjen na 1,0 % BDP v letu 2024¹⁹, 0,5 % BDP v letu 2025 in 0,4 % v letu 2026.

Tabela 2: Ocenjeni učinek (medletna sprememba) diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov²⁰

	Naslov/opis ukrepa	Enkratni	Odhodki / prihodki		2024	2025	2026
				ESA koda	% BDP	% BDP	% BDP
1	Sprejeta novela ZDoh-2AA, ki odpravlja finančne posledice zaradi zviševanja splošne olajšave v letih 2023, 2024 in 2025.	Ne	Prihodki	D.51	0,1	0,0	0,0
2	Postopna odprava ukrepov za blaženje draginje (znižanj trošarin energijskim produktom: goriva, kurilno olje, zemeljski plin, znižanje davka na dodano vrednost za določene energente z 22 na 9,5 %, znižanje dajatev zaradi CO ₂).	Ne	Prihodki	D.21	0,2	0,0	0,0
3	Dvig davka na dohodek pravnih oseb za 3 o. t. (64. člen ZORZFS) za obdobje 2024–2028 (namenski prihodek sklada za obnovo).	Ne	Prihodki	D.51	0,3	0,0	0,0
4	Davek na bilančno vsoto bank in hranilnic (78. člen ZORZFS) za obdobje 2024–2028 (namenski prihodek sklada za obnovo).	Ne	Prihodki	D.91	0,2	0,0	0,0
5	Ne usklajevanje dohodninske lestvice in olajšav v letu 2024 (77. člen ZIPRS2425).*	Ne	Prihodki	D.51	0,2	0,0	0,0

¹⁹ V letu 2023 je sprememba Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 158/22) pripomogla h krepitvi in izboljšanju javnofinančne slike in odpravljanju finančnih posledic prejšnjih sprememb zakona o dohodnini na javnofinančne prihodke (postopen dvig splošne olajšave), zaradi česar je bil v letu 2024 odpravljen negativen finančni učinek. V letu 2022 je vlada sprejela tudi številne ukrepe za blaženje posledic draginje na strani prihodkov, ki pa so se v letu 2023 in 2024 postopoma odpravili zaradi splošnega umirjanja inflacijskih pritiskov.

²⁰ Ocene vpliva sprememb na področju dohodninske zakonodaje so pripravljene na podlagi mikrosimulacijskega modela ob upoštevanju vseh zavezancev za dohodnino v posameznem letu, kar omogoča upoštevanje vseh osebnih olajšav in drugih ugodnosti, ki jih imajo zavezanci. Za ocenjevanje učinkov na področju preostalih sprememb davčne zakonodaje se uporabljajo modeli, ki prav tako slonijo na individualnih podatkih, ob tem Finančna uprava ustrezno prilagodi prejete podatke upoštevajoč posamezne makroekonomske kazalnike.

6	Dvig cene za enoto obremenitve okolja z emisijo ogljikovega dioksida s sedanjih 17,3 na 30,85 evra (2328. Sklep o višini okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida).	Ne	Prihodki	D.29	0,0	0,1	0,0
7	Prispevek za dolgotrajno oskrbo.	Ne	Prihodki	D.61		0,4	0,5
8	Izpad dohodnine zaradi prispevka za dolgotrajno oskrbo.	Ne	Prihodki	D.51		0,0	-0,1
	SKUPAJ				1,0	0,5	0,4

Opomba: *Ne-indeksacija dohodninske lestvice se opredeljuje kot diskrecijski ukrep, medtem ko pa se redna uskladitev opredeljuje kot nespremenjena fiskalna politika in zato ni ukrep. Glej Evropska komisija (2016). Report on public finances in EMU - 2016. Institutional Paper 045.

Vir: izračuni MF skladno s klasifikacijo diskrecijskih ukrepov v Evropska komisija (2015). Report on public finances in EMU - 2015. Institutional Paper 014. in v Evropska komisija (2016). Report on public finances in EMU - 2016. Institutional Paper 045.

ODHODKI SEKTORJA DRŽAVA

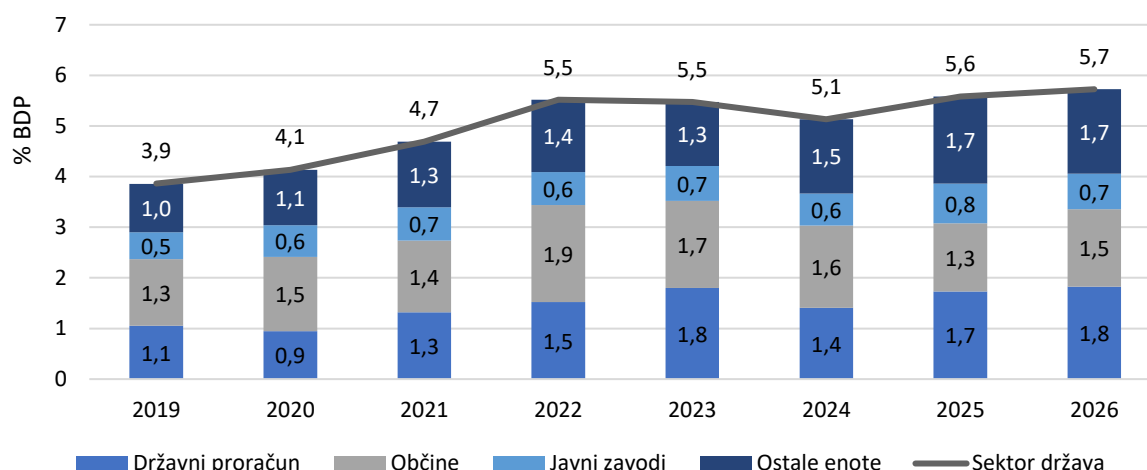
Odhodki sektorja država bodo v letu 2025 znašali 34,2 milijarde evrov, kar je 9,2 % več kot v letu 2024. V letu 2026 pa se bo rast nekoliko znižala in sicer na 6 %. Pomembno je izpostaviti, da bi bila rast odhodkov 5,1 % v primeru, da bi izločili predvideno povečanje obrambnih odhodkov in s tem ne bi bila večja od rasti prihodkov.

Investicije

V letu 2025 se bodo odhodki za bruto investicije v osnovna sredstva v sektorju država povečala v primerjavi z lanskim letom za 13,3 %. K temu prispevajo med drugim investicije v obrambo in odpornost, železniško infrastrukturo ter investicije v vzdrževanje in gradnjo državnih cest. Bruto investicije v osnovna sredstva sektorja država bodo v letu 2025 znašale 5,6 % BDP, kjer bodo k povišanju poleg investicij iz državnega proračuna prispevale tudi investicije javnih zavodov (Slika 17).

V letu 2026 se bodo bruto investicije v osnovna sredstva sektorja država dodatno povečale za 0,1 o. t. BDP. Tudi v letu 2026 bodo največji delež prispevale investicije v obrambo in zaščito ter prometno infrastrukturo. Visoka vlaganja se bodo nadaljevala tudi na področju zdravstva z investicijami na sekundarni in terciarni ravni ter na področju varovanja okolja in okoljske infrastrukture z investicijami v upravljanje z vodami in ravnanje z odpadki. Nadaljevale se bodo tudi investicije za obnovo in razvoj po poplavih v avgustu 2023, ki jih med drugim izvajajo tudi občine. Poleg državnega proračuna in občin bodo obsežne investicije izvajale tudi ostale enote (gospodarske družbe kot so Slovenske železnice, 2 TDK ipd.). Celotne investicije sektorja država bodo v letu 2026 znašale 5,7 % BDP, pri čemer bodo investicije državnega proračuna predstavljale okoli 32 %, oziroma 1,8 % BDP, investicije občin pa okoli 27 %, oziroma 1,5 % BDP. Slabih 41 % investicij sektorja država, oziroma 2,4 % BDP, bodo predstavljale investicije ostalih enot sektorja država (javni zavodi, gospodarske družbe, in druge enote sektorja država) ter drugi popravki skladni z metodologijo ESA2010 (Slika 17).

Slika 17: Bruto investicije v osnovna sredstva sektorja država, po podsektorjih (v % BDP)

Vir: SURS; MF.

Sredstva za zaposlene

Sredstva za zaposlene so se v letu 2024 povišala za 6,6 %, tudi kot posledica uskladitve plač javnih uslužbencev v juniju 2024 z 80 % inflacije preteklega leta. V letu 2025 je ocenjena 11,1 % rast sredstev za zaposlene, kar je v največji meri posledica postopne uveljavitve reforme plačnega sistema v javnem sektorju, ki je začela veljati z januarjem leta 2025. Reforma se bo v celoti uveljavila v obdobju štirih let. Izvajanje reforme in njene posledice se redno spremlja. Na podlagi novejših podatkov se je zato trenutna ocena za leto 2025 nekoliko spremenila glede na pomlad 2025. V letu 2025 bo za sredstva za zaposlene namenjenih 12,1 % BDP - povečan obseg odhodkov glede na leto 2024, merjen v BDP za leto 2025, predstavlja 1,2 % BDP. Na podlagi ocen Ministrstva za javno upravo, ki je usklajevalo reformo, je to povečanje predvsem posledica reforme. Reforma je med drugim uvedla novo plačno lestvico, uvrščanje delovnih mest v plačne razrede, nov način dodeljevanja uspešnosti, na novo je bilo določeno avtomatično napredovanje in najvišji možni plačilni razredi itd. S kolektivno pogodbo za javni sektor se določijo najnižji možni izhodiščni plačni razred za posamezen tarifni razred. Kolektivna pogajanja še potekajo. Uvedeni so bili tudi plačni stebri, kjer je ožja državna uprava zajeta v 2. plačni stebru, med tem ko so na primer javni uslužbenci v zdravstvu ter socialnem varstvu, izobraževanju in v drugih javnih zavodih v 3., 4. oziroma 5. plačnem stebru. Pritiski na rast so tako na drugih stebrih precej višji kot v ožji državni upravi. Na to vpliva zraven reforme tudi povečevanje števila zaposlenih na teh področjih.

V letu 2026 bo delež odhodkov predstavljal 12,3 % BDP, kjer pa se vpliv reforme na rast odhodkov že upočasnjuje.

Subvencije

Odhodki za subvencije so se v letu 2024 znižali zaradi prenehanja veljavnosti znatnih ukrepov iz časa epidemije covida-19, energetske krize in draginje. V letu 2025 se bodo odhodki za subvencije povečali za 8,4 %, v letu 2026 pa bo raven odhodkov le na nekoliko višji ravni. Največji delež k rasti odhodkov za subvencije bodo v letu 2025 prispevale subvencije s področja zelenega prehoda (Borzen), ki se bodo ohranjale na visoki ravni tudi v letu 2026. Med obsegom subvencij je tudi področje Podnebnega sklada in še preostali del subvencij, ki izhajajo iz Načrta za okrevanje in odpornost.

Socialna nadomestila

Odhodki za socialna nadomestila bodo v letu 2025 narasli za 7,3 % oziroma 900 mio evrov. Največji delež rasti predstavlja povečanje denarnih socialnih nadomestil (7,6 % oz. 790 mio evrov), predvsem zaradi 7,4-odstotne rasti bruto pokojnin. Ta izhaja iz redne uskladitve v višini 4,5 % ter 2,2-odstotnega povečanja števila uživalcev. Na rast pokojnin vplivajo tudi pretekle zakonodajne spremembe, med drugim uvedba zagotovljene vdovske pokojnine (ZPIZ-2N, od 1. 1. 2024) ter povečanje števila upravičencev na podlagi novele ZMEPIZ-1B, sprejete decembra 2024. Vdovske pokojnine se bodo tako povečale za 19 %; precej nad prvotno predvideno 9-odstotno rastjo v finančnem načrtu ZPIZ za leto 2025.

V okviru denarnih socialnih nadomestil bo v letu 2025 prvič izplačan zimski dodatek za upokoјence, ki predstavlja pomemben vsakoletni ukrep **pokoјninske reforme**. Njegov finančni učinek je ocenjen na 87,5 mio evrov že v tem letu. K višji rasti denarnih nadomestil pa bo deloma prispeval tudi začetek izvajanja **reforme dolgotrajne oskrbe**, ki vključuje postopno uvajanje novih storitev in pravic ter z njimi povezanih odhodkov. Po 69. členu ZDOsk-1b se bo dodatek za pomoč in postrežbo v letih 2025 in 2026 kot začasen ukrep prenesel z ZPIZ na ZZZS. V letu 2025 bo za ta namen namenjenih 112 mio evrov, kar predstavlja skoraj polovico vseh namenskih sredstev iz obveznega zavarovanja za dolgotrajno oskrbo, ki ga upravlja zdravstvena blagajna. Odhodki za boleznine bodo narasli za 8,5 %, in sicer zaradi višjih plač, večje zaposlenosti ter rasti števila upravičencev in izgubljenih delovnih dni v breme OZZ.

Po 32-odstotni rasti socialnih transferjev v naravi v letu 2024, ki je bila predvsem posledica spremembe zakonodaje (ZZVZZ-T) ter uvedbe obveznega zdravstvenega prispevka z zagotovljenim 100-odstotnim kritjem pravic do storitev in zdravil iz obveznega zdravstvenega zavarovanja (ZZZS), se v letu 2025 pričakuje zmernejša, približno 6-odstotna rast. K počasnejši rasti bo prispeval tudi manjši obseg sredstev za osebno asistenco, medtem ko se najizrazitejša rast pričakuje pri tekočih plačilih drugih izvajalcev zdravstvenih storitev, in sicer za 13,6 %. Ta rast je med drugim povezana z začasnim kritjem dodatnih stroškov dela v domovih za starejše in pri izvajalcih storitve pomoči družini na domu. Skupna vrednost ukrepa je ocenjena na skoraj 37 mio evrov, namenjenih vsem izvajalcem institucionalnega varstva, vključno z javnimi zavodi, z namenom ohranitve stabilne ravni cen za uporabnike. Ukrep predstavlja prehodno rešitev v procesu vzpostavljanja sistema dolgotrajne oskrbe, s katerim se zagotavlja celovito kritje vseh pripadajočih stroškov dolgotrajne oskrbe, ki jih krije ZZZS. Poleg tega bodo za 9 % višji tudi odhodki za zdravila lekarnam, v manjši meri pa bodo k rasti prispevali tudi višji odhodki za medicinske pripomočke in cepiva.

V letu 2026 se načrtuje 8,3-odstotna rast socialnih nadomestil. Glavna dejavnika bosta rast odhodkov za bruto pokojnine in celovita uvedba storitev dolgotrajne oskrbe. Na odhodke za pokojnine bo ugodno vplivala nova formula za usklajevanje pokojnin (50:50), ki bo odhodke zmanjšala za 40 mio evrov (pokojnine bodo sicer rasle približno enako visoko kot v predhodnem letu). Dolgoročno bo celotna reforma pomembno prispevala k finančni vzdržnosti pokojninskega oz. javnofinančnega sistema (dolgoročni učinki so opisani v poglavju 5). Uveljavitev vseh zakonskih pravic in storitev DO bo zahtevala dodatna sredstva za izvajalce institucionalnega varstva ter plačila oskrbovalcem družinskih članov (ocenjenih na 52 mio evrov), pri čemer se bo financiranje ODC v celoti preneslo iz državnega proračuna na ZZZS kot edinega upravitelja in izvajalca sistema dolgotrajne oskrbe. Povečala se bodo tudi nadomestila za brezposelnost zaradi spremembe Zakona o urejanju trga dela, sprejete junija 2025 s katero se s 1. januarjem 2026 povečuje znesek denarnega nadomestila.

Na stroške zdravstvenih storitev bo vplivala tudi **Uredba o programih storitev obveznega zdravstvenega zavarovanja za leto 2025** z vsemi spremembami in dopolnitvami, ki jih je Vlada sprejela 23. julija 2025. Z njo se nadgrajujejo ukrepi iz Uredbe 2024, usmerjeni v krepitev

primarne ravni in izboljšanje dostopnosti do storitev. Spremembe prinašajo dodatna sredstva za izvajanje programov, prenovljene modele plačevanja, ki bolje odražajo dejanske stroške zdravljenja in prispevajo k vzdržnosti zdravstvenega sistema. Poleg tega uvajajo nove uteži za plačilo akutnih bolnišničnih obravnav, ki bodo začele veljati 1. januarja 2026. Uvedba uteži bo v letu 2026 povzročila finančni učinek v višini 61 mio evrov, skupni letni učinek uredbe pa je ocenjen na 98 mio evrov.

Brez upoštevanja učinkov reforme DO bi bila rast socialnih nadomestil v letu 2026 zmernejša, saj bodo odhodke omejevali **načrtovani ukrepi v zdravstvu**²¹ (zniževanje cen dragih zdravil preko pogajanj s proizvajalci, omejevanje uvajanja novih dragih bolnišničnih zdravil, zmanjševanje zdravstvenega absentizma, idr.). Z **uveljavitvijo novele ZZVZZ** pa se pričakuje dodatna krepitev vloge ZZS pri nadzoru, porabi in transparentni razporeditvi javnih sredstev, hkrati pa novela uvaja trajno financiranje določenih področij iz državnega proračuna, kar zagotavlja stabilnejše in dolgoročno predvidljive vire zdravstvene blagajne, prej odvisne od vsakoletnih določb po ZIPRS.

Odhodki za obresti

Odhodki za obresti se bodo v letu 2025 predvidoma povečali za 56 mio evrov, v letu 2026 pa za 30 mio evrov. Sredstva za plačilo obresti so v primerjavi s Sprejetim proračunom 2026 višja, saj vključujejo poleg odplačevanja obveznosti, ki dospejo v skladu s pogodbenimi določili, tudi višje stroške novega zadolževanja.

Tabela 3: Odhodki sektorja država

	Odhodki	ESA koda	2024 Mrd. EUR	2024 % BDP	2025 % BDP	2026 % BDP
12	Sredstva za zaposlene	D.1	7,6	11,3	12,1	12,1
13	Vmesna potrošnja	P.2	4,4	6,5	6,8	6,7
14	Odhodki za obresti	D.41	0,9	1,3	1,3	1,3
15	Socialni prejemki razen socialnih transferjev v naravi	D.62	10,4	15,5	16,0	16,3
16	Socialni transferji v naravi prek tržnih proizvajalcev	D.632	2,0	2,9	3,0	3,2
17	Subvencije	D.3	0,8	1,1	1,2	1,1
18	Drugi tekoči odhodki	D.29+(D.4-D.41)+ D.5+D.7+D.8	1,4	2,0	2,0	2,0
19	Bruto investicije v osnovna sredstva	P.51	3,5	5,1	5,6	5,7
20	<i>Od tega: nacionalno financirane javne naložbe</i>		3,2	4,7	5,0	4,9
21	Kapitalski transferji	D.9	0,4	0,6	0,8	0,6
22	Druge naložbe v osnovna sredstva	P.52+P.53+NP	0,0	0,1	0,0	0,1
23	Skupni odhodki (=12+13+14+15+16+17+18+19+21+22)	TE	31,3	46,5	48,7	49,2
24	Od tega: odhodki, ki se financirajo s prerazporeditvami EU (= 8)	D.7EU + D.9EU	0,6	0,9	1,0	1,3
25	Nacionalno financirani odhodki (23-24)		30,7	45,6	47,7	47,9
26	p.m. Nacionalno sofinanciranje programov, ki jih financira Unija		0,1	0,2	0,2	0,2

²¹ Celoten paket ukrepov za uravnoteženje zdravstvene blagajne ZZS (OZZ), usklajen z MZ, vključuje racionalizacijo stroškov zdravstvenih storitev in zdravil ter prenos določenih bremen na državni proračun (npr. financiranje posameznih programov in registrov) ali na zavarovance (plačila za neupravičene urgentne storitve). Ti ukrepi bodo v letu 2026 ZZS zagotovili 57 mio evrov nižje odhodke. Na področju absentizma so predvideni ukrepi, kot so omejitev trajanja pravice do nadomestila na dve leti, ne dvig odmernih odstotkov po 90 dneh (razen pri poškodbi pri delu in poklicni bolezni), ter zaostritev pogojev za pridobitev in obdržanje nadomestil. Namenjeni so spodbujanju hitrejši vrnitve zaposlenih na delo in bodo v letu 2026 upočasnili rast odhodkov za boleznine v ocenjeni višini 60 mio evrov.

27	p.m. Ciklična komponenta denarnih nadomestil za brezposelnost		-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
28	p.m. Enkratni odhodki , vključeni v projekcije (ravni, brez ukrepov, ki jih financira EU)		0,2	0,3	0,5	0,0
29	Nacionalno financirani očiščeni primarni odhodki (z ukrepi na strani prihodkov) (=25-26-27-28-14)		29,6	43,9	45,9	46,5

Vir: SURS; MF.

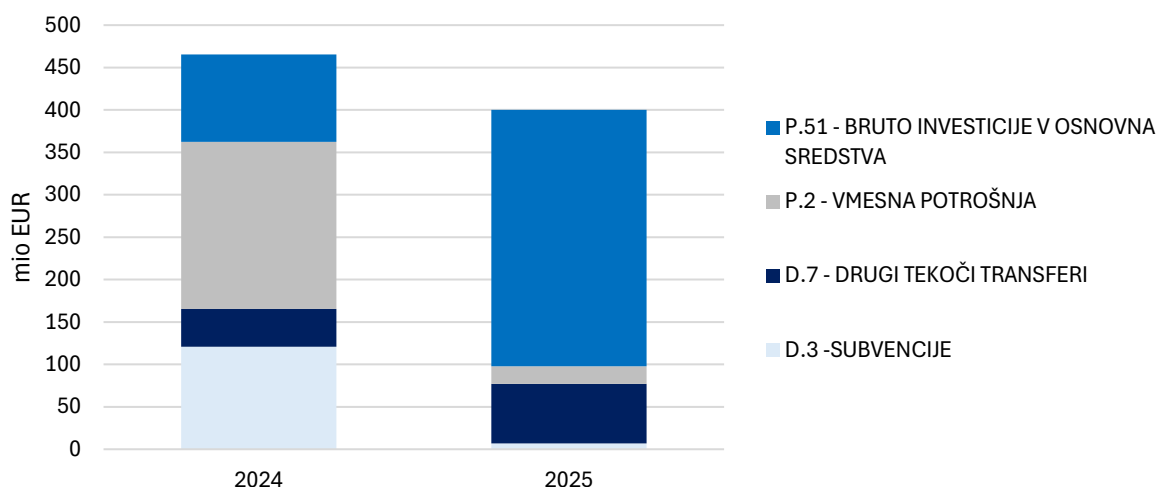
ENKRATNI ODHODKI

Za obnovo po poplavah v obdobju od septembra 2023 do konca septembra 2025 je bilo iz državnega proračuna izplačanih skupno 1,240 milijarde evrov (1,8 % BDP).

V letu 2025 je največji del sredstev namenjen investicijam na področju vodne, cestne in železniške infrastrukture. V letu 2024 je bila vrednost enkratnih odhodkov po obračunskem toku 0,7 % BDP. Ukrepi so financirani tudi z nepovratnimi sredstvi Solidarnostnega sklada EU, ki blažijo javnofinančni učinek na saldo sektorja država. Za obnovo po avgustovskih poplavah je Slovenija iz solidarnostnega sklada EU prejela 428 milijonov evrov, pri čemer bo do končne porabe prišlo leta 2025.

V letu 2025 ocenjujemo enkratne odhodke za po-poplavno obnovo v višini 400 milijonov evrov oziroma 0,6 % BDP (Slika 18).

Slika 18: Obseg sredstev za obnovo po poplavah po ESA kategorijah - enkratni odhodki

Vir: MF.

Intenzivnost obnove se bo nadaljevala v prihodnjih letih. Zelo pomembno je, da je bil v letu 2024 ustanovljen proračunski sklad za obnovo Slovenije, ki zagotavlja sredstva iz ukrepov na strani prihodkov (začasno zvišanje davka od dohodkov pravnih oseb za tri odstotne točke z 19 na 22 odstotkov; začasni davek na bilančno vsoto bank in hranilnic; začasna uporaba čistega in bilančnega dobička Slovenskega državnega holdinga). Sredstva se bodo zbirala do vključno leta 2028. V letu 2025 se je pričelo črpanje sredstev sklada, kar je razbremenilo državni proračun. Trenutni saldo sklada znaša 752 milijonov evrov (3.10.2025). Do konca leta 2024 je Sklad za obnovo zbral 531,7 milijona evrov, do konca septembra 2025 pa še dodatnih 371 milijonov evrov, skupaj torej 903 milijone evrov.

5 STRUKTURNE SPREMEMBE

Spremembe pokojninskega sistema

Sprejet je bil Zakon o spremembah in dopolnitvah **Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju**, ki ima dva temeljna cilja: zagotavljanje javnofinančne vzdržnosti in izboljšanje blaginje obstoječih ter prihodnjih upokojencev. Predlagane spremembe osnovnih parametrov odmere pokojnin vključujejo postopno zvišanje zakonsko določene upokojitvene starosti, podaljšanje referenčnega obdobja za izračun pokojninske osnove ter spremembo usklajevanja pokojnin v prid inflacije (Tabela 4). Kot kompenzacijski ukrep se načrtuje dvig odmerne odstotka. Poleg tega se predlaga zvišanje vključenosti v prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje, kar naj bi pripomoglo k večji uporabi kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, ki ga zagotavljajo delodajalci. Ob tem je cilj tudi izboljšanje delovanja sistema dodatnega pokojninskega zavarovanja.

Tabela 4: Predvidene spremembe osnovnih parametrov odmere pokojnin

Leto	Odmerni odstotek*	Usklajevanje (%)***		Obdobje za izračun pokojninske osnove		Zakonsko določena upokojitvena starost	
		Plače	ICŽP**			40 let pokojninske dobe	15 let pokojninske dobe
2026	63,5	50	50	24		60	65
2027	63,5	50	50	24		60	65
2028	64,75	50	50	26	−0	60'3	65'3
2029	65,5	50	50	28	−1	60'6	65'6
2030	65,25	50	50	30	−1	60'9	65'9
2031	67	50	50	32	−2	61	66
2032	67,75	50	50	34	−3	61'3	66'3
2033	68,5	50	50	36	−3	61'6	66'6
2034	69,25	50	50	38	−4	61'9	66'9
2035	70,0	40	60	40	−5	62	67
2036	70,0	40	60	40	−5	62	67
2037	70,0	40	60	40	−5	62	67
2038	70,0	40	60	40	−5	62	67
2039	70,0	40	60	40	−5	62	67
2040	70,0	30	70	40	−5	62	67
2041	70,0	30	70	40	−5	62	67
2042	70,0	30	70	40	−5	62	67
2043	70,0	30	70	40	−5	62	67
2044	70,0	30	70	40	−5	62	67
2045	70,0	20	80	40	−5	62	67

Opombi: *Odmerni odstotek za dopolnjenih 40 let pokojninske dobe; **ICŽP = Indeks cen življenjskih potrebščin; *** V primerjavi s predlogom pokojninske reforme, predstavljenim v Letnem poročilu o napredku 2025, se je zamaknilo obdobje spreminjanja usklajevanja v prid inflacije.

Vir: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

Zaradi predlaganih ukrepov so dolgoročne projekcije odhodkov za pokojnine v odstotku BDP javnofinančno vzdržnejše. Simulacija Inštituta za ekonomska raziskovanja kaže, da bi kombinacija ukrepov ohranila delež pokojnin, izražen kot odstotek BDP pod 12,5 % BDP v letu 2070.

Z namenom podaljševanja delovne aktivnosti starejših je bila v letu 2025 sprejeta tudi sprememba **Zakona o urejanju trga dela**, ki omogoča delo s krajšim delovnim časom delavcev pred upokojitvijo in uzakonja spodbudo za zaposlitev starejših od 59 let, ki so prejemniki denarnega nadomestila. Prav tako se spreminja pogoj za odmero trajanja denarnega nadomestila za starejše zavarovance in s tem preprečuje t.i. »veriženje«.

Ukrepi na področju zdravstva in dolgotrajne oskrbe

Na področju zdravstva se predvideva pričetek veljavnosti **novle Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju**, s katero se zagotavlja kakovosten, dostopen, učinkovit in finančno stabilen zdravstveni sistem. Novela uvaja ciljno usmerjene sistemske ukrepe za financiranje zdravstvenega sistema, s katerimi se zagotavlja finančna vzdržnost zdravstvenega sektorja, ohranja širok nabor pravic v okviru sistema obveznega zdravstvenega zavarovanja ter izboljšuje upravljanje in uspešnost zdravstvenega sistema. S predlogom zakona se natančneje opredeljujejo področja, ki so trajno financirana s strani proračuna Republike Slovenije, s čimer se zagotavlja, da so ključne funkcije in storitve zdravstvenega sistema ustrezno pokrite s proračunskimi sredstvi, zlasti v času kriznih situacij in izrednih okoliščin. S tem se tudi ukinja potreba po določitvi proračunskih sredstev za zdravstveno blagajno v vsakoletnem zakonu, ki ureja izvrševanje proračuna. Novela prav tako ohranja ZZZS kot edinega nosilca obveznega zdravstvenega zavarovanja in uvaja profesionalizacijo vodenja in upravljanja ZZZS. V pristojnost ZZZS ne sodi samo zbiranje sredstev, temveč tudi razporejanje sredstev med izvajalce zdravstvene dejavnosti. ZZZS mora zato redno posodabljanje cenike in obračunske modele, izvajati redne stroškovne analize, javno objavljati podatke o porabi sredstev obveznega zdravstvenega zavarovanja ter povečati učinkovitost nadzora, zlasti z vidika utemeljenosti opravljenih in obračunanih storitev, utemeljenosti napotitev v bolniški stalež, predpisanih zdravil in medicinskih pripomočkov.

V aprilu 2025 je bil sprejet **Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstveni dejavnosti**. Novela zakona podrobneje ureja vstopne pogoje v sistem dejavnosti in mrežo javne zdravstvene službe, krepi vlogo javnih zavodov kot temeljnih oziroma primarnih nosilcev javne zdravstvene službe, jasno razmejuje javno in tržno dejavnost ter podrobno naslavlja opravljanje zdravstvenih storitev v javni mreži in izven nje ter s tem povezano prehajanje zdravstvenega kadra.

Namen sprejetega **Zakona o zagotavljanju kakovosti v zdravstvu** in podzakonskih aktov, ki so trenutno v pripravi, je med drugim tudi celovito izvajanje programa vrednotenja zdravstvenih tehnologij. Obenem navedena zakonodaja naslavlja krepitev preglednosti, primerljivosti in strokovno utemeljenost odločitev pri uvajanju novih zdravstvenih tehnologij ter tako stremi k večji kakovosti in trajnostni naravnosti zdravstvenega sistema. 22. člen navedenega zakona kot eno izmed nalog nalaga izvajanje raziskave ogljičnega odtisa pri izvajalcih zdravstvene dejavnosti za sistematično zbiranje in obdelavo podatkov o porabi energije, materialov, transportu ter drugih dejavnikih, ki vplivajo na ogljični odtis zdravstvene dejavnosti.

Z namenom krepitve in zagotavljanja kadrov v zdravstvu je ključno sprejetje **Zakona o priznavanju poklicnih kvalifikacij v zdravstveni dejavnosti**, ki je začel veljati junija 2025. Zakon predstavlja celovito in sistemsko rešitev lažjega zaposlovanja tujih zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev v zdravstveni dejavnosti. Zakon bo s poenostavljenimi postopki pripomogel k reševanju kadrovskih izzivov v zdravstvenem sistemu in izboljšanju zdravstvene oskrbe za vse prebivalce Slovenije. Omogočil bo tudi začasni vpis tujih zdravstvenih delavcev za izvajanje demonstracijskih posegov.

V sklopu prizadevanj za izboljšanje dostopnosti in kakovosti zdravstvene oskrbe je bil sprejet **Pravilnik o vrstah, vsebini, trajanju in poteku specializacij izvajalcev v dejavnosti**

zdravstvene in babiške nege, ki predstavlja pomemben premik na področju razvoja zdravstvene nege. Z dodatnim strokovnim usposabljanjem – kliničnimi specializacijami bodo diplomirane medicinske sestre in diplomirane babice lahko pridobile specifična znanja, ki bodo omogočila bolj učinkovito in kakovostnejšo oskrbo pacientov na različnih ravneh.

V letu 2024 se je vzpostavil pilotni projekt programa pripravištva za pridobitev poklicne kvalifikacije bolničar-negovalca 2024-2026. Cilj projekta je vzpostaviti model verificiranega usposabljanja za delo v zdravstvu in dolgotrajni oskrbi, vzpostaviti stabilno in dostopno zdravstvo ter zagotoviti kakovostno zdravstveno storitev.

Z namenom še večje privlačnosti izbire izobraževanja za poklice v zdravstveni dejavnosti je bil 25. 8. 2025 objavljen Javni razpis za dodelitev štipendij za področje zdravstvene dejavnosti za šolsko oziroma študijsko leto 2025/2026.

V letu 2023 je bil sprejet **Zakon o dolgotrajni oskrbi**, ki je predvidel postopno uveljavljanje pravic in opredelitev virov za njihovo izvajanje. Prva pravica iz naslova dolgotrajne oskrbe je stopila v veljavo 1. 1. 2024, to je pravica do oskrbovalca družinskega člana. 472 oseb je bilo prevedenih iz prejšnjega statusa družinskega pomočnika, do konca avgusta 2025 pa je bilo že 1.758 oskrbovalcev družinskega člana. Z drugo novelo Zakona o dolgotrajni oskrbi se je omogočilo, da so tudi upokoјenci lahko postali oskrbovalci družinskega člana. S 1. 7. 2025 sta stopili v veljavo pravica do dolgotrajne oskrbe na domu in e-oskrba, s 1. 12. 2025 pa tudi pravica do dolgotrajne oskrbe v instituciji in denarnega prejema (ter možnost nadomestne oskrbe v okviru pravice do oskrbovalca družinskega člana). Z novelo Zakona o dolgotrajni oskrbi, ki je bila sprejeta v letu 2025, je bilo določeno, da ZZZS iz zbranih prispevkov za obvezno zavarovanje za dolgotrajno oskrbo povrne Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje sredstva za dodatek za pomoč in postrežbo v letu 2025 do 112 mio EUR ter v letu 2026 v višini do 91 mio EUR ter da izvajalcem institucionalnega varstva starejših ter izvajalcem storitve pomoči družini na domu za določeno obdobje financira dodatne stroške dela (predvidoma 36 mio EUR v letu 2025 in 2,5 mio v letu 2026). Financiranje obveznega zavarovanja za dolgotrajno oskrbo temelji na prispevkih za obvezno zavarovanje za dolgotrajno oskrbo (v višini 1 % za delavce, 1 % za delodajalce ter 1 % za upokoјence iz neto pokojnin), ki so se pričela zbirati 1. 7. 2025 in sredstvih iz državnega proračuna (do 190 mio EUR letno). Z letom 2028 se uvaaja možnost uvedbe doplačil.

Davčne spremembe:

Za podpiranje inovativnih zagonskih podjetij, kar bo prispevalo k hitrejšemu preboju na globalnih trgih in s tem povečanju investicij je bila sprejeta **novela Zakona o dohodnini**. Uveljavila je ukrepe za spodbujanje lastništva ter v inovativnih zagonskih podjetjih omogočila zamik izračuna davčne obveznosti od prejetih opcij in deležev/delnic. Z rešitvijo se je pripomoglo k olajšanju začetnih faz poslovanja.

V zakonodajnem postopku pa je **novela Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb**, ki vzpostavlja davčno ugodnejšo obravnavo investicijskih skladov (obdavčitev po 0-% stopnji za investicijske sklade). S predlagano rešitvijo se želi le ohraniti že vzpostavljeni posebni davčni režim. Rešitev zagotavlja večjo gotovost in predvidljivost davčnega sistema zaradi sprememb matične zakonodaje, ki ureja področje investicijskih skladov.

V pripravi je paket ukrepov za **spodbujanje trga kapitala v Sloveniji**. Na področju **izvedenih finančnih instrumentov** je v zakonodajnem postopku novela zakona, ki ureja sistem davka od dobička od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov. Zagotoviti se želi poenostavitve in večjo jasnost obdavčitve (enotna davčna stopnja ne glede na čas lastništva) ter uskladiitev z obdavčitvijo podobnih instrumentov glede na tveganost in špekulativnost naložb. Predlaga se obdavčitev po proporcionalni stopnji 25 % (in sicer ne glede na obdobje imetništva oziroma

čas, ki je minil od sklenitve posla). Ta ustreza stopnji dohodnine, ki po zakonu, ki ureja dohodnino, velja za obdavčitev kratkoročnih dobičkov iz kapitala.

Predlog Zakona o davku od dobička iz odsvojitve kriptosredstev je enako kot obdavčitev dobička od odsvojitve izvedenih finančnih instrumentov del paketa za spodbujanje trga kapitala v Sloveniji. S predlogom se želi z ureditvijo slediti urejanju v mednarodnem smislu, kar predstavlja večjo regulacijo, transparentnost ter izmenjavo podatkov. To pomeni, da se želi zagotoviti jasnost ureditve za davčne zavezance s čim manjšimi administrativnimi obremenitvami. Po predlogu zakona se želi uskladiti obdavčitev dohodkov iz istovrstnih/podobnih instrumentov – zato obdavčitev in davčna stopnja sledi obdavčitvi dobičkom iz kapitala v prvem obdobju ter izvedenim finančnim instrumentom (predlagana je proporcionalna stopnja 25 %).

Produktivnost

V skladu s strateškimi cilji se bo Slovenija približala vodilnim državam na področju raziskav in inovacij, saj je potrebno izpolniti zakonsko določeni cilj 1,25 % BDP letnih vlaganj v raziskave in razvoj iz javnih sredstev, skupaj z zasebnim sektorjem pa je potrebno doseči **povečanje sredstev za raziskave, razvoj in inovacije do leta 2030 v obsegu 3,5 % BDP**. Pri tem so pomembna koordinirana vlaganja različnih resorjev ter tudi povečanje vlaganj s strani zasebnega sektorja, še posebej na področjih, ki bodo v prihodnosti ključnega strateškega pomena. Gospodarstvo in razvojni ekosistem se morajo osredotočiti na razvoj novih izdelkov, storitev, tehnologij in procesov s ciljem, da bo slovensko gospodarstvo sposobno preskoka z dvigom dodane vrednosti, preoblikovanja verig vrednosti ter uresničevanja priložnosti v novih sektorjih. Pri tem igra ključno vlogo tudi zagotovitev/vzpostavitev potrebne raziskovalne in tehnološke infrastrukture, ki bo omogočala hiter prenos in uporabo novega znanja v gospodarstvu.

Vlaganja morajo biti usmerjena v tematsko in ciljno naravnane finančne instrumente, ki bodo podpirali **ključne strateške prioritete države**, kot so čiste tehnologije, umetna inteligenca, kvantne tehnologije, biotehnologija in odpornost, pa tudi v **financiranje ključne infrastrukture**, ki bo omogočila konkurenčno prednost z dostopom do vrhunskih tehnologij ter znanja, na ta način pa privabljala tudi talente in investicije. V tem kontekstu se med drugim pripravlja nov **Nacionalni program za umetno inteligenco 2026–2030** in **Strategija razvoja kvantnih tehnologij** do 2035, ki med drugim predvidevata vlaganja tako v super računalniško kot kvantno infrastrukturo v neposredni povezavi z razvojem umetne inteligence. Pridobljena infrastruktura bo omogočila nadaljnji razvoj znanstvenoraziskovalne dejavnosti in hitrejši prenos znanja v prakso, kar bo omogočilo razvoj novih produktov in storitev.

Slovenija je majhna, odprta in izvozno usmerjena ekonomija. Intenzivnost in obseg sprememb, ki vplivajo nanjo, jasno narekujejo smer njenega razvoja za prehod v na znanju in inovacijah temelječe gospodarstvo. Stopnja vpetosti, prvenstveno v evropske industrijske verige, kaže njeno ključno prednost, hkrati pa jo izpostavlja tudi tveganjem zaradi volatilnosti mednarodnega okolja. Vlada Republike Slovenije zato s svojimi **politikami in ukrepi spodbuja prehod v inovativno, na znanju temelječe gospodarstvo**, ki bo pametno, gospodarno in učinkovito, temelječe na učinkoviti uporabi virov in krožnem konceptu gospodarjenja.

S povezanimi ukrepi na celotni lestvici tehnološke pripravljenosti (TRL 1-9) se spodbuja **okrepljeno raziskovalno in inovacijsko aktivnost** tako na ravni temeljnih kot tudi aplikativnih raziskav. Država načrtno razvija **podporno okolje in razvojne ekosisteme** med znanostjo, gospodarstvom in državo, usmerjene v hitrejši prehod novih rešitev na trg, njihovo uspešno komercializacijo in skaliranje. To še posebej velja za opredeljena **strateška področja**

pametne specializacije, pa tudi nove za EU strateške sektorje. Primer tega je okrepljena spodbujevalna in podporna vloga države na področju umetne inteligence s celovitim ekosistemom podpore umetne inteligence, ki vključuje delo **Kompetečnega centra za umetno inteligenco**, slovensko **tovarno umetne inteligence (SLAIF)** in **postavitev superračunalnika** za dostop do najnaprednejših orodij za umetno inteligenco, podporo razvoju velikih jezikovnih modelov, podporo malim in srednjim podjetjem pri digitalni preobrazbi ter za inovacijske projekte na področju umetne inteligence. **Z zakonom o umetni inteligenci** se bo vzpostavilo tudi regulatorno okolje za inoviranje in testiranje rešitev s hkratnim varovanjem zdravja, varnosti in temeljnih pravic. Podobni primeri oblikovanja celovitih razvojnih in podpornih ekosistemov so tudi na področju kvantnih tehnologij, čipov in biotehnologij, pa tudi na drugih področjih, ki jih pokrivajo vzpostavljena strateško razvojna inovacijska partnerstva.

Kot nadpovprečno industrializirano gospodarstvo, za katerega je značilen tudi nadpovprečen delež energetske intenzivne industrije, država z nizom ukrepov **spodbuja zeleni prehod in večjo krožnost industrije.** Z uporabo mehanizmov, ki jih zagotavlja nov okvir EU za državne pomoči za čiste industrije (CISAF), bo država **pomagala energetske intenzivnejšim sektorjem**, ki se težje prilagodijo zahtevam zelenega prehoda, in so hkrati izrazito trgovinsko izpostavljeni konkurenci iz tretjih držav, predvideno je tudi podaljšanje ukrepa povračil posrednih stroškov zaradi emisij CO₂, oba mehanizma pa povezana **z obveznostjo vlaganj industrije v energetske učinkovitost in razogljičenje.** Z zakonodajnimi ukrepi in finančnimi spodbudami se spodbuja razogljičenje gospodarstva, njegova večja energetska in snovna učinkovitost, vlaganja v obnovljive vire energije ter njeno shranjevanje in zasnova krožnih modelov gospodarjenja.

Slovenija izboljšuje tudi kakovost **ekosistema za zagonska inovativna podjetja.** V sklopu 5 strateških pobud se prenavlja med drugim **definicija zagonskih inovativnih podjetij** in njihov register, ki bo predstavljal tudi vstopno točko za uveljavljanje ukrepov, usmerjenih v nastajanje in rast startup in scaleup podjetij. Za javno obravnavo se pripravlja tudi **koncept posebne oblike gospodarske družbe**, namenjene zagonskim inovativnim podjetjem, ki jo bo odlikoval enostaven in digitalen način ustanavljanja ter poslovanja, hkrati pa bo zagotavljala enostaven vstop novih vlagateljev. Znotraj socialnega dialoga se obravnavajo tudi rešitve za **ugodnejše, davčno razbremenjeno nagrajevanje zaposlenih.**

Izhajajoč, po potrebi, po obsežnih dodatnih vlaganjih v gospodarsko konkurenčnost, ki izhaja iz Poročila o evropski konkurenčnosti Maria Draghija (ta priporoča 800 milijard evrov dodatnih vlaganj letno), mora Slovenija ustvariti okolje za dodatne 3 milijarde evrov gospodarskih vlaganj na leto. Za to je ključna **Strategija razvoja trga kapitala v Sloveniji za obdobje 2023-2030** z namenom povečanja likvidnosti, razvoja in prepoznavnosti slovenskega trga kapitala ter omogočanja dodatnega financiranja MSP (mala in srednje velika podjetja).

Do konca leta je predviden še sprejem **spremembe Zakona o podpornem okolju za podjetništvo**, kar bo omogočilo večja vlaganja Slovenskega podjetniškega sklada (javnega sklada), med drugim tudi v obliki lastniškega financiranja. Predvidene so tudi ciljno usmerjene spodbude za vlaganje v takšna podjetja in v sklade tveganega kapitala. V okviru **Slovenskega podjetniškega sklada** je že oblikovan t.i. Slovenski tehnološki sklad (10 mio EUR javnih sredstev je generiralo 50 mio EUR (skupaj s zasebnimi viri) sredstev lastniškega financiranja v MSP. Izbrani skladi so v fazi nalaganja sredstev v MSP. Z oblikovanjem posebne hčerinske družbe Slovenske izvozne in razvojne banke (SID Kapital) se bistveno krepijo dosednji uspešni projekti oblikovanja tveganega kapitala s pomočjo nacionalnih in evropskih investicijskih shem.

S sprejemom sprememb **Zakona o javnih financah** in pripadajočega podzakonskega akta bo pripravljena pravna podlaga za oblikovanje dveh posojilnih skladov (vsak po 500 mio EUR skupaj z viri SID banke) v okviru SID banke. Le-ta bosta omogočila ugodne vire financiranja podjetij, ki nameravajo investirati, in za podjetja, ki se soočajo z neugodnimi globalnimi gospodarskimi razmerami v svetu.

Slovenija bo usmerila velik del svojih virov evropske kohezijske politike v ključne tehnologije **STEP** (bio tehnologije, čiste tehnologije, digitalne/globoke tehnologije) v gospodarstvu, za kar bo namenjenih 110 mio EUR. Poleg tega pa vire evropske kohezijske politike usmerja tudi v **povratne vire financiranja** (t.i. finančne instrumente) v obliki posojil in garancij za področje RRI, MSP, energetske učinkovitosti in urbanega razvoja.

S sprejetjem prenovljenega **Zakona Poslovnega registra Slovenije** se bo naredil pomemben korak v smeri digitalne preobrazbe gospodarstva (Digitalna Slovenija 2030), katere del bo tudi uvedba digitalne identitete podjetij. V času prizadevanj za večjo konkurenčnost slovenskega in evropskega gospodarstva bo to prispevalo k trajnostno usmerjeni gospodarski rasti, ki bo temeljila na inovativni in intenzivni uporabi digitalnih tehnologij.

Vlada je julija 2025 določila besedilo novele **Zakona o gospodarskih družbah**, katerega cilj je razbremenitev družb regulativnih bremen tako, da se jim omogoči dovolj časa za prilagoditev in pripravo na obveznosti glede poročanja o trajnostnosti. Cilji so še poenostavitev nekaterih obstoječih obveznosti poročanja o trajnostnosti ter zmanjšanje povezanega upravnega bremena za družbe, zagotovitev pravne jasnosti ter preprečitev, da bi družbe imele nepotrebne stroške, ki bi se jim bilo mogoče izogniti.

Slovenija je 21. junija 2025 tudi uradno postala 25. polnopravna članica Evropske organizacije za jedrske raziskave (**CERN**). Članstvo omogoča slovenskim znanstvenicam in znanstvenikom aktivnejšo vlogo v ključnih raziskovalnih projektih in tesnejše sodelovanje z vrhunskimi raziskovalkami in raziskovalci, kar bo prispevalo k nadaljnji uveljavitvi slovenske znanosti na mednarodnem prizorišču. Slovenskim podjetjem so se odprla vrata do večjih tehnoloških projektov. Sodelovanje ne bo omejeno le na visoko tehnološka podjetja, temveč se bodo lahko vključila tudi inovativna in razvojno usmerjena podjetja, ki izpolnjujejo kriterije za dobavo specifičnih izdelkov ali naprednih rešitev. Članstvo omogoča dostop do mednarodnih poslovnih priložnosti in povečuje prisotnost slovenskih podjetij na globalnem trgu.

Slovenija je od 1. januarja 2025 23. država članica **Evropske vesoljske agencije**. Ključni namen agencije je zagotoviti in spodbujati sodelovanje med evropskimi državami na področju vesoljskih raziskav in tehnologije ter njihove uporabe v vesolju, izključno v miroljubne namene, ter spodbujanje mednarodnega sodelovanja na področju vesolja. Konec leta 2025 bo Slovenija na ministrski konferenci ESA odločala o vplačilu sredstev v dodatne izbirne programe, skoraj podvojena vlaganja pa glede na predhodno triletno obdobje omogočajo še boljše pogoje za vključevanje slovenskih podjetij, univerz in inštitutov v evropske vesoljske programe, s tem pa hitro nadaljnjo rast slovenskega vesoljskega sektorja.

Državni zbor je sprejel zakon, s katerim **vzpostavlja shemo skrajšanega delovnega časa**. S tem želi oblikovati fleksibilen in trajnostno naravnan sistem, ki bi ga lahko v primeru gospodarskih kriz ali naravnih nesreč hitro aktiviral. Namen je ohranitev delovnih mest zaradičasne nezmožnosti zagotavljanja dela.

V okviru **aktivne politike zaposlovanja** se izvajajo ukrepi usposabljanja in pridobivanja kompetenc med zaposlenimi in brezposelnimi namenja pozornost predvsem tistim z nizko izobrazbo in starejšim, ter s tem prispeva k zmanjšanju vrzeli pomanjkanja ustrezno usposobljene delovne sile.

K reševanju kadrovske problematike pomanjkanja delovne sile bo pripomogla tudi zakonska ureditev poklicnih kvalifikacij na področju socialnega varstva, uveljavljena tudi zaradi uskladitve področne zakonodaje z **Zakonom o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev** in predstavlja pravno podlago za vodenje in odločanje v postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij na področju socialnega varstva za regulirane poklice na področju socialnega varstva za državljane EU in državljane tretjih držav.

Zeleni prehod in okolje

Sprejet **Podnebni zakon**, ki je strateški dokument, določa sistemski pristop države k obvladovanju in blaženju podnebnih sprememb v prihodnjem desetletju. Podnebni zakon določa obveznost priprave dolgoročne podnebne strategije, celovitega energetskega in podnebnega načrta (NEPN), strategije prilagajanja podnebnim spremembam ter regionalnih akcijskih načrtov, kar omogoča sistematičen odziv na podnebna tveganja po vsej državi. Med ključnimi naložbami pa so izvajanje projekta LIFE IP projekt s katerim bo Slovenija razvijala rešitve za učinkovito prilagajanje na vse pogostejše ekstremne vremenske pojave ter dolgoročne okoljske spremembe, kot so dvig temperature, suše, poplave in izginjanje rastlinskih vrst. Ustanovljena podnebna pisarna za občine in regij, pa nudi podporo občinam in regijam pri načrtovanju in izvajanju projektov prilagajanja podnebnim spremembam.

Na področju **obnovljivih virov energije** je predviden sprejem **Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o uvajanju naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije**, ki prinaša kartiranje območij OVE, določitev območij za pospešeno uvajanje OVE (tudi vetrne elektrarne), določa posebnosti presoje vplivov na okolje in naravo za posege na območju za pospešeno uvajanje OVE ter določa način preveritve s pravili in ukrepi na območjih za pospešeno uvajanje OVE. Novi Zakon o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije pa med drugim viša zaveze glede deleža OVE; uvaja novo celovitejšo podporno shemo za OVE in shranjevanje energije; odpravlja ovire za lažje sklepanje pogodb o nakupu energije iz OVE (PPA) in vzpostavlja jamstveno shemo za PPA; določa nove aktivnosti kontaktne točke OVE, da bo še v večjo pomoč investitorjem ter organom, tudi na lokalni ravni, ki sodelujejo v postopkih izdaje dovoljenj, z namenom krepitve zmogljivosti za izdajanje dovoljenj; določa roke za postopke izdaje dovoljenj; vzpostavlja okvir za zadostno število usposobljenih inštalaterjev in projektantov OVE; olajšuje sistemsko integracijo električne energije iz OVE.

Na področju **infrastrukture energetskega omrežja** je bil sprejet **Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o oskrbi z električno energijo**, katerega spremembe prispevajo k večji preglednosti, pravičnosti in tudi odpornosti energetskega sistema. Nove določbe z vidika omogočanja bolj naprednega distribucijskega omrežja na območjih, kjer zaradi zasedenosti distribucijskega omrežja priključitev novih uporabnikov v konkretni željeni priključni moči na omrežje ni več mogoča, bo gospodinske in ostale porabnike mogoče priključiti prožno na podlagi pravil, ki jih bo predpisal elektro operater. Dosedanja bolj toga pravila nadomešča pametno upravljanje, ki omogoča vključevanje večjega števila uporabnikov brez ogrožanja stabilnosti sistema. S tem bo energija dostopnejša, omrežje pa bolj prilagodljivo in odzivno.

V pripravi je **Zakon o učinkoviti rabi energije**, nova pravna podlaga za oblikovanje spodbud za energetske učinkovitost s posebnim poudarkom na spodbudah za postopno celovito energetske prenovi stavb. Uvedena bo enotna elektronska podpora za izdelavo, izvajanje in spremljanje na področju upravljanja z energijo, energetskega knjigovodstva in energetskih pregledov.

Vlada je junija 2026 sprejela **Uredbo o spremembah in dopolnitvah uredbe o zelenem javnem naročanju**, ki v prvi vrsti prinaša novo definicijo »energetska učinkovitost na prvem

mestu«, hkrati pa uvaja nove predmete, za katere je obvezno upoštevati cilje - podatkovni centri, strežniški prostor in storitve v oblaku.

Na podlagi Zakona o celostnem prometnem načrtovanju je Vlada pričela s pripravo **nove Državne celostne prometne strategije**, pripravljajo se tudi občinske in regionalne celostne prometne strategije. Z novo strategijo bodo, poleg prometnih, bolj dosledno upoštevani podnebni in okoljski cilji in zaveze. Vzpostavljen bo boljši sistem določanja prioritet, sledenja ukrepov in njihovih učinkov. Prednostno bodo obravnavane naložbe v železniško infrastrukturo. Pripravlja se tudi digitalna platforma za spremljanje izvajanja celostnih prometnih strategij.

Sprejeta **nova poplavna uredba** določa pogoje in omejitve za poseganje v prostor in izvajanje dejavnosti na območjih, ki so ogrožena zaradi poplav in z njimi povezane erozije voda. Namen uredbe je - ob upoštevanju vpliva podnebnih sprememb - preprečiti povečanje poplavne in erozijske ogroženosti ljudi, gospodarskih dejavnosti, kulturne dediščine in okolja. Začel je veljati nov **Zakon o oskrbi s pitno vodo ter odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode**, ki določa način in oblike izvajanja obvezne občinske gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev ter obvezne občinske gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode, ki sta javni službi varstva okolja. Zakon določa tudi oblikovanje cen obveznih občinskih gospodarskih javnih služb in evidentiranje podatkov o infrastrukturi javnih služb.

Odbor DZ je podprl **noveli gradbenega zakona in zakona o urejanju prostora** za hitrejšo, poenostavljeno in digitalizirano gradnjo. Z njima želi vlada pospešiti, poenostaviti in digitalizirati postopke graditve ter prenoviti pravni okvir prostorskega načrtovanja.

Digitalni prehod

Na področju digitalne preobrazbe je bilo v letu 2025 sprejetih nekaj **novih zakonskih in strateških ukrepov**. Sprejet je bil akcijski načrt strategije Digitalna Slovenija 2030 za leti 2025 in 2026, ki vključuje 66 ključnih ukrepov za pospeševanje digitalne preobrazbe v državi, v vrednosti 183 milijonov evrov. Sprejet je bil Zakon o informacijski varnosti, ki določa ukrepe za zagotavljanje visoke ravni kibernetske varnosti, obveznosti za kritično infrastrukturo in pristojnosti organov za obvladovanje kibernetskih tveganj.

Ena vidnejših investicij digitalne preobrazbe v teku je gradnja novega podatkovnega centra za javno upravo, z nadgradnjo komunikacijske infrastrukture in uvedbo sistemov DevSecOps za avtomatizirano, varno upravljanje storitev. Ena od pomembnejši naložb v izvajanju je tudi digitalna preobrazba zdravstva, katere namen je zagotoviti hiter dostop do usklajenih zdravstvenih podatkov in digitalnih storitev, vpeljati tehnologije za komunikacijo s pacienti, podatkovno spremljanje kakovosti ter izboljšati načrtovanje zdravstvenih obravnav. Za boljšo zaščito ljudi in premoženja v primeru naravnih in drugih nesreč v Sloveniji se vzpostavlja sistem javnega obveščanja in alarmiranja prebivalstva SI-ALARM.

Posebna pridobitev je tudi uvedba novega predmeta informatika in digitalne tehnologije v osnovni šoli, s katerim se krepi tako znanje digitalnih spretnosti kot tudi ozaveščanje o odgovorni rabi tehnologij.

Slovenija je bila uspešna na razpisu evropskega Skupnega podjetja EuroHPC za vzpostavitev visokozmogljivega superračunalnika s tovarno umetne inteligence (AI Factory). Projekt vreden 140 milijonov evrov (polovico bo prispevalo Skupno podjetje EuroHPC) je strateško pomemben za državo, saj bo okrepil digitalno preobrazbo slovenskega gospodarstva, povečal konkurenčnost podjetij ter zagotovil dolgoročno podporo razvoju inovativnih tehnologij.

Slovenija bo z izvedbo projekta utrdila svoj položaj med vodilnimi državami na področju visokozmogljivega računalništva.

Stanovanjska politika:

V letu 2025 je bil sprejet paket stanovanjske zakonodaje. **Zakon o financiranju in spodbujanju gradnje javnih najemnih stanovanj**, ki sistemsko ureja financiranje javne gradnje, vzpostavlja sistemski okvir, ki bo zagotavljal do 1 mrd EUR v obdobju 2025–2034 oz. do 100 mio EUR letno iz proračuna za gradnjo javnih najemnih stanovanj.

Novela Stanovanjskega zakona prinaša poenostavitev postopkov oddaje javnih najemnih stanovanj, povečala se bo dostopnost javnih najemnih stanovanj tudi za srednji razred, za mlade in mlade družine ter zaposlene v poklicih, ki so pomembni za lokalno okolje. Prenavlja se tudi sistem subvencije najemnine, namenjene ranljivim družbenim skupinam. Najemnine v javnih najemnih stanovanjih se bodo v prihodnjih petih letih postopoma dvignile, kar bo stanovanjskim skladom, neprofitnim stanovanjskim organizacijam in občinam omogočilo, da bodo imeli na voljo več finančnih sredstev za prenovu in vzdrževanje stanovanjskega fonda, ki se je do sedaj krčil zaradi slabe finančne vzdržnosti javnega stanovanjskega sistema. Najemnine bodo še vedno dostopne v primerjavi z najemninami na zasebnem trgu, ob tem pa bodo najranljivejše skupine še naprej zaščitene s sistemom subvencij.

Obramba:

Državni zbor RS je 12. junija 2025 sprejel Resolucijo o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske do leta 2040 (ReDPROSV40-1), s katerim se načrtujeta dolgoročni razvoj in opremljanje Slovenske vojske, da bo sposobna opravljati zakonske naloge ter zagotavljati sile in zmogljivosti ter bo pripravljena za uresničevanje nacionalnih interesov in ciljev na obrambnem področju. Skozi vsebino resolucije sta jasno izraženi namera in odgovornost Republike Slovenije za zagotavljanje razvoja in ustrezne pripravljenosti sistema nacionalne varnosti Republike Slovenije v luči povečane nepredvidljivosti in poslabšanja mednarodnega okolja ter zagotavljanja mednarodne verodostojnosti.

Posebna pozornost v ReDPROSV40-1 je namenjena nacionalnim prioritetam, v resoluciji pa so vključeni tudi prihodnji cilji zmogljivosti Nata za Republiko Slovenijo. Poseben poudarek je na zmogljivostih, ki so potencialno uporabne tudi za dvojno rabo (v podporo civilni sferi). Pri tem je eden izmed glavnih poudarkov hitrejša in bolj ambiciozna časovnica povečanja obrambnih odhodkov, s ciljem da bi postopoma do leta 2030 naraščali in dosegli 3 % BDP ter na tej višini ostali do konca dolgoročnega razvojnega obdobja.

Povečanje obrambnih odhodkov bo zahtevalo skrbno in finančno smotno načrtovanje modernizacije Slovenske vojske, pri čemer bo pri razvoju zmogljivosti smiselno in nujno potrebno tudi vključevanje domačega znanja, gospodarstva in industrije.

Republika Slovenija bo z vlaganjem v obrambo, varnost in odpornost še naprej sledila nacionalnim prioritetam in izpolnjevala zaveze mednarodnih organizacij. S proračunskimi sredstvi se zagotavljajo operativne sposobnosti Slovenske vojske, izvaja civilna obramba, izboljšuje infrastruktura, kibernetika varnost, hibridno delovanje in zagotavlja oprema, prav tako pa so namenjena mednarodnemu sodelovanju. Sledenje nacionalnih prioritet na prej omenjenih področjih omogočajo tudi sredstva za izvajanje nalog nosilcev obrambnega načrtovanja in investicije v dvojno rabo.

Odpornost in podpora Slovenski vojski se zagotavlja tudi s civilnimi zmogljivostmi, predvsem pri vojaški mobilnosti – tako na cestnem kot tudi železniškem prometu – z izvajanjem podpore države gostiteljice, z izgradnjo dodatnih zmogljivosti za zaloge in energente.

Vlada Republike Slovenije je 23. julija 2025 sprejela Strategijo razvoja obrambne industrije in tehnološke baze v Republiki Sloveniji. Strategija razvoja obrambne industrije in tehnološke baze v Republiki Sloveniji predstavlja prvo tovrstno strategijo v Republiki Sloveniji in izhaja iz Resolucije o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske do leta 2040. Namen Strategije razvoja obrambne industrije in tehnološke baze v Republiki Sloveniji je spodbujanje in krepitev slovenske obrambne industrije, njeno vključevanje v širše EU okolje in prispevanje h krepitvi Evropske obrambne tehnološke in industrijske baze (angleško European Defence Technological Industrial Base, EDTIB). Močna slovenska obrambna industrija bo trgu ponudila večjo razpoložljivost obrambnih proizvodov in storitev ter v skladu s svojimi zmogljivostmi krepila odzivnost EDTIB in pripomogla k zanesljivosti dobavnih verig ter oskrbe.

Za namen z naložbami v slovenska podjetja podpirati razvoj in trženje proizvodov in storitev s področja obrambe in varnosti obrambne industrije je Slovenski državni holding dne 12.9.2025 ustanovil državno obrambno podjetje Dovos, Družbo za obrambo, varnost in odpornost.

Plačna reforma in kadri v državni upravi:

Nadaljuje se izvajanje **plačne reforme** v javni upravi. V javnem sektorju je tako z oktobrom predviden drugi plačni dvig po vstopu v prenovljen plačni sistem. Sledijo še štirje plačni dvigi za tiste, ki bodo do njih upravičeni, in sicer s 1. junijem in 1. decembrom 2026, s 1. julijem 2027 in 1. januarjem 2028. Prav tako so končana dogovarjanja med vlado in sindikati glede izplačevanja solidarnostne pomoči.

Vlada pripravlja reformo za izboljšanje ravnanja s kadri v državni upravi in dvigniti kompetence javnih uslužbencev. Maja 2025 je tako vlada sprejela **Strategijo ravnanja s kadri v državni upravi do leta 2030**. Namenjena je strateškemu in celovitemu ravnanju s kadri, učinkoviti uporabi potencialov javnih uslužbencev in vzpostavitvi privlačnega delovnega okolja z razvojno usmerjeno organizacijsko kulturo. Strategija vključuje dve strateški prioriteti. Prva naslavlja državno upravo kot privlačno delovno okolje tako za iskalce prve zaposlitve kot za tiste, ki iščejo nove karijerne izzive. Z drugo strateško prioriteto pa bo vzpostavljen pogoj za osebni in karierni razvoj javnih uslužbencev

Nov Zakon o javnih uslužbencih, sprejet konec aprila 2025 in bo v veljavi s 1. januarjem 2026 vzpostavlja **Center za kadre**. Center za kadre predstavlja enotno vstopno točko za zaposlitev uradnikov za nedoločen čas, s čimer bo prispeval k poenotenemu in transparentnemu presojanju strokovne sposobnosti kandidatov v prvem delu izbirnega postopka.

PRILOGA

Tabela 1a: Fiskalna zaveza

			Priporočilo Sveta			Realizacija/projekcija		
			2024	2025	2026	2024	2025	2026
			(rast v %)	(rast v %)	(rast v %)	(rast v %)	(rast v %)	(rast v %)
1	Nacionalno financirani očiščeni primarni odhodki	(letno)	6,2	5,6	4,4	4,2	7,7	5,5
		(kumulativno)		12,1	17,0		12,3	18,4

Vir: izračuni MF.

Tabela 1b: Glavne spremenljivke

		2024	2025	2026
		% BDP	% BDP	% BDP
2	Neto posojanje/izposojanje	-0,9	-2,4	-2,8
3	Strukturni saldo*	-1,5	-2,0	-3,0
4	Strukturni primarni saldo*	-0,2	-0,7	-1,7
5	Bruto dolg	66,6	66,0	64,7
6	Sprememba bruto dolga (o. t. BDP)	-1,7	-0,6	-1,3

*Opomba: v % potencialnega BDP.

Vir: SURS; UMAR JN 2025; MF.

Tabela 2: Makroekonomske predpostavke

			2024	2024	2025	2026
	BDP	ESA koda	Mrd. EUR	Rast v %	Rast v %	Rast v %
1	Realni BDP	B.1*g		1,7	0,8	2,1
2	Deflator BDP			3,5	3,4	2,9
3	Nominalni BDP	B.1*g	67,4	5,3	4,2	5,0
	Komponente realnega BDP	ESA koda	Mrd. EUR	Rast v %	Rast v %	Rast v %
4	Zasebna potrošnja	P.3		3,8	2,2	2,2
5	Državna potrošnja	P.3		7,3	1,6	3,8
6	Bruto investicije v osnovna sredstva	P.51		-0,3	0,8	3,0
7	Sprememba zalog in vrednostni predmeti (% BDP)	P.52 + P.53		-0,2	1	-0,3
8	Izvoz blaga in storitev	P.6		2,3	-0,2	2,8
9	Uvoz blaga in storitev	P.7		4,3	2,4	3,1
	Prispevek k realni rasti BDP					
10	Končno domače povpraševanje*			3,2	1,8	2,6
11	Sprememba zalog in vrednosti predmeti	P.52 + P.53		-0,2	1,0	-0,3
12	Saldo menjave blaga in storitev s tujino	B.11		-1,3	-2,0	-0,2
	Deflatorji in HICP			Rast v %	Rast v %	Rast v %
13	Deflator zasebne potrošnje			2,1	2,5	2,4
14	p.m. CPI			2,0	2,5	2,4
15	Deflator državne potrošnje			4,1	6,8	4,3
16	Deflator naložb			2,2	1,5	2,4
17	Deflator izvoznih cen (blaga in storitev)			-0,3	1,2	0,8
18	Deflator uvoznih cen (blaga in storitev)			-1,7	0,8	0,5
	Trg dela	ESA koda	Raven	Rast v %	Rast v %	Rast v %
19	Domača zaposlenost (1000 oseb, nacionalni računi)		1103,9	0,5	-0,2	0,1
20	Povprečno letno število opravljenih ur na zaposleno osebo		1619,2	2,0	1,1	1,4
21	Realni BDP na zaposleno osebo			1,3	0,9	1,9
22	Realni BDP na opravljeno uro			-0,7	-0,2	0,6
23	Sredstva za zaposlene (mrd. EUR)	D.1	34,7	6,3	6,3	5,9
24	Sredstva na zaposlenega (= 23 / 19)		31,5	5,7	6,5	5,8
				%	%	%
25	Stopnja brezposelnosti (v %)			3,7	3,6	3,6

	Potencialni BDP in komponente			Rast v %	Rast v %	Rast v %
26	Potencialni BDP			2,6	2,4	2,2
	Prispevek k potencialni rasti					
27	Delovna sila			0,8	0,7	0,4
28	Kapital			0,5	0,5	0,5
29	Skupna faktorska produktivnost			1,3	1,3	1,3
				% pot. BDP	% pot. BDP	% pot. BDP
30	Proizvodna vrzel			1,9	0,2	0,3

*Opomba: prispevek brez spremembe zalog in vrednostni predmetov.

Vir: SURS; UMAR JN 2025; izračuni MF.

Tabela 3: Zunanje predpostavke

			2024	2025	2026
1	Kratkoročna obrestna mera	(v %, letno povprečje)	3,6	2,0	2,1
2	Dolgoročna obrestna mera	(v %, letno povprečje)	3,1	3,1	3,4
3	Devizni tečaj USD/EUR	(letno povprečje)	1,082	1,127	1,160
4	Devizni tečaj NV/EUR (samo za države izven EA)	(letno povprečje)			
5	Svetovni realni BDP (brez EU)	(Stopnja rasti)	1,1	1,3	1,4
6	Realni BDP EU	(Stopnja rasti)			
7	Svetovni obseg uvoza brez EU	(Stopnja rasti)	80,5	69,8	65,4
8	Cena nafte	(Brent, USD/sod)	3,6	2,0	2,1

Vir: UMAR JN 2025; MF.

Tabela 4: Proračunske projekcije

			2024	2024	2025	2026
	Prihodki	ESA koda	Mrd. EUR	% BDP	% BDP	% BDP
1	Davki na proizvodnjo in uvoz	D.2	8,7	12,9	12,9	12,7
2	Tekoči davki	D.5	5,7	8,4	8,3	8,3
3	Prispevki za socialno varnost	D.61	11,6	17,2	18,0	18,8
4	Drugi tekoči davki	(P.11+P.12 +P.131) + D.39 + D.4 + D.7	4,3	6,5	5,9	5,3
5	Davki na kapital	D.91	0,1	0,2	0,2	0,2
6	Drugi kapitalski prihodki	D.92+D.99	0,3	0,4	1,1	1,1
7	Skupni prihodki (= 1+2+3+4+5+6)	TR	30,7	45,5	46,3	46,3
8	Od tega: prerazporeditve EU (prehodno nezaračunani prihodki, ne denarna sredstva)	D.7EU+D.9EU	0,6	0,9	1,0	1,3
9	Skupni prihodki, razen prerazporeditev EU (= 7-8)		30,1	44,6	45,3	45,1
10	p.m. Ukrepi na strani prihodkov (prirastki, brez ukrepov, ki jih financira EU)		0,7	1,0	0,5	0,4
11	p.m. Enkratni prihodki, vključeni v projekcije (ravni, brez ukrepov, ki jih financira EU)					
	Odhodki	ESA koda	Mrd. EUR	% BDP	% BDP	% BDP
12	Sredstva za zaposlene	D.1	7,6	11,3	12,1	12,1
13	Vmesna potrošnja	P.2	4,4	6,5	6,8	6,7
14	Odhodki za obresti	D.41	0,9	1,3	1,3	1,3
15	Socialni prejemki razen socialnih transferjev v naravi	D.62	10,4	15,5	16,0	16,3
16	Socialni transferji v naravi prek tržnih proizvajalcev	D.632	2,0	2,9	3,0	3,2
17	Subvencije	D.3	0,8	1,1	1,2	1,1
18	Drugi tekoči odhodki	D.29+(D.4-D.41)+ D.5 + D.7 + D.8	1,4	2,0	2,0	2,0
19	Bruto investicije v osnovna sredstva	P.51	3,5	5,1	5,6	5,7

20	Od tega: nacionalno financirane javne naložbe		3,2	4,7	5,0	4,9
21	Kapitalski transferji	D.9	0,4	0,6	0,8	0,6
22	Druge naložbe v osnovna sredstva	P.52+P.53+NP	0,0	0,1	0,0	0,1
23	Skupni odhodki (= 12+13+14+15+16+17+18+19+21+22)	TE	31,3	46,5	48,7	49,2
24	Od tega: odhodki, ki se financirajo s prerazporeditvami EU (= 8)	D.7EU+D.9EU	0,6	0,9	1,0	1,3
25	Nacionalno financirani odhodki (23-24)		30,7	45,6	47,7	47,9
26	p.m. Nacionalno sofinanciranje programov, ki jih financira Unija		0,1	0,2	0,2	0,2
27	p.m. Ciklična komponenta denarnih nadomestil za brezposelnost		-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
28	p.m. Enkratni odhodki, vključeni v projekcije (ravni, brez ukrepov, ki jih financira EU)		0,2	0,3	0,5	0,0
29	Nacionalno financirani očiščeni primarni odhodki (z ukrepi na strani prihodkov) (= 25-26-27-28-14)		29,6	43,9	45,9	46,5
	Nacionalno financirani očiščeni primarni odhodki			Rast v %	Rast v %	Rast v %
30	Rast nacionalno financiranih očiščenih primarnih odhodkov	Tabela 1a, vrst. 1		4,2	7,7	5,5
	Saldi	ESA koda	Mrd. EUR	% BDP	% BDP	% BDP
31	Neto posojanje/izposojanje (= 7-23)	B.9	-0,6	-0,9	-2,4	-2,8
	Neto posojanje/izposojanje po podsektorjih					
31a	Centralna država	S.1311	-0,5	-0,8	-2,4	-2,6
31b	Regionalna država	S.1312				
31c	Lokalna država	S.1313	-0,2	-0,4	0,0	0,0
31d	Skladi socialne varnosti	S.1314	0,1	0,2	0,0	-0,2
32	Primarni saldo (= 31-14)		0,2	0,3	-1,1	-1,5
	Ciklična prilagoditev			% BDP	% BDP	% BDP
33	Strukturni saldo			-1,5	-2,0	-3,0
34	Strukturni primarni saldo			-0,2	-0,7	-1,7
	Dolg		Mrd. EUR	% BDP	% BDP	% BDP
35	Bruto dolg		44,9	66,6	66,0	64,7
36	Sprememba bruto dolga		1,2	-1,7	-0,6	-1,3
37	Prispevki k spremembam bruto dolga					
38	Primarni saldo (= minus 32)			-0,3	1,1	1,5
39	Učinek snežne kepe			-2,1	-1,4	-1,9
40	Odhodki za obresti (= 14)			1,3	1,3	1,3
41	Rast			-1,1	-0,5	-1,5
42	Inflacija			-2,3	-2,2	-1,7
43	Prilagoditev stanj in tokov (= 36-38-39)			0,8	-0,3	-1,0
				%	%	%
44	p.m. Implicitna obrestna mera na dolg (= 14/dolg(t-1))			2,0	2,1	2,1
			Mrd. EUR	% BDP	% BDP	% BDP
45	Odhodki za obrambo	COFOG 2	1,0	1,4	1,4	1,8
46	Od tega: investicije v obrambo	COFOG 2, P.51g	0,3	0,5	0,4	0,7

Vir: SURS; MF.

Tabela 5: Ocenjeni učinek (medletna sprememba) diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov²²

	Naslov/opis ukrepa	Enkratni	Odhodki / prihodki		2024	2025	2026
				ESA koda	% BDP	% BDP	% BDP
1	Sprejeta novela ZDoh-2AA, ki odpravlja finančne posledice zaradi zviševanja splošne olajšave v letih 2023, 2024 in 2025.	Ne	Prihodki	D.51	0,1	0,0	0,0
2	Postopna odprava ukrepov za blaženje draginje (znižanj trošarin energijskim produktom: goriva, kurilno olje, zemeljski plin, znižanje davka na dodano vrednost za določene energente z 22 na 9,5 %, znižanje dajatev zaradi CO ₂).	Ne	Prihodki	D.21	0,2	0,0	0,0
3	Dvig davka na dohodek pravnih oseb za 3 o. t. (64. člen ZORZFS) za obdobje 2024–2028 (namenski prihodek sklada za obnovo).	Ne	Prihodki	D.51	0,3	0,0	0,0
4	Davek na bilančno vsoto bank in hranilnic (78. člen ZORZFS) za obdobje 2024–2028 (namenski prihodek sklada za obnovo).	Ne	Prihodki	D.91	0,2	0,0	0,0
5	Ne usklajevanje dohodninske lestvice in olajšav v letu 2024 (77. člen ZIPRS2425).*	Ne	Prihodki	D.51	0,2	0,0	0,0
6	Dvig cene za enoto obremenitve okolja z emisijo ogljikovega dioksida s sedanjih 17,3 na 30,85 evra (2328. Sklep o višini okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida).	Ne	Prihodki	D.29	0,0	0,1	0,0
7	Prispevek za dolgotrajno oskrbo.	Ne	Prihodki	D.61		0,4	0,5
8	Izpad dohodnine zaradi prispevka za dolgotrajno oskrbo.	Ne	Prihodki	D.51		0,0	-0,1
	SKUPAJ				1,0	0,5	0,4

Opomba: *Ne-indeksacija dohodninske lestvice se opredeljuje kot diskrecijski ukrep, medtem ko pa se redna uskladitev opredeljuje kot nespremenjena fiskalna politika in zato ni ukrep. Glej Evropska komisija (2016). Report on public finances in EMU - 2016. Institutional Paper 045.

Vir: izračuni MF skladno s klasifikacijo diskrecijskih ukrepov v Evropska komisija (2015). Report on public finances in EMU - 2015. Institutional Paper 014. in v Evropska komisija (2016). Report on public finances in EMU - 2016. Institutional Paper 045.

Tabela 6: NOO nepovratna sredstva

		2021	2022	2023	2024	2025	2026
	Prihodki od nepovratnih sredstev NOO	% BDP	% BDP	% BDP	% BDP	% BDP	% BDP
1	Sredstva NOO, vključena v prihodke državnega proračuna	0,2	0,2	0,6	0,5	0,7	0,4
2	Denarna izplačila nepovratnih sredstev NOO iz EU	0,4	0,0	0,5	0,2	0,6	0,7
	Odhodki financirani iz nepovratnih sredstev NOO						
3	Celotni tekoči odhodki	0,2	0,1	0,2	0,2	0,7	0,5

²² Ocene vpliva sprememb na področju dohodninske zakonodaje so pripravljene na podlagi mikrosimulacijskega modela ob upoštevanju vseh zavezancev za dohodnino v posameznem letu, kar omogoča upoštevanje vseh osebnih olajšav in drugih ugodnosti, ki jih imajo zavezanci. Za ocenjevanje učinkov na področju preostalih sprememb davčne zakonodaje se uporabljajo modeli, ki prav tako slonijo na individualnih podatkih, ob tem Finančna uprava ustrezno prilagodi prejete podatke upoštevajoč posamezne makroekonomske kazalnike.

4	Bruto investicije v osnovna sredstva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
5	Kapitalski transferji	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0
6	Celotni kapitalski odhodki (4+5)	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,2
	Drugi stroški, financirani iz nepovratnih sredstev NOO						
7	Zmanjšanje davčnih prihodkov						
8	Drugi stroški, ki vplivajo na prihodke						
9	Finančne transakcije						

Vir: MF.

Tabela 7: NOO posojila

		2021	2022	2023	2024	2025	2026
	Prihodki od posojil NOO	% BDP	% BDP	% BDP	% BDP	% BDP	% BDP
1	Izplačila NOO posojil iz EU			0,5	0,2	0,1	0,1
2	Povračila NOO posojil EU						
	Odhodki financirani iz posojil NOO						
3	Celotni tekoči odhodki	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4	Bruto investicije v osnovna sredstva	0,0	0,0	0,1	0,2	0,4	0,1
5	Kapitalski transferji	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
6	Celotni kapitalski odhodki (4+5)	0,0	0,0	0,1	0,2	0,4	0,1
	Drugi stroški, financirani iz posojil NOO						
7	Zmanjšanje davčnih prihodkov						
8	Drugi stroški, ki vplivajo na prihodke						
9	Finančne transakcije						

Vir: MF.

Tabela 8: Odhodki sektorja država po klasifikaciji državnih funkcij (COFOG)

		COFOG koda	2025 % BDP	2026 % BDP
1	Javna uprava	01	4,6	4,6
2	Obramba	02	1,4	1,8
3	Javni red in varnost	03	1,6	1,6
4	Ekonomске dejavnosti	04	6,8	6,8
5	Varstvo okolja	05	0,9	0,9
6	Stanovanjske dejavnosti	07	0,5	0,5
7	Zdravstvo	06	7,7	7,8
8	Rekreacija, kultura in religija	08	1,6	1,6
9	Izobraževanje	09	5,6	5,6
10	Socialna varnost	10	17,9	17,9
11	Skupni odhodki	TE	48,7	49,2
12	Od tega: odhodki za zaposlenost		0,3	0,3

Vir: MF.

Tabela 9: Proračunske projekcije sektorja država ob nespremenjeni fiskalni politiki

			2024	2024	2025	2026
	Prihodki	ESA koda	Mrd. EUR	% BDP	% BDP	% BDP
1	Davki na proizvodnjo in uvoz	D.2	8,7	12,9	12,9	12,7
2	Tekoči davki	D.5	5,7	8,4	8,3	8,2
3	Prispevki za socialno varnost	D.61	11,6	17,2	18,0	18,6
4	Drugi tekoči davki	(P.11+P.12+P.131) + D.39 + D.4 + D.7	4,3	6,5	5,9	5,3
5	Davki na kapital	D.91	0,1	0,2	0,2	0,2
6	Drugi kapitalski prihodki	D.92+D.99	0,3	0,4	1,1	1,1
7	Skupni prihodki (= 1+2+3+4+5+6)	TR	30,7	45,5	46,3	46,0
	Odhodki	ESA koda	Mrd. EUR	% BDP	% BDP	% BDP
8	Sredstva za zaposlene	D.1	7,6	11,3	12,1	12,2
9	Vmesna potrošnja	P.2	4,4	6,5	6,8	6,7

10	Odhodki za obresti	D.41	0,9	1,3	1,3	1,3
11	Socialni prejemki razen socialnih transferjev v naravi	D.62	10,4	15,5	16,0	16,4
12	Socialni transferji v naravi prek tržnih proizvajalcev	D.632	2,0	2,9	3,0	3,2
13	Subvencije	D.3	0,8	1,1	1,2	1,1
14	Drugi tekoči odhodki	D.29+(D.4-D.41)+ D.5 + D.7 + D.8	1,4	2,0	2,0	2,0
15	Bruto investicije v osnovna sredstva	P.51	3,5	5,1	5,6	5,7
16	<i>Od tega: nacionalno financirane javne naložbe</i>		3,2	4,7	5,0	4,9
17	Kapitalski transferji	D.9	0,4	0,6	0,8	0,6
18	Druge naložbe v osnovna sredstva	P.52+P.53+NP	0,0	0,1	0,0	0,1
19	Skupni odhodki (= 12+13+14+15+16+17+18+19+21+22)	TE	31,3	46,5	48,7	49,3
	Saldi	ESA koda	Mrd. EUR	% BDP	% BDP	% BDP
20	Neto posojanje/izposojanje (= 7-23)	B.9	-0,6	-0,9	-2,4	-3,3
21	Primarni saldo (= 31+14)	B.9+D.41p	0,2	0,3	-1,1	-2,0

Opomba: Ob izračunih fiskalne politike sektorja država ob nespremenjenih ukrepih je predpostavljena indeksacija dohodninske lestvice in da ni zajetih učinkov za uravnoteženje zdravstvene blagajne (ZZZS). Vir: SURS, MF.

Tabela 10: Ukrepi Osnutka proračunskega načrta sektorja država 2026, ki naslavlja predlog Priporočil Sveta za Slovenijo za leto 2025-2026

Priporočilo:	Ukrepi:	Naslavljanje:
CSR 1		NASLAVLJA
okrepi skupne obrambne in varnostne odhodke ter pripravljenost ob zagotavljanju vzdržnosti dolga v skladu s sklepi Evropskega sveta z dne 6. marca 2025; upošteva najvišje stopnje rasti očiščenih odhodkov, ki jih je Svet priporočil 21. januarja 2025, hkrati pa uporabi odstopanje v okviru nacionalne odstopne klavzule za višje odhodke za obrambo; zagotovi fiskalno vzdržnost socialne zaščite	Državni zbor RS je junija 2025 sprejel Resolucijo o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske do leta 2040 (ReDPROSV40-1) s katerim se načrtujeta dolgoročni razvoj in opremljanje Slovenske vojske, da bo sposobna opravljati zakonske naloge ter zagotavljati sile in zmogljivosti ter bo pripravljena za uresničevanje nacionalnih interesov in ciljev na obrambnem področju. Pri tem je eden izmed glavnih poudarkov hitrejša in bolj ambiciozna časovnica doseganja obrambnih odhodkov, s ciljem da bi že leta 2025 dosegli 2 % BDP in postopoma (leta 2026 na 2,2 %, leta 2027 na 2,4 %, leta 2028 na 2,6 %, leta 2029 na 2,8 %) do leta 2030 naraščali in dosegli 3 % BDP ter na tej višini ostali do konca dolgoročnega razvojnega obdobja. Vlada Republike Slovenije je tudi 23. julija 2025 sprejela Strategijo razvoja obrambne industrije in tehnološke baze v Republiki Sloveniji. Gre za prvo tovrstno strategijo v Republiki Sloveniji in izhaja iz Resolucije o splošnem dolgoročnem programu razvoja in opremljanja Slovenske vojske do leta 2040. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-20) - Temeljna cilja predlaganih sprememb sta pripraviti sistem na demografski prehod in izboljšati blaginjo obstoječih in prihodnjih upokojencev. Z zagotovitvijo	

in ponovno uravnoteži davčne prihodke v smeri rasti prijaznejših in bolj trajnostnih virov; izboljša učinkovitost javne porabe, predvsem z izvajanjem pregledov porabe;	javnofinančne vzdržnosti sistema in večje preglednosti ter razumljivosti posameznih parametrov pokojninskega sistema se bo povečalo tudi zaupanje v sistem. Ključne spremembe se nanašajo na višanje pogojev za pridobitev pravice do starostne pokojnine, podaljšanje referenčnega obdobja za izračun pokojninske osnove in spremembo usklajevanja pokojnin. Spremembe se bodo uvajale s prehodnim obdobjem, ki se za v večino ukrepov zaključi v letu 2035. Cilj predlaganih sprememb na področju prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja je zvišanje števila vključenih v kolektivno dodatno pokojninsko zavarovanje, ki ga za svoje zaposlene oblikuje delodajalec. Ob tem je cilj tudi izboljšanje delovanja sistema dodatnega pokojninskega zavarovanja. Na področju zdravstva se predvideva pričetek veljavnosti novele Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju, s katero se zagotavlja kakovosten, dostopen, učinkovit in finančno stabilen zdravstveni sistem s ciljno usmerjenimi sistemskimi ukrepi za financiranje zdravstvenega sistema, s katerimi se zagotavlja finančna vzdržnost zdravstvenega sektorja, ohranja širok nabor pravic v okviru sistema obveznega zdravstvenega zavarovanja ter izboljšuje upravljanje in uspešnost zdravstvenega sistema. S predlogom zakona se natančneje opredeljujejo področja, ki so financirana s strani proračuna Republike Slovenije, s čimer se zagotavlja, da so ključne funkcije in storitve zdravstvenega sistema ustrezno pokrite s proračunskimi sredstvi, zlasti v času kriznih situacij in izrednih okoliščin. Novela ohranja ZZS kot edinega nosilca obveznega zdravstvenega zavarovanja in uvaja profesionalizacijo vodenja in upravljanja ZZS. Tudi finančni načrt Javne agencije za kakovost v zdravstvu naslavlja racionalno rabo sredstev z več vidikov. Predvideva povečanje števila zaposlenih v okviru dovoljene kvote, s čimer se zagotavlja ustrezna kadrovska podpora za izvajanje nalog. Obenem načrt vključuje skrbno načrtovano in racionalno porabo proračunskih sredstev za investicije v informatiko in delovno opremo. Z novelo Zakona o dolgotrajni oskrbi, ki je bila sprejeta v letu 2025, je bilo določeno, da ZZS iz zbranih prispevkov za obvezno zavarovanje za dolgotrajno oskrbo povrne Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje sredstva za dodatek za pomoč in postrežbo v letu 2025 do 112 mio EUR ter v letu 2026 v višini do 91 mio EUR ter da izvajalcem institucionalnega varstva starejših ter izvajalcem storitve pomoči družini na domu za določeno obdobje	
--	---	--

	financira dodatne stroške dela (predvidoma 36 mio EUR v letu 2025 in 2,5 mio v letu 2026). Z letom 2028 se uvaja možnost uvedbe doplačil. Z namenom zagotavljanja dodatnih javnofinančni virov ter obenem za doseg dodatne razbremenitve onesnaževanja, s čimer se spodbuja k prehodu na bolj trajnostne vire je bil v Uradnem listu RS, št. 75/24, objavljen Sklep o višini okoljske dajatve za onesnaževanje zraka z emisijo ogljikovega dioksida, s katerim je bila CO₂ dajatev zvišana s 17,3 evra na 30,85 evra. Dosežena je bila manjša razbremenitev zavezancev, s čimer se je sledilo smeri rasti prijaznejših prihodkov. Za leto 2024 je bil namreč sprejet ukrep ne uskladitve dohodninske lestvice in olajšav, kar je imelo pozitiven učinek na javne finance, a je bila za leto 2025 izvedena indeksacija dohodninske lestvice in olajšav v znesku celotne rasti plač (Uradni list RS, št. 108/24). Za spremljanje in zagotavljanje učinkovitosti javne porabe je bila na Ministrstvu za finance ustanovljena Služba na notranji nadzor javnih financ katere naloge so naslavljanje pomanjkljivosti obstoječega sistema notranjega nadzora javnih financ. Osnovni cilj službe je krepitev obstoječih in vzpostavitev dodatnih mehanizmov notranjih kontrol v podporo ustreznemu načrtovanju in izvajanju projektov ter spremljanju učinkov projektov, financiranih s proračunskimi sredstvi, s poudarkom na integriteti, odgovornosti, uporabi digitalnih tehnologij in transparentnosti. Pomemben korak k izboljšavi učinkovitosti javne porabe predstavlja neodvisna analiza zdravstvene reforme oz. njenega financiranja s strani OECD. Prav tako je OECD pripravil analizo predloga reforme pokojninskega sistema v Sloveniji z oceno učinkov na javne finance. Obe analizi predstavljata ukrep izboljšanja učinkovitosti javne porabe.	
CSR 2		NASLAVLJA
glede na veljavne roke za pravočasno dokončanje reform in naložb na podlagi Uredbe (EU) 2021/241 pospeši izvajanje načrta za okrepanje in odpornost , vključno s	Na področju izvajanja Načrta za okrepanje in odpornost , Vlada redno spremlja izvajanje ukrepov in naložb (mesečno obravnava poročilo o izvajanju ter nalaga dodatne ukrepe za pospešitev aktivnosti). Vlada RS redno poroča Državnemu zboru. Dodatne zaposlitve so se izvedle na koordinacijskem organu z namenom okrepitve administrativne zmogljivosti, kar vključuje tako vsebinsko spremljanje, poročanje in finančno upravljanje ter proaktivno izvajanje aktivnosti za zagotavljanje doseganja finančnih interesov Evropske unije. V letu 2025 se v skladu s Sporočilom	

poglavjem REPowerEU; pospeši izvajanje programov kohezijske politike (ESRR, SPP, ESS+), pri čemer se po potrebi opre na priložnosti, ki jih ponuja vmesni pregled; kar najboljše izkoristi instrumente EU, vključno z možnostmi, ki jih ponujata program InvestEU in platforma za strateške tehnologije za Evropo, da bi se izboljšala konkurenčnost;	EK pripravlja prilagoditev slovenskega NOO za pospešeno in učinkovito izvajanje ukrepov. Potekajo aktivnosti za pospešitev izvajanja NOO, tudi v okviru javnega razpisa iz REPowerEU in sicer spremljanje mejnikov in ciljev prek Programa dela in zaznavanje morebitnih izzivov pri njihovem doseganju, organizacija rednih operativnih sestankov z direktorati in SPIRIT Slovenija glede izvajanja NOO, pregledovanje mejnikov in ciljev z namenom, da se reforme in investicije (javni razpisi) zaključijo uspešno, priprava časovnice, predvsem pri zahtevnem javnem razpisu financiranem iz REPowerEU. Sprememba Programa evropske kohezijske politike 2021–2027 (potrjeno s strani EK 2. 9. 2025): Slovenija je pripravila spremembo Programa evropske kohezijske politike 2021–2027 po oceni vmesnega pregleda programa, ki je izpostavil zamude pri izvajanju, počasno črpanje dodeljenih sredstev ter potrebo po boljši usklajenosti s posodobljenimi nacionalnimi in EU prednostnimi nalogami. Sprememba naslavlja te izzive s krepitvijo podnebne odpornosti, podporo digitalnemu in zelenemu prehodu ter povečanjem absorpcijske zmogljivosti programa. Zlasti se sprememba programa odziva na željo po uskladitvi ciljev s pobudo STEP. Ukrepi so usmerjeni v učinkovitejše izvajanje programa, močnejši prispevek k strateškim ciljem Unije ter boljšo vključenost Slovenije v ključne evropske vrednostne verige. Sprememba Programa evropske kohezijske politike 2021–2027 (v pripravi): Z novo spremembo se Slovenija prilagaja novim razvojnim in strateškim prioritetam Evropske unije ter lastnim nacionalnim potrebam. Ključni razlog za spremembo je tudi učinkovitejša uporaba razpoložljivih sredstev. Prednostna področja nove politike, ki jih bo zajemala sprememba programa, so konkurenčnost, energetski prehod in varnost, obramba in varnost ter dostopna stanovanja.	
CSR 3		NASLAVLJA
poenostavi predpise, izboljša regulativna orodja in zmanjša upravno breme za podjetja, tudi pri nekaterih storitvah in reguliranih poklicih, ter	Z namenom zagotavljanja digitaliziranega in enostavnejšega okolja za poslovanje gospodarskih subjektov, ki pravilno izpolnjujejo svoje davčne obveznosti, je bila sprejeta novela Zakona o davku na dodano vrednost (Uradni list RS, št. 104/24), ki vključuje več ukrepov za zmanjšanje bremen poslovnih subjektov, kot tudi povečanje konkurenčnosti poslovnih subjektov. Med drugim uvaja sistem predizpolnjenih obračunov DDV, odpravo obveznosti izdajanja računov	

zmanjša ovire za trgovino s storitvami; s spodbujanjem poslovne dinamike in ustanavljanja hitro rastočih podjetij okrepi konkurenčnost, pri čemer izboljša pogoje za kapitalske naložbe – vključno z naložbami tveganega kapitala – za institucionalne vlagatelje ter za naložbe v raziskave, razvoj in inovacije;	za prodaje prek avtomatov, čezmejno oprostitev obračunavanja DDV za male davčne zavezance, DDV skupin za zmanjšanje administrativnih bremen in boljšo finančno učinkovitost (uveljavitev s 1. 1. 2026), zvišanje praga za obvezni vstop v sistem DDV. Prav tako pa se je z določenimi sprejetimi ukrepi zasledovala krepitev konkurenčnosti in večje stabilnosti slovenskega poslovnega okolja. Upravne poenostavitve za zavezance so bile uvedene tudi z novelo Zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 100/24). Zlasti gre za odpravo administrativnih ovir za delodajalce, davčnega zavezanca in davčni organ v zvezi z napotenimi v tujino in za delodajalce z določitvijo postopka odmere akontacije dohodnine od dohodka, prejetega v naravi v obliki delnic ali deležev v družbi in pri katerem se odstopa od brutenja, vključno z določitvijo obveznosti davčnega organa za izdajo odločbe, v kateri izračuna prispevke za socialno varnost za te dohodke. Z novelo Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št.104/24) so se sprejeli ukrepi za spodbujanje lastništva zaposlenih (nagrajevanje zaposlenih z delnicami ali deleži je prilagojeno tako, da bodo nižji stroški za delodajalca in nižja skupna davčna obveznost za delavca) ter se v inovativnih zagonskih podjetjih omogočil zamik izračuna davčne obveznosti od prejetih opcij in deležev/delnic ter se s tem prilagodilo obdavčitev večjemu tveganju za uspeh teh podjetij. Z ukrepi se je tako naslovilo podpiranje inovativnih zagonskih podjetij, kar bo prispevalo k hitrejšemu preboju na globalnih trgih in s tem povečanju investicij. Z rešitvijo se je pripomoglo k olajšanju začetnih faz poslovanja. Cilj ukrepov je tudi večja pripadnost zaposlenih in s tem boljša produktivnost v podjetjih. V zakonodajnem postopku pa je novela Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb, ki vzpostavlja davčno ugodnejšo obravnavo investicijskih skladov (obdavčitev po 0-% stopnji za investicijske sklade). S predlagano rešitvijo se želi le ohraniti že vzpostavljeni posebni davčni režim. Rešitev zagotavlja večjo gotovost in predvidljivost davčnega sistema zaradi sprememb matične zakonodaje, ki ureja področje investicijskih skladov. Izboljšanje pogojev za kapitalske naložbe – vključno z naložbami tveganega kapitala – za institucionalne vlagatelje: Leta 2022 je bil sprejet nov Zakon o oblikah alternativnih investicijskih skladov (ZOAIS), ki jasno definira oblike AIS (alternativni vzajemni sklad, specialna komanditna družba in investicijska družba s	
--	---	--

	stalnim kapitalom). Regulatorni okvir dodatno krepi ukrep davčne zakonodaje, kot je predlagan v predlogu sprememb in dopolnitev Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb. Navedena novela zakona je trenutno v obravnavi v Državnem zboru RS. Predlog novelira 61. člen Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb (v nadaljevanju: ZDDPO-2) na način, da bo za nekatere alternativne investicijske sklade, ki so pravne osebe, pod določenimi pogoji, veljala posebna 0 % davčna stopnja (kar sledi t. i. načelu davčne nevtralnosti pri obdavčitvi investicijskih skladov). S to spremembo se davčna obravnava domačih AIS skladov konkurenčno usklajuje z ureditvijo davčne obravnave »private equity« skladov v drugih evropskih državah. V segmentu AIS je potrebno izpostaviti tudi prvo naložbo EBRD v slovenski sklad zasebnega kapitala (junij 2025). Tovrstna naložba mednarodne razvojne banke je znak ostalim (tudi mednarodnim) institucionalnim investitorjem, da ima Slovenija razvito industrijo AIS, ki ponuja različne naložbene možnosti. Na področju zmanjšanja upravnih bremen za podjetja so ukrepi, ki izhajajo iz nove vizije oziroma strateških izhodišč za slovensko startup strategijo, pomembni tako za zmanjšanje upravnih bremen, kot tudi za povečanje konkurenčnosti in produktivnosti. Gre za poenostavitev patentne zakonodaje (hitrejši postopki pridobivanja patentov in licenc); poenostavitev postopka pridobivanja začasnega dovoljenja za prebivanje in delo (dopolnitev zakona ZZSDT); davčne olajšave za vlaganje v startup podjetja; novo pravnoorganizacijsko obliko gospodarske družbe (ZGD), ki bo bistveno olajšala dostop podjetjem do kapitala in financiranja v fazi zagona in rasti, uvedbo digitalne identitete podjetij (enotni digitalni poslovni račun ali identiteta v povezavi z EU regulativo eIDAS); sprejem pripravljenega Zakona o udeležbi delavcev pri dobičku in opsijskem nagrajevanju in sprejem Zakona o lastniški zadrugi delavcev (na Vladi RS); Pristojno ministrstvo za gospodarstvo v sodelovanju s SID banko in Slovenskim podjetniškim skladom izboljšuje pogoje za kapitalske naložbe. V medresorskem usklajevanju je sprememba Zakona o podpornem okolju za podjetništvo, ki bo omogočila večja vlaganja Slovenskega podjetniškega sklada (javnega sklada) tudi v obliki lastniškega financiranja. V pripravi je tudi sprememba Zakona o javnih financah - 1 in sprememba podzakonskega akta, kar bo omogočilo širšo in bolj jasno uporabo instrumentov finančnega inženiringa (posojila, garancije, lastniško financiranje) in posledično s tem tudi ugodnejše financiranje podjetij.	
--	--	--

	Z zakonom se določa nova definicija inovativnega zagonskega podjetja kot gospodarske družbe, mlajše od 10 let. Na podlagi nove definicije bo prenovljen register inovativnih zagonskih podjetij kot vstopna točka za uveljavljanje ukrepov, namenjenih tovrstnim podjetjem v skladu s slovensko startup strategijo. Pripravljen je predlog strategije za startup in scaleup podjetja, ki vključuje konkretne ukrepe, vključno s področjem davčnih olajšav za vlaganja v startup/scaleup podjetja in v sklade tveganega kapitala. V okviru Slovenskega podjetniškega sklada je oblikovan t.i. Slovenski tehnološki sklad (10 mio EUR javnih sredstev je generiralo 50 mio EUR (skupaj s zasebnimi viri) sredstev lastniškega financiranja v MSP. Izbrani skladi so v fazi nalaganja sredstev v MSP. V okviru EKP se izvaja ukrep Finančni instrumenti 2014-2020 (ponovna raba sredstev) in Finančni instrumenti 2021-2027, ki vključuje ukrepe v obliki posojil, garancij ter kombinacije posojil in nepovratnih sredstev na področju RRI, MSP, krožnega gospodarstva. Z namenom dviga konkurenčnosti gospodarstva, ki temelji na domači strateški surovini (lesu) se pripravlja instrument, ki bo spodbujal hitrejši prehod na krožne poslovne modele poslovanja s poudarkom na digitalizaciji. V tem segmentu se izvaja tudi instrumente spodbujanja modernizacije poslovanja v mikro podjetjih. Na področju vlaganj v raziskave, razvoj in inovacije je v pripravi ukrep za spodbujanje raziskav, razvoja, inovacij, pilotnih in demonstracijskih projektov v dveh premogovnih regijah (sredstva iz Sklada za pravični prehod). V pripravi je tudi ukrep za spodbujanje raziskav, razvoja in inovacij za celotno Slovenijo (obe kohezijski regiji) za projekte, skladne s Slovensko strategijo trajnostne pametne specializacije (sredstva iz ESRR). Tudi ukrep za dodelitev spodbud za razvoj in proizvodnjo strateških tehnologij za Evropo (STEP) za projekte v Vzhodni kohezijski regiji (sredstva iz ESRR) je v pripravi. Slovenija bo usmerila velik del svojih virov evropske kohezijske politike v ključne tehnologije STEP (bio tehnologije, čiste tehnologije, digitalne/globoke tehnologije ter na področje razvoja visokozmogljivega računalništva v povezavi z umetno inteligenco) v gospodarstvu. Na področju raziskav, razvoja in inovacij se podpira slovenska podjetja, ki se vključujejo v IPCEI. Iz sredstev Načrta za okrevanje in odpornost so sofinancirani projekti za podjetja, vključenih v IPCEI ME/CT in IPCEI CIS. V pripravi so ukrepi za podporo projektom podjetij,	
--	---	--

	vključenih v IPCEI EuBatIn, IPCEI HYDROGEN in IPCEI Tech4Cure (sredstva iz ESRR) ter za dodatne 4 IPCEI, za katere je bila potrjena faza oblikovanja v novembru 2024, in sicer IPCEI AI, IPCEI CIC, IPCEI AST in IPCEI CAM. Uredba o spremembah in dopolnitvah uredbe o zelenem javnem naročanju v prvi vrsti prinaša novo definicijo »energetska učinkovitost na prvem mestu«, hkrati pa uvaja nove predmete, za katere je obvezno upoštevati cilje - podatkovni centri, strežniški prostor in storitve v oblaku. Pri nekaterih obstoječih predmetih pa se zvišuje delež za izpolnjevanje zahtevanega cilja (različni gospodinjski aparati, razsvetljava, čistila, rastline ...). Med drugim novela uredbe spodbuja nakup rabljenih oziroma obnovljenih proizvodov. Cilj prenovljenega Zakona o Poslovnega registra Slovenije (ZPRS-2), ki je trenutno v obravnavi v Državnem zboru RS, je večja pravna varnost in varnost pravnega prometa v Republiki Sloveniji. Postopki vpisa v Poslovni register Slovenije bodo prenovljeni in prilagojeni potrebam poslovnih subjektov. To bo prispevalo k trajnostno usmerjeni gospodarski rasti, ki bo temeljila na inovativni in intenzivni uporabi digitalnih tehnologij. Je tudi korak v smeri digitalne preobrazbe gospodarstva (Digitalna Slovenija 2030), katere del bo tudi uvedba digitalne identitete podjetij. Vlada je julija 2025 določila besedilo predloga Zakona o spremembah Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah, katerega cilj je razbremenitev družb regulativnih bremen tako, da se jim omogoči dovolj časa za prilagoditev in pripravo na obveznosti glede poročanja o trajnostnosti. Ostali cilji novele so predvsem poenostavitev nekaterih obstoječih obveznosti poročanja o trajnostnosti ter zmanjšanje povezanega upravnega bremena za družbe, zagotovitev pravne jasnosti ter preprečitev, da bi družbe imele nepotrebne stroške, ki bi se jim bilo mogoče izogniti. V okviru NOO se izvajajo različni projekti, ki naslavljajo specifično priporočilo, med drugimi projekt »Nakup in implementacija videokonferenčne in pripadajoče avdio-video opreme za sodišča«, ki pomembno prispeva k uresničevanju cilja poenostavitve predpisov, izboljšanja regulativnih orodij in zmanjšanja upravnega bremena za podjetja; projekt »eOveritve« predstavlja digitalno preobrazbo postopkov overjanja javnih listin in bistveno prispeva k zmanjšanju upravnega bremena za podjetja, saj omogoča oddajo vlog na daljavo prek portala eUprava ali SPOT. Skladno s Strategijo digitalnih javnih storitev 2030 se izvajata dva ukrepa (Razvoj dinamičnih e-storitev (DES) in ukrep Pametne digitalne javne	
--	---	--

	storitve) za integrirano, usklajeno, varno in učinkovito interakcijo podjetij z javno upravo preko portala SPOT, osrednjega državnega portala za podjetja in poslovne subjekte. V okviru EKP 2021 - 2027 se izvajajo projekt »Digitalizacija notarskih storitev«, katerega cilj je razvoj informacijskega sistema (IS) za digitalno izvajanje notarskih storitev. Projekt »Digitalizacija na področju postopkov imenovanj v pravosodju« pa bo omogočal elektronsko vlaganje vlog. Prav tako je cilj projekta Nakup opreme za zvočno snemanje in vzpostavitev pogojev za prehod na avtomatizacijo zapisov, zagotoviti, da sodišča v Sloveniji uporabljajo nove tehnologije kar prispeva k večji kakovosti pravosodnih postopkov za državljane in podjetja. Pripravlja se podzakonski akt k Zakonu o zagotavljanju kakovosti v zdravstvu, ki bo celovito naslovil izvajanje programa vrednotenja zdravstvenih tehnologij. Namen akta je okrepiti preglednost, primerljivost in strokovno utemeljenost odločitev pri uvajanju novih zdravstvenih tehnologij ter tako prispevati k večji kakovosti in trajnostni naravnosti zdravstvenega sistema. V okviru EKP 2021-2027 se izvaja projekt Stičišče za oblikovanje politik (Policy Lab), katerega namen je izboljšati kakovost oblikovanja politik, ki prispevajo k prehodu v krožno in nizkoogljično družbo, in sicer zlasti z zgodnjim vključevanjem javnosti ter testiranjem osnutkov rešitev pred njihovo implementacijo, s čimer se prispeva k pripravi boljših in administrativno čim manj obremenjujočih politik in zakonodaje. V letu 2026 se bo izvajala OECD raziskava zaupanja v javne institucije (OECD Trust Survey), h kateri je pristopila tudi Slovenija. Ministrstvo za javno upravo bo v letu 2026 (in 2027) izvajalo oziroma sofinanciralo izvedbo Ciljnega raziskovalnega programa »CRP 2025« na temo zaupanja v institucije, ozaveščenosti in participacije mladih v procesih priprave politik in predpisov. Ministrstvo za javno upravo zaključuje s pripravo predloga Strategije trajnostnega razvoja javne uprave do leta 2030, ki v okviru strateškega cilja 1: »javne storitve po meri uporabnikov« opredeljuje specifični cilj 1: »kakovosten pravni okvir« kot nujni pogoj za delovanje pravne države in kakovost javne uprave. Za doseg tega in drugih ciljev Strategije trajnostnega razvoja javne uprave do leta 2030 bo v letu 2026 oblikovan in se pričel izvajati akcijski načrt z ukrepi, v okviru katerih bodo opredeljeni cilji in kazalniki rezultatov ukrepov ter nosilci, sodelujoči in rok izvedbe.	
--	--	--

	Skladno s Strategijo digitalnih javnih storitev 2030 se izvajata dva ukrepa za integrirano, usklajeno, varno in učinkovito interakcijo podjetij z javno upravo preko portala SPOT, osrednjega državnega portala za podjetja in poslovne subjekte. V okviru ukrepa Razvoj dinamičnih e-storitev (DES), ki se sofinancira iz NOO, se je izvedla obsežna tehnološka prenova informacijskega sistema, ki temelji na sodobni arhitekturi. Skladno s tem je izvedena tudi prenova uporabniškega vmesnika, ki omogoča večjo prilagodljivost različnim segmentom uporabnikov. Sledi še druga faza prenove – prenova vseh e-storitev portala SPOT, tako z vidika tehnološke prenove, kot z vidika izboljšanja uporabniške izkušnje. V okviru ukrepa Pametne digitalne javne storitve, ki se sofinancira iz ESRR, se bo v letu 2026 nadaljevalo z razvojem in nadgradnjami storitev na portalu SPOT, skrbelo za povezanost le-teh s podatkovnimi viri, predizpolnjevanje vlog ter povezovanje sistemov v zaledju.	
CSR 4		NASLAVLJA
pospeši uvajanje obnovljivih virov energije in shranjevanja energije, med drugim z racionalnejšimi in hitrejšimi upravnimi postopki in postopki za izdajo dovoljenj, z določitvijo območij za vetrne elektrarne in z okrepitevijo zmogljivosti za izdajanje dovoljenj na lokalni ravni; okrepi infrastrukturo elektroenergetskega omrežja na ravni distribucije in uvede komponente pametnih omrežij; poleg tega pospeši izvajanje ukrepov za energetska učinkovitost,	Z namenom razogljičenja in učinkovite rabe energije v industriji se izvaja ukrep iz Nacionalnega načrta za okrevanje in odpornost (dodatek REPowerEU). Prav tako se iz Sklada za podnebne spremembe načrtuje podoben ukrep v letu 2027 (na osnovi CISAF). S področja prehoda v nizkoogljično krožno gospodarstvo se izvaja ukrep vzpostavitve podpornega okolja za zeleni, ustvarjalni in pametni razvoj za krepitev deležnikov v podpornem in inovacijskem okolju, z znanjem na področjih, ki so ključnega pomena za razvoj rešitev in poslovnih modelov za prehod podjetij v nizkoogljično krožno gospodarstvo (Uradni list RS, št. 35/2024 z dne 26. 4. 2024 - Javni razpis za vzpostavitev in delovanje Slovenskega centra za krožno gospodarstvo – za zeleni, ustvarjalni in pametni razvoj (JR CKG). V naslednjem letu se načrtuje tudi ukrep uvajanja krožnih poslovnih modelov s podporo digitalizacije. Obnovljivi viri energije Septembra 2025 je predviden sprejem Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o uvajanju naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije (ZUNPEOVE-B). ZUNPEOVE-B prinaša kartiranje območij OVE, določitev območij za pospešeno uvajanje OVE (tudi vetrne elektrarne), določa posebnosti presoje vplivov na okolje in naravo za posege na območju za pospešeno uvajanje OVE ter določa način preveritve s pravili in ukrepi na območjih za pospešeno uvajanje OVE.	

zlasti v stavbnem sektorju; spodbudi elektrifikacijo prometnega sektorja in naložbe osredotoči na trajnostni promet, zlasti železniški; z izboljšanjem okoljskega upravljanja in upravljanja prilagajanja podnebnim spremembam ter s pospešitvijo izvajanja ciljno usmerjenih ukrepov za prilagajanje podnebnim spremembam in okoljskih ukrepov dodatno okrepi odpornost proti podnebnim spremembam in odpornost v zvezi z vodo;	Do konca leta 2025 pa je predviden tudi sprejem novega Zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (ZSROVE-1), s katerimi se med drugim prenaša Direktiva 2023/2413/EU. ZSROVE-1 med drugim viša zaveze glede deleža OVE; uvaja novo celovitejšo podporno shemo za OVE in shranjevanje energije, ki bo racionalneje zasnovana ter bo omogočala lažje in elektronske prijave investorjev; odpravlja ovire za lažje sklepanje pogodb o nakupu energije iz OVE (PPA) in vzpostavlja jamstveno shemo za PPA; določa nove aktivnosti kontaktne točke OVE, da bo še v večjo pomoč investitorjem ter organom, tudi na lokalni ravni, ki sodelujejo v postopkih izdaje dovoljenj, z namenom krepitve zmogljivosti za izdajanje dovoljenj; določa roke za postopke izdaje dovoljenj; vzpostavlja okvir za zadostno število usposobljenih inštalaterjev in projektantov OVE; olajšuje sistemsko integracijo električne energije iz OVE. Infrastruktura elektroenergetskega omrežja Sprejet je Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o oskrbi z električno energijo (ZOEE-A), ki poleg prenosa EU zakonodaje, prispeva k večji preglednosti, pravičnosti in tudi odpornosti energetskega sistema. Nove so določbe z vidika omogočanja bolj naprednega distribucijskega omrežja na območjih, kjer zaradi zasedenosti distribucijskega omrežja priključitev novih uporabnikov v konkretni željeni priključni moči na omrežje ni več mogoča; gospodinske in ostale porabnike bo mogoče priključiti prožno na podlagi pravil, ki jih bo predpisal elektrooperater. Uvedena je možnost sklenitve pogodbe o prožni priključitvi, ki pomeni sklop dogovorjenih pogojev za priključitev električne zmogljivosti na omrežje, ki vključuje pogoje za omejitve in nadzor dovajanja električne energije iz ali v omrežje. Dosedanja bolj toga pravila nadomešča pametno upravljanje, ki omogoča vključevanje večjega števila uporabnikov brez ogrožanja stabilnosti sistema. S tem bo energija dostopnejša, omrežje pa bolj prilagodljivo in odzivno. Energetska učinkovitost stavb Zakon o učinkoviti rabi energije (ZURE), ki prenaša določbe Direktive o energetske učinkovitosti stavb in tudi določbe Direktive o energetske učinkovitosti je v pripravi za sprejem na Vladi RS. Na podlagi zakona o energetske učinkovitosti, podzakonskih predpisov izdanih na podlagi tega zakona in na podlagi Dolgooročne strategije prenove stavb bodo nove pravne podlage za oblikovanje spodbud za energetske učinkovitost s posebnim poudarkom na spodbudah za postopno celovito energetske prenove stavb. Uvedena bo tudi enotna elektronska podpora za izdelavo, izvajanje in spremljanje na področju upravljanja z	
---	---	--

	energijo, energetskega knjigovodstva in energetskih pregledov. Elektrifikacija prometnega sektorja Sprejeta sta Zakon o infrastrukturi za alternativna goriva in spodbujanju prehoda na alternativna goriva v prometu (ZLAG) (Uradni list RS, št. 62/23) in Uredba o načinu dodeljevanja finančnih spodbud ukrepom za spodbujanje prehoda na alternativna goriva v prometu (Uradni list RS, št. 113/23 in 57/24). Z zakonom se določa pravni okvir za vzpostavljanje, razvoj, širitev in varno uporabo interoperabilne in uporabnikom prijazne polnilne infrastrukture za električna vozila. Zakon določa tudi pravni okvir za strateški razvoj elektrifikacije, še zlasti v cestnem prometu ter način priprave nacionalnega akcijskega načrta za ukrepe spodbujanja elektrifikacije, določa gospodarsko javno službo za vzpostavitev polnilnih parkov visokih moči za hitro polnjenje ob omrežju cest TEN-T (avtoceste) ter vire financiranja za izvajanje akcijskega načrta. Sprjet je Zakon o celostnem prometnem načrtovanju (ZCPN Uradni list RS, št. 130/22 in 22/25). Na podlagi ZCPN je Slovenija pričela s pripravo nove državne celostne promene strategije, pripravljajo se tudi občinske in regionalne celostne prometne strategije. Z novo strategijo bodo, poleg prometnih, bolj dosledno upoštevani podnebni in okoljski cilji in zaveze. Vzpostavljen bo boljši sistem določanja prioritet, sledenja ukrepov in njihovih učinkov. Prednostno bodo obravnavane naložbe v železniško infrastrukturo. Pripravlja se tudi digitalna platforma za spremljanje izvajanja celostnih prometnih strategij. Prilagajanje podnebnim spremembam Ključen korak v smeri izpolnjevanja priporočila je sprejetje Podnebnega zakona (POZA; Uradni list RS, št. 56/25), ki na področju prilagajanja podnebnim spremembam uvaja sledeče rešitve: Strategijo prilagajanja podnebnim spremembam – trenutno poteka priprava sektorskih ocen podnebne ranljivosti in tveganj, ki bodo predstavljale strokovne podlage za izdelavo strategije; ter regionalne akcijske načrte prilagajanja podnebnim spremembam. Na izvedbeni ravni sta v letih 2024 in 2025 zagnana dva ključna projekta in sicer LIFE IP projekt LIFE4ADAPT, sedemletni projekt, vreden 26,6 milijona evrov, od katerih 14,2 milijona evrov prispeva EU. S projektom bo Slovenija razvijala rešitve za učinkovito prilagajanje na vse pogostejše ekstremne vremenske pojave ter dolgoročne okoljske spremembe, kot so dvig temperature, suše, poplave in izginjanje rastlinskih vrst.	
--	--	--

	Podnebna pisarna za občine in regije nudi podporo občinam in regijam pri načrtovanju in izvajanju projektov prilagajanja podnebnim spremembam. Vlada RS je leta 2015 sprejela Strategijo razvoja prometa v Republiki Sloveniji, ki določa ukrepe za razvoj prometa do leta 2030 ter vključuje tudi nekatere nujne ukrepe po tem obdobju. Leta 2016 pa sta Vlada RS in Državni zbor RS sprejela Resolucijo o nacionalnem programu razvoja prometa do leta 2030 (Uradni list RS, št. 75/2016), ki prvič celovito določa nacionalni program razvoja prometa. Resolucija predvideva pripravo šestletnih drsnih načrtov vlaganj v promet in prometno infrastrukturo, ki omogočajo stabilno in načrtno izvajanje investicij. Na tej podlagi je bilo pripravljenih več operativnih načrtov, med drugim tudi za obdobje 2020–2025, medtem ko je operativni načrt za obdobje 2025–2030 v mirovanju, saj se pripravlja nova državna celostna prometna strategija. Na področju povečanja odpornosti proti podnebnim spremembam in odpornost v zvezi z vodo (proračunske postavke in sredstva Sklada za vodo) bodo v letu 2026 financirani ukrepi in projekti za uvedbo novih tehnologij digitalnih dvojčkov pri pripravi območij ogroženosti zaradi poplav in erozije in spremljanju poplav in plazov; razvoj informacijskega sistema za spremljanje ter povečan državni nadzor nad izvajanjem javnih služb oskrbe s pitno vodo in odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda ter izvajanja Direktive o čiščenju komunalne odpadne vode (prenovitev); posebno pozornost se namenja spremljanju erozijskih procesov in plazovom z načelom obveščanja, prepovedi gradnje in preventivnih ukrepov; razvoj ciljnih in problemsko orientiranih načrtov upravljanja celinskih voda in morja ter načrtov zmanjševanja poplavne ogroženosti za naslednje obdobje; posebno pozornost je namenjena tudi obvladovanju padavinskih voda v naseljih, kjer se naroča sistemska priporočila ter tudi načrte upravljanja voda v primeru sušnih dogodkov. Sprejeta je nova poplavna uredba (Uredba o pogojih in omejitvah za poseganje v prostor ter za izvajanje dejavnosti na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Ur. list RS, 34/2025). Začel je veljati nov Zakon o oskrbi s pitno vodo ter odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode (ZOPVOOV) (Uradni list RS, št. 21/25), ki določa način in oblike izvajanja obvezne občinske gospodarske javne službe oskrbe s pitno vodo in z vodo za oskrbo gospodinjstev ter obvezne občinske gospodarske javne službe odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode, ki sta javni službi varstva okolja. Zakon določa tudi oblikovanje cen	
--	--	--

	obveznih občinskih gospodarskih javnih služb in evidentiranje podatkov o infrastrukturi javnih služb. Na podlagi 22. člena Zakona o zagotavljanju kakovosti v zdravstvu se kot ena izmed nalog izvaja raziskava ogljičnega odtisa pri izvajalcih zdravstvene dejavnosti. Raziskava je usmerjena v sistematično zbiranje in obdelavo podatkov o porabi energije, materialov, transportu ter drugih dejavnikih, ki vplivajo na ogljični odtis zdravstvene dejavnosti. Namen naloge je pridobiti celovit pregled nad vplivi na okolje, pripraviti strokovne podlage za oblikovanje ukrepov za zmanjševanje ogljičnega odtisa ter s tem prispevati k trajnostni naravnosti zdravstvenega sistema in izpolnjevanju nacionalnih ter evropskih podnebnih ciljev.	
CSR 5		NASLAVLJA
z okrepitvijo zagotavljanja in pridobivanja spretnosti in kompetenc, vključno s temeljnimi spretnostmi med učenci ter spretnostmi, ki so pomembne za zeleni in digitalni prehod, odpravi pomanjkanje delovne sile; spodbuja vseživljenjsko učenje in usposabljanje, zlasti za nizko usposobljene in starejše delavce; poveča svojo privlačnost za tuje delavce z naprednimi spretnostmi; izboljša delovne pogoje, zlasti v sektorjih zdravstvenega varstva, socialne zaščite in	V sklopu ukrepov za dvig spretnosti in kompetenc na področju socialne ekonomije, sta v letu 2025 predvidena dva ukrepa in sicer za spodbujanje razvoja socialne ekonomije z zagotavljanjem kakovostnih, stabilnih in varnih zaposlitev v registriranih socialnih podjetjih ter krepitev profesionalnih kompetenc zaposlenih in financiranje izvajanja aktivnosti usposabljanja in izobraževanja oseb, odgovornih za delo z ranljivimi skupinami oseb v socialnih podjetjih. Nadaljevalo se bo izvajanje ukrepov za okrepitev zagotavljanja in pridobivanje spretnosti in kompetenc pomembnih za zeleni in digitalni prehod, za odpravo pomanjkanja delovne sile; za spodbujanje vseživljenjskega učenja in usposabljanja, zlasti za nizko usposobljene in starejše delavce. Pri programih, ki se izvajajo v okviru aktivne politike zaposlovanja znotraj neformalnih izobraževanj in usposabljanj, se posebej spodbuja vključevanje v programe, ki krepijo digitalne veščine, pa tudi znanja, pomembna za zeleni prehod. Junija 2025 je bil izveden razpis, ki poleg priprave strategije upravljanja starejših zaposlenih podpira udeležbo v motivacijskih programih za starejše zaposlene, usposabljanja na področju osebnega in kariernega razvoja ter pridobivanje kompetenc starejših zaposlenih (pridobivanje mehkih kompetenc, splošna usposabljanja, poklicno specifična usposabljanja, usposabljanja za pridobitev nacionalne poklicne kvalifikacije (NPK) ter usposabljanja s področja digitalnih in zelenih kompetenc. Tik pred pričetkom izvajanja so tudi usposabljanja za zaposlene (in tudi brezposelne) iz programa Kompetentna Slovenija.	

dolgotrajne oskrbe ter poučevanja.	Za izboljšanje delovnih pogojev na področju socialne zaščite se ureja štipendiranje za študente, ki se izobražujejo v študijskem programu za pridobitev izobrazbe socialni delavec. Namen je zagotoviti dodatno kadrovsko zmogljivost za področje socialnega varstva neposredno s kadrom, usposobljenim za socialno delo, in posledično tudi zagotavljanje višje kakovosti storitev. V okviru plačne reforme v javnem sektorju so oblikovana nova delovna mesta (koncept vzpostavitve novih delovnih mest, ki temelji na zahtevnosti, potrebnih kompetencah in odgovornosti, ki jo pri opravljanju posameznih nalog prevzemajo strokovni delavci in strokovni sodelavci) in kriteriji za razvrščanje strokovnih delavcev in strokovnih sodelavcev na ta delovna mesta, kar se odraža tudi v višini plačnega razreda, ki v odvisnosti od zahtevnosti in odgovornosti delovnega mesta raste. Uveden je nov naziv (3. naziv) v okviru napredovanja strokovnih delavcev in strokovnih sodelavcev na področju socialnega varstva v nazive z namenom vzpostavitve primerljivosti kariernega razvoja strokovnega kadra na področju socialnega varstva s kariernim razvojem v drugih primerljivih plačnih skupinah. Pomanjkanje delovne sile se naslavlja z omogočitvijo zaposlitve strokovnih delavcev in strokovnih sodelavcev (69.a člen in 70.a člen ZSV), ki še niso opravili strokovnega izpita za strokovne delavce oziroma strokovne sodelavce na področju socialnega varstva, izpolnjujejo pa ostale pogoje iz 69. oz. 70. člena ZSV, pod pogojem, da v enem letu od zaposlitve izpolnijo manjkajoči pogoj, to je, da opravijo strokovni izpit. Nevedni ukrep prispeva k reševanju pomanjkanju kadra na področju socialnega varstva. K reševanju kadrovske problematike pomanjkanja delovne sile bo pripomogla tudi zakonska ureditev poklicnih kvalifikacij na področju socialnega varstva, uveljavljena tudi zaradi uskladitve področne zakonodaje z Zakonom o postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij za opravljanje reguliranih poklicev (Uradni list RS, št. 39/16, 47/19, 92/21 in 76/23), in predstavlja pravno podlago za vodenje in odločanje v postopku priznavanja poklicnih kvalifikacij na področju socialnega varstva za regulirane poklice na področju socialnega varstva za državljane EU in državljane tretjih držav. Z novim Zakonom o visokem šolstvu (Uradni list RS, št. 56/25), ki je stopil v veljavo 9. 8. 2025 so bila uvedena in urejena mikrodokazila v visokem šolstvu, kot nov del vseživljenjskega izobraževanja, ki so namenjena pridobitvi specifičnih znanj, spretnosti in kompetenc, ki ustrezajo družbenim, osebnim, kulturnim	
---	--	--

	potrebam ali potrebam trga dela, temeljijo na zagotavljanju kakovosti v skladu z dogovorjenimi standardi v ustreznem sektorju ali na ustreznem področju dejavnosti za visoko šolstvo in so ovrednotena z ECTS. Leta 2025 je bil sprejet Kurikulum za vrtce ter Kurikulum za vrtce v prilagojenem programu, kar predstavlja prvo fazo kurikularne prenove. Poudarek je na zgodnjem učenju, razvoju prečnih kompetenc, čustveni varnosti ter inkluziji otrok iz različnih kulturnih in socialnih okolij. Posebna pridobitev je tudi uvedba novega predmeta informatika in digitalne tehnologije v osnovni šoli, katerega uvedbo s 1. 9. 2028 predvideva Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 54/25), s katerim se krepi tako znanje digitalnih spretnosti kot tudi ozaveščanje o odgovorni rabi tehnologij. V letu 2025 Strokovni svet RS za splošno izobraževanje sprejema prenovljene učne načrte za skupno okoli 200 predmetov obveznega programa osnovnih šol in gimnazij. Novi učni načrti sistematično vključujejo digitalne kompetence, trajnostni razvoj, zdravje in dobrobit, državljanstvo, kulturo, umetnost ter podjetnost, vključno s finančno pismenostjo, postopno uvajanje prenovljenih učnih načrtov in KZ pa se prične s 1. 9. 2026. Posodabljanje preostalih učnih načrtov (izbirnih) se bo nadaljevalo z drugo fazo prenove v letih 2026 in 2027. Za učinkovito uvajanje prenovljenih kurikularnih dokumentov pri vzgojno-izobraževalnem delu so v letih 2025-2029 predvidena usposabljanja strokovnih in vodstvenih delavcev v vzgoji in izobraževanju v okviru projekta Kurikularna prenova - nove poti do znanja. Prenova izobraževalnih programov poteka tudi na področju poklicnega in strokovnega izobraževanja. Namen projekta »Modernizacija poklicnega in strokovnega izobraževanja« je ob krepitvi kompetenc za digitalni in zeleni prehod tudi razvoj prilagodljivosti, odpornosti in odzivnosti poklicnega izobraževanja na potrebe trga dela, vpliv na gospodarsko okrevanje, uravnotežen gospodarski, okoljski in družbeni razvoj ter spodbujanje socialne vključenosti. V okviru projektnih dejavnosti bo do sredine naslednjega leta prenovljenih 25 programov srednjega in 16 programov višjega šolstva. Prvi programi se bodo začeli izvajati v šolskem letu 2026/2027. Slovenija veliko pozornosti namenja tudi povezovanju izobraževanja z gospodarstvom in potrebami trga dela. V okviru Sklada za pravični prehod, se z razpisi namenjeni Savinjsko-Šaleški in Zasavski regiji, spodbuja obogateno izvajanje krožnih vsebin ter razvoj digitalnih, podjetnostnih in trajnostnih kompetenc, s posebnim poudarkom na karierni orientaciji. Ukrepi	
--	--	--

	neposredno zmanjšujejo neskladja med znanji, ki jih mladi pridobijo v šolah, in pričakovanji trga dela, hkrati pa spodbujajo aktivno vključevanje strokovnih in vodstvenih delavcev. Z namenom naslavljanja pomanjkanja delovne sile na področju izobraževanja se izvajajo ukrepi, s katerimi se nudi spodbuda za dodatno delo obstoječih kadrov in s katerimi zvišuje privlačnost in ugled učiteljskega poklica. Julija 2025 je bil sprejet Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 48/25, v nadaljnjem besedilu: ZOFVI-R), ki uvaja možnost sklepanja pogodb o zaposlitvi za dopolnilno delo (do 20 % polnega delovnega časa) pri istem delodajalcu, če je to nujno zaradi nemotenega izvajanja vzgojno-izobraževalnega dela oziroma pouka. Za določeno časovno obdobje, do konca leta 2029, se lahko izjemoma sklene pogodba o zaposlitvi za dopolnilno delo z istim delodajalcem tudi z zaposlenimi, ki so člani projektnega oziroma razvojnega tima, če je to nujno zaradi nemotenega izvajanja razvojnega oziroma raziskovalnega dela na področju vzgoje in izobraževanja. Prav tako je bil s to spremembo zakona razširjen nabor strokovnih delavcev, ki lahko napredujejo v nazive, na tej podlagi je bil sprejet tudi nov Pravilnik o napredovanju zaposlenih v vzgoji in izobraževanju v nazive (Uradni list RS, št. 68/25). Z namenom mobilizacije vseh razpoložljivih človeških virov je bil objavljen tudi poziv za vključevanje upokojenih učiteljev v delo. Zviševanje privlačnosti in ugleda učiteljskega poklica ministrstvo naslavlja še z ukrepi, kot so štipendiranje študentov pedagoških programov, subvencioniranje nadaljnega izobraževanja in usposabljanja za že zaposlene učitelje in vzgojitelje (tako študijske pomoči posameznikom kot tudi sofinanciranje izvajanja programov nadaljnega izobraževanja) in financiranje pripravniške sheme z mentorstvom. Učiteljski poklic se tudi aktivno promovira na najbolj obiskanih izobraževalnih sejnih v državi. S spremembo plačne zakonodaje v javnem sektorju so se 1. 1. 2025 strokovnim delavcem na področju vzgoje in izobraževanja plače povišale, spremenjen pa je bil tudi način plačevanja povečane učne obveznosti, kar pomembno prispeva k izboljšanju delovnih pogojev. Izvaja se Resolucija o Nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2022–2030 (ReNPIO22–30) (Uradni list RS,	
--	--	--

	št. 49/22). Cilj je do leta 2030 odpraviti razvojne zaostanke, zlasti na področju ravni pismenosti in temeljnih zmožnosti ter poklicnih zmožnosti odraslega prebivalstva, izobrazbene ravni in vključenosti v vseživljenjsko učenje ter organiziranosti in učinkovitosti upravljanja, urejanja politike izobraževanja odraslih v državi. Na podlagi tega strateškega dokumenta so bili v VFO 21-27 umeščeni ukrepi, ki naslavljajo vključevanje odraslih v VŽU ter zmanjševanje vrzeli med kompetencami odraslih in potrebami trga dela. Vlada Republike Slovenije je 17. 8. 2023 sprejela Strategijo in akcijski načrt za ozelenitev javne izobraževalne in raziskovalne infrastrukture v Sloveniji do leta 2030. Skladno z razpoložljivimi proračunskimi sredstvi za investicije se s projekti v javno izobraževalno in raziskovalno infrastrukturo preko celovitih obnov in novogradenj spodbuja proces znižanja porabe energentov in stroškov vzdrževanja, s čimer se prispeva k ozelenitvi, in sicer z zmanjšanjem izpustov toplogrednih plinov, večjo uporabo obnovljivih materialov in spodbujanjem trajnostnega pristopa. Skladno z Zakonom o spodbujanju digitalne vključenosti (Ur. L. RS, št. 35/22, 40/23, 30/24 in 12/25) preko javnega razpisa podpira 36 projektov v okviru katerih bo v izobraževanje za dvig digitalnih kompetenc vključenih 38.500 otrok in mladih. Nadalje so preko javnega razpisa podprti projekti izobraževanj, ki se bodo izvajala do konca oktobra 2025, v katera bo vključenih 25.530 odraslih. Z uveljavitvijo novele Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI-R) se prvič v zgodovini RS uvaja zakonska zaveza zagotavljanja stabilnega financiranja razvoja in investicij v izobraževalnem sistemu v višini 0,5 % BDP, s čimer se krepi dolgoročna vzdržnost in kakovost sistema. Sredstva se bodo od 1. januarja 2027 vsako leto povečevala v skladu s proračunskimi možnostmi, dokler se ne doseže ciljna vrednost. Ključna reforma je sprejetje Zakona o priznavanju poklicnih kvalifikacij v zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 40/25), ki je začel veljati 19. 6. 2025. Zakon predstavlja celovito in sistemsko rešitev lažjega zaposlovanja tujih zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev v zdravstveni dejavnosti. Zakon bo s poenostavljenimi postopki pripomogel k reševanju kadrovskih izzivov v zdravstvenem sistemu in izboljšanju zdravstvene oskrbe za vse prebivalce Republike Slovenije. Zakon bo omogočil tudi začasni vpis tujih zdravstvenih delavcev za izvajanje demonstracijskih posegov – to so operacije oz. posegi,	
--	---	--

	ki jih izvajajo tuji zdravstveni delavci z namenom prikaza novih tehnik, metod ali tehnologij. V letu 2024 se je vzpostavil pilotni projekt programa pripravništva za pridobitev poklicne kvalifikacije bolničar-negovalec 2024-2026. Z izbranim projektom se je želelo vzpostaviti model verificiranega usposabljanja za delo v zdravstvu in dolgotrajni oskrbi, vzpostaviti stabilno in dostopno zdravstvo ter zagotoviti kakovostno zdravstveno storitev. Namen tega pilotnega projekta je tudi zmanjšanje deficitarnosti tega poklica na trgu dela ter izboljšanje privlačnosti poklicnega izobraževanja za profil bolničar – negovalec. Zaradi velikega uspeha izvedbe prvega pilotnega projekta, se za leto 2026 predvideva izvedba novega pilotnega projekta. Z namenom še večje privlačnosti izbire izobraževanja za poklice v zdravstveni dejavnosti je bil 25. 8. 2025 objavljen Javni razpis za dodelitev štipendij za področje zdravstvene dejavnosti za šolsko oziroma študijsko leto 2025/2026. Za zagotovitev zadostnega števila zdravstvenih delavcev v prihodnosti je nujno sistematično spodbujanje mladih k odločitvi za študij zdravstvenih poklicev. V sklopu prizadevanj za izboljšanje dostopnosti in kakovosti zdravstvene oskrbe je bil sprejet Pravilnik o vrstah, vsebini, trajanju in poteku specializacij izvajalcev v dejavnosti zdravstvene in babiške nege (Uradni list RS, št. 37/25 in 42/25), ki predstavlja pomemben premik na področju razvoja zdravstvene nege v Republiki Sloveniji. Pravilnik je začel veljati 7. 6. 2025. Specializacije diplomiranih medicinskih sester in diplomiranih babic predstavljajo ključni korak k zagotavljanju boljše, hitrejša in dostopnejše zdravstvene obravnave. V pripravi je Nacionalna strategija razvoja in upravljanja kadrov v zdravstvu 2025-2035, ki predstavlja celovit načrt za oblikovanje učinkovitega pridobivanja in zadrževanja kadrov v zdravstvu v Republiki Sloveniji. Strategija bo omogočila vzdrževanje stabilnosti zdravstvenega sistema, ki bo prilagojen prihodnjim demografskim, tehnološkim in družbeno-ekonomskim izzivom. Strategija bo predvidoma v letu 2025 posredovana v javno razpravo. Zakon o začasnih ukrepih za izboljšanje kadrovskih in delovnih pogojev ter zmogljivosti pri izvajalcih socialnovarstvenih storitev in dolgotrajne oskrbe (Uradni list RS, št. 62/24; v nadaljnjem besedilu: ZZUKDPSS) je bil sprejet 15. 7. 2024, z veljavnostjo od 8. 8. 2024. ZZUKDPSS vsebuje osem ukrepov, namenjenih podpori izvajalcem, ki v skladu z zakonom,	
--	--	--

	ki ureja socialno varstvo, v mreži javne službe opravljajo socialnovarstveno storitev institucionalno varstvo, vodenje in varstvo ter zaposlitev pod posebnimi pogoji oziroma pomoč družini na domu in izvajalcem, ki v skladu zakonom, ki ureja dolgotrajno oskrbo, izvajajo dolgotrajno oskrbo, in so izbrani na javnem pozivu (v nadaljnjem besedilu: izvajalec). Ukrepi ZZUKDPSS so namenjeni podpori izvajalcem pri zagotavljanju ustreznega števila ustrezno usposobljenega kadra, pri racionalizaciji in posodobitvi procesov in s tem tudi razbremenitvi zaposlenih, višji kakovosti in varnosti obravnave ter višji kakovosti preživljanja prostega časa uporabnikov storitev ter ohranjanju dostopnosti storitev na področju socialnega varstva in dolgotrajne oskrbe. Novela Zakona o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev implementira Direktivo Sveta 2009/50/ES, katere namen je okrepitev in spodbuditev sistema modre karte Evropske unije (EU) ter privabljanje visokokvalificiranih delavcev iz tretjih držav. Dodatno novela ureja zaščito negotovega položaja delavcev migrantov na slovenskem trgu dela ter na novo določa možnost opravljanja sezonskega dela v turizmu in gostinstvu. Zaradi pomanjkanja ustreznega kadra, predvsem v poletnih in zimskih mesecih, se sezonsko delo, poleg kmetijstva in gozdarstva, uvaja tudi v turizmu in gostinstvu. Z novelo Zakona o dohodnini (Uradni list RS, št. 104/24) se je sprejel ukrep, s katerim se je naslovilo pomanjkanje ustreznega kadra. Za zaposlitev razvojnega kadra iz tujine se tako pod določenimi pogoji (v zadnjih dveh letih ni bil rezident Slovenije, v pogodbi o zaposlitvi ima zagotovljeno plačo najmanj dvakratnika povprečne plače v Republiki Sloveniji, še ni dopolnil 40 let) prizna zmanjšanje dohodnine v višini 7 % od prejete plače oziroma nadomestila plače.	
--	--	--